

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra právních dějin

Diplomová práce

Notář jako soudní komisař v minulosti a současnosti

Zpracovala: Magdalena Novotná

Konzultant diplomové práce: JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

Plzeň 2020

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Magdalena NOVOTNÁ**
Osobní číslo: **R16M0189P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Notář jako soudní komisař v minulosti a současnosti**
Zadávající katedra: **Katedra právních dějin**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Historický vývoj postavení notáře, jako soudního komisaře v Českých zemích
3. Postavení notáře v dědickém řízení
4. Modelový postup při dědickém řízení
5. Závěr
6. Resumé
7. Seznam použité literatury

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

1. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
2. Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
3. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
4. BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny notářství v českých zemích. V Praze: Notářská komora České republiky ve spolupráci s Národní galerií, 2014. 183 s. ISBN 978-80-260-5768-0.
5. Bílek a kol. Notářský řád a řízení o dědictví komentář. 5. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-689-0
6. SVOBODA, Jiří a KLÍČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. Vydání první. V Praze: C.H. Beck, 2014. xxviii, 377 stran. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3.
7. SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. *Historie notářství v dokumentech*. Ostrava: Key Publishing ve spolupráci s The European Society for History of Law, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 9788087475232.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.**
Fakulta právnická

Datum zadání diplomové práce: **28. listopadu 2019**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2020**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 23. března 2020

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

V Plzni dne .....

.....

Magdalena Novotná

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce JUDr. et PhDr. Stanislavu Balíkovi, Ph.D. za odborné připomínky, naučné rady a v neposlední řadě za poskytnuté konzultace.

OBSAH

Úvod.....	- 8 -
1. Historický vývoj postavení notáře v Českých zemích	- 9 -
1.1. V letech 1848–1949, od novelizace ABGB do začátku komunistického režimu.....	- 9 -
1.1.1. Rok 1848.....	- 9 -
1.1.2. Rok 1850.....	- 10 -
1.1.3. Rok 1855.....	- 13 -
1.1.4. Rok 1871.....	- 14 -
1.1.5. Rok 1918.....	- 18 -
1.2. V letech 1950-1992, notářství v období komunistického režimu	- 22 -
1.2.1. Rok 1948 počátek	- 22 -
1.2.2. Zlomový rok 1950.....	- 23 -
1.2.3. Rok 1963 poslední fáze státního notariátu.....	- 26 -
1.3. V letech 1992 do současnosti.....	- 27 -
1.3.1. Notářská samospráva	- 29 -
2. Postavení notáře v dědickém řízení.....	- 31 -
2.1. Notář a notářský úřad – jmenování notáře jako soudního komisaře.....	- 31 -
2.1.1. Notář	- 31 -
2.1.2. Zástupce a náhradník notáře	- 32 -
2.1.3. Pracovníci notáře	- 33 -
2.1.3.1. Notářský koncipient	- 34 -
2.1.3.2. Notářský kandidát	- 35 -
2.1.3.3. Další zaměstnanci notáře.....	- 36 -
2.1.4. Notářský úřad.....	- 37 -
2.2. Průběh dědického řízení.....	- 39 -
2.2.1. Zahájení pozůstalostního řízení	- 39 -
2.2.2. Předběžné šetření – protokol.....	- 40 -
2.2.3. Zjišťování okruhu dědiců.....	- 42 -
2.2.3.1. Dědic, vypravitel pohřbu a stát	- 43 -
2.2.3.2. Manžel zůstavitele.....	- 43 -
2.2.3.3. Věřitel zůstavitele.....	- 44 -
2.2.3.4. Neopominutelný dědic	- 44 -
2.2.3.5. Správce pozůstalosti.....	- 44 -
2.2.3.6. Zajišťování majetku a dluhů	- 45 -
2.2.3.7. Společné jmění manželů	- 46 -
2.2.3.8. Zákonný režim	- 46 -
2.2.3.9. Smluvený režim	- 47 -
2.2.3.9.1. Rozhodnutí soudu	- 47 -
2.2.3.9.2. Zánik společného jmění manželů	- 47 -

2.2.3.10.	Soupis majetku pozůstalosti.....	- 48 -
2.2.4.	Jednání před soudním komisařem.....	- 49 -
2.2.4.1.	Projednání pozůstalosti	- 49 -
2.2.4.2.	Vyrozumění o dědickém právu	- 49 -
2.2.4.2.1.	Výhrada soupisu	- 50 -
2.2.4.2.2.	Stanovení obvyklé ceny majetku a jiných aktiv pozůstalosti....	
	.....	- 51 -
2.2.5.	Neodkladná opatření, zajištění dědictví, prodej movitých věcí, ustanovení správce pozůstalosti a ustanovení opatrovníka.....	- 52 -
2.2.6.	Usnesení vydávané soudním komisařem	- 54 -
2.2.6.1.	Obecně k rozhodnutí vydávané notářem.....	- 54 -
2.2.6.2.	Rozhodnutí o dědictví	- 55 -
2.2.6.2.1.	Druhy rozhodnutí o dědictví.....	- 56 -
2.2.6.3.	Odměna soudního komisaře.....	- 57 -
2.2.7.	Zastavení dědického řízení a úkony po skončení dědického řízení ..	- 58 -
2.2.7.1.	Zastavení dědického řízení.....	- 58 -
2.2.7.2.	Úkony po skončení dědického řízení	- 58 -
3.	Modelový postup při dědickém řízení	- 60 -
3.1.	Usnesení o pověření soudního komisaře.....	- 60 -
3.2.	Předvolání k jednání (předběžnému šetření).....	- 60 -
3.3.	Zajišťování majetku	- 61 -
3.4.	Protokol o předběžném šetření.....	- 62 -
3.5.	Zjištění závěti a postup při přebírání holografní závěti	- 63 -
3.6.	Dotazování majetku zjištěných na předběžném šetření	- 64 -
3.7.	Protokol o jednání před soudním komisařem	- 65 -
3.7.1.	Potvrzení o nabytí dědictví jedinému dědici.....	- 66 -
3.7.2.	Rozdělení pozůstalosti podle nařízení zůstavitele	- 66 -
3.7.3.	Rozdělení pozůstalosti dohodou dědiců.....	- 66 -
3.7.4.	Rozdělení pozůstalosti soudem.....	- 66 -
3.7.5.	Potvrzení o nabytí více dědiců podle dědických podílů	- 67 -
3.7.6.	Potvrzení nabytí dědictví státu.....	- 67 -
3.8.	Závěrečné usnesení	- 67 -
3.9.	Skončení spisu a předání spisu soudu	- 69 -
Závěr.....		- 71 -
Resumé.....		- 73 -
Seznam použité literatury		- 75 -

ÚVOD

Touto diplomovou prací bych chtěla čtenářům přiblížit notáře jako soudního komisaře. Dědické právo má široký okruh zaměření, tudíž jsem se rozhodla psát o notáři, jako o soudním komisaři v minulosti a současnosti. Se soudním komisařem se každý z nás jednou potká, jeho povolání je spojeno s úmrtím člověka. Jedná se o povolání, kdy nám nestačí jen právní vzdělání, ale musíme mít určitou empatii a „šestý smysl“ pro komunikaci s lidmi.

Toto téma jsem si vybrala z několika důvodů. Prvním důvodem je můj zájem o toto povolání již od středoškolských let, určitou vinnu na tom má i moje matka, která mě tím směrem po malých krůčcích posouvala, ano za vším jsou rodiče. Druhým důvodem pro mě byl předmět vyučovaný JUDr. PhDr. Stanislavem Balíkem Ph.D., jednalo se o předmět „Historie a současnost českého notářství“, ten mě utvrdil v mém přesvědčení. Třetím důvodem je moje praxe v notářské kanceláři, která mi ukázala, o čem toto povolání je.

Tuto diplomovou práci bych chtěla zaměřit na poznání obsahu práce soudního komisaře. Ale to by nešlo bez řádných historických podkladů. Historie notářství sahá až do antiky, ale pro mou práci je zde důležitý revoluční rok 1848, který započal právní změny v dosavadních poměrech habsburské monarchie. Velký důraz v této práci bych dala na období vlády jedné strany neboli vládu komunistického režimu. Tato vláda pošlapala postavení notářů i jejich dosud budovanou stabilitu v právním řádu. Díky postavení notáře jako soudního komisaře, nedošlo k úplnému zrušení právní profese notáře. I přes tyto úskalí se roku 1993 povedlo obnovit notářský úřad a postavit základy růstu tohoto povolání.

Plynně tedy v diplomové práci přejdu k současnému stavu úřadu soudního komisaře. Kde si nejprve musíme ujasnit jaké je postavení notáře v dědickém řízení a jak je notářský úřad zapojený do tohoto procesu společně s notářskými pracovníky.

Dále bych chtěla v této práci popsat celkový průběh dědického řízení od přidělení věci od soudem až po předání spisu zpět soudu. Tento proces nejprve popíšu v teoretické rovině, kde se zaměřím na osoby spojené s pozůstalostním řízením, dále na zákonný postup řízení, ukončení a skončení řízení.

V poslední kapitole bych ráda přeměnila teorii do praxe a popsala zde vlastní zkušenosti postupu notářské kanceláře při dědickém řízení. Nedílnou součástí dědického řízení jsou různé druhy dokumentů, protokolů a usnesení. Všechny výše uvedené dokumenty budou předloženy jako přílohy této diplomové práce.

1. Historický vývoj postavení notáře v Českých zemích

1.1. V letech 1848–1949, od novelizace ABGB do začátku komunistického režimu

1.1.1. Rok 1848

Rok 1848 je mezníkem politického vývoje habsburské monarchie, a tím i zemí českých. Začalo se formování moderního právního řádu, a nového státního zřízení. V rámci občanského práva, vývoj začal mnohem dříve, je spojený s vydáním rakouského občanského zákoníku v roce 1811.

Toto období je také spojováno s pádem metternichovského absolutismu a s pádem poddanství ve většině Evropských zemích.

Mluvíme-li o roku 1848, musíme se zaměřit na revoluční politickou reformu. Zde je patrné, že notářský úřad byl vždy spojen se soudní správou. „*Následkem revolučního roku 1848 došlo v habsburské monarchii k zásadní reformě soudní správy. Dosavadní rozříštěný systém regulovaných magistrátů, vykonávajících soudní pravomoc ve městech, a vrchnostenských soudů s justiciáři coby placenými soudci na venkovských panstvích, se jevil jako nevyhovující a byl nahrazen s účinností od 1. 7. 1850 jednotnou soudní soustavou na základě císařského nařízení č. 290/1849 ř. z. Nejvyšší soudní instancí v Českém království se stal Vrchní zemský soud v Praze, v jehož obvodu bylo zřízeno 13 zemských (později krajských) soudů. V obvodu každého zemského soudu působily jako nejnižší soudní instance okresní soudy, které se podle rozsahu svého obvodu a počtu obyvatel dělily na soudy I. třídy (okresní sborové soudy trestní, tzv. vyšetřovací soudy), II. a III. třídy.*

Téměř souběžně s reformou soudnictví byly realizovány i reformy v oblasti veškerých dalších právnických profesí. Císařským nařízením č. 364/1849 ř. z. byl vydán provizorní advokátní řád a po odborné diskuzi došlo císařským patentem č. 366/1850 ř. z. i k zavedení notářského řádu pro řadu zemí monarchie, včetně Čech, Moravy a Slezska.“¹

Současně došlo k zahájení jednání ústavodárných sborů o reformě právního řádu. Významným milníkem v tomto období je celoněmecký sněm ve Frankfurtu nad Mohanem, kde byli přítomni pouze habsburští politici. Jak je nám známo

---

¹ PLAŠIL, Filip. *Jmenování prvních notářů pro Království české roku 1851*. [online]. Ad Notam. 2019. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_737-jmenovani-prvnich-notaru-pro-kralovstvi-ceske-roku-1851#_ftn1

odmítavý postoj Františka Palackého způsobil odmítnutí účasti českých politiků na tomto sněmu.

František Palacký byl významnou osobností Českého politického a kulturního života. „... *Jako tajemník České společnosti nauk zasloužil se o její počestění. Od roku 1841 byl jednatelem Výboru muzejního. ... Jako politický spisovatel uveřejnil četné stati a články v Pražských novinách, Národních novinách, Národních listech, Národě aj.; delší spis, obsahující jádro politických názorů Palackého, jest *Idea státu rakouského* (1865). Souhrn spisů a řečí literárních, historických i politických (i přeložených z němčiny) *Drobné spisy Fr. Palackého* (1898) vydal jeho vnuk Bohuš Rieger. Za životní dílo dostalo se Palackému na sklonku života nejvyšších poct a uznání a vděčným českým lidem byl nazván „Otcem národa“.*“²

„*Revoluční rok 1848 otevírá Palackému další životní etapu, a to politickou. V letech 1848 až 1849 byl poslancem Ústavodárného sněmu ve Vídni a Kroměříži. V padesátých letech 19. století se uchýlil do ústraní a do politiky se vrátil na počátku 60. let jako poslanec českého zemského sněmu a doživotní člen Panské sněmovny rakouské říšské rady.*“³

1.1.2. Rok 1850

Od července roku 1850 začala v habsburských zemích fungovat nová soudní organizace. V souvislosti s tímto novým uspořádáním soudů, došlo i k přehodnocení činností, které měli zůstat v působnosti soudu, jednalo se například o sepisování smluv.

Významnou osobností při vzniku notariátu byl tehdejší ministr spravedlnosti Anton von Schmerling, který navrhl zřízení notářství. Anton von Schmerling nebyl jen významnou postavou u vzniku notářství, ale jeho jméno je spojováno také s vysoce postavenými funkcemi uvnitř habsburské monarchie. Je označován jako tvůrce únorové ústavy z roku 1861, působil též jako prezident nejvyššího soudního dvora.

---

² Žurnál UP, [online]. 7 ročník, 1998. Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/zuparchiv/VII/vol_28.pdf

³ HORA-HOŘEJŠ, Petr. *Toulky českou minulostí*: 8. díl. Praha: Via Facti, 2000. ISBN 80-238-5709-2.

Anton von Schmerling se stal jednou z hlavních politických postav při přechodu z neoabsolutismu na konstitucionalismus a zároveň se stal aktivním koordinátorem politické reorganizace.⁴

Hlavním vzorem pro nový notářský řád, byl francouzský notářský řád. Z tohoto řádu dodnes vychází mnoho právních úprav notářství v různých zemích Evropy. V září byl vydán Císařský patent z roku 1850, č. 366 ř. z., rakouský notářský řád. Tento řád upravoval výlučné postavení notářů v rámci sepisování spisů, kterým se přikládaly zvláštní účinky podle zákona. Notářský spis byl nezbytností k platnosti listin, používaných při vkladu do veřejných knih. Notářské spisy byly považovány za veřejné listiny, bylo jich třeba k úkonům směnečným protestům, osvědčením při smlouvách, potvrzením o přijatém věnu a dalším veřejným úkonům. Další výhodou bylo použití listiny i mimo vydaný okres. V císařském patentu, bylo i poprvé řečeno, že notáři měli do budoucna zastupovat funkci soudního komisaře ve věcech dědických.

Notářem se mohl pouze stát zletilý rakouský říšský občan, který byl plně způsobilý k právním úkonům, bezúhonný, znalý jazyka okresu, v němž hodlal působit, a to po úspěšném složení zkoušky advokátní nebo notářské. Povolání notáře bylo podle notářského řádu z roku 1850 zásadně neslučitelné s výkonem placeného státního úřadu nebo advokacie, obchodem a zprostředkováním, jednatelstvím nebo komisionářstvím, pod sankcí disciplinárního trestu.⁵

„Mezi požadavky na výkon funkce notáře figurovala zejména advokátní nebo notářská zkouška a složení kauce notářské komoře ve výši od 1 000 do 8 000 zl. konvenční mince – podle velikosti místa, kde notář sídlil. Splnění těchto požadavků se však ukázalo v praxi větší překážkou, než se zřejmě původně předpokládalo. Nebylo snadné nalézt v krátké době dostatek vhodných a finančně zajištěných kandidátů, pročež se obsazování notářských míst, jehož realizace započala koncem roku 1850, táhlo.“⁶

---

⁴ RUMPLER, Helmunt, *Schmerling, Anton Ritter von*. [online]. 2007. Deutsche Biographie. S. 132-134. Dostupné z: <https://www.deutsche-biographie.de/sfz45360.html>

⁵ Notářství v letech 1850–1871. Ad Notam. [online]. 2003. Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003-zvlastni-cs.pdf>. s.6

⁶ PLAŠIL, Filip. *Jmenování prvních notářů pro Království české roku 1851*. [online]. Ad Notam. 2019. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_737-jmenovani-prvnich-notaru-pro-kralovstvi-ceske-roku-1851#_ftn1

Obvody úřadů měly být stanoveny obvodem okresního soudu. Počet se stanovil na základě nařízení sněmu.

„ ... je patrná velká nevyrovnanost rozsahu jednotlivých notářských obvodů i v prozatímním přidělování soudních okresů jednotlivým notářům. Zatímco v obvodu Krajského soudu v Písku připadalo na jednoho nově jmenovaného notáře průměrně 93 000 obyvatel (tedy víc než čtyřnásobek současného stavu v roce 2018), v obvodu Krajského soudu v Mostě to bylo pouze 19 500, ba dokonce obvody notářů v Postoloprtech a Doupově byly tak malé, že obživa notáře by zde musela nutně narážet na velké nesnáze. Nevyrovnanost je ale možné pozorovat i v rámci obvodu jednoho krajského soudu – zvláště křiklavě působí v tomto ohledu Krajský soud v Chebu a Krajský soud v Plzni. Vůbec nejrozsáhlejší obvod s prozatímním připojením pěti dalších soudních okresů měl obstarávat jičínský notář Josef Heindel – přes 130 000 obyvatel.“⁷

Pro porovnání, jaký byl stav v jiném koutě habsburské monarchie. *„Pro notářství v Haliči platila stejná právní úprava jako v českých zemích, tj. notářské řády z let 1850, 1855 a 1871. V roce 1880 tu připadal jeden notář na 30 tisíc obyvatel, v Čechách na 23 tisíc, v Horních a Dolních Rakousích na 14, resp. 18 tisíc obyvatel. Notáři byli v Haliči činní po dlouhá období, Adolf Henze, Tomasz Witkiewicz, Leopold Kulakowski, Apolinary Przyłęcki a Lucjan Lipiński vykonávali notářskou praxi padesát let. Není pak divu, že nejstarší kandidáti notářství v roce 1896 odbývali již osmnáctý rok praxe.“⁸*

Notář byl zapsán na seznam notářů vedeném u notářské komory pro dané území. Budoucí notář se musel podepsat do podpisové listiny a současně složit přísahu, aby mu byla vydána pečeť. Pečeť a podpisový vzor se rozeslal všem soudům a orgánům státu v daném okresku.

Notářský řád dále obsahoval práva a povinnosti notáře, formální náležitosti k daným úkonům a odměnu notáře za jeho úkony. Obsahoval také disciplinární tresty pro notáře, které ukládal disciplinární senát vrchního soudu zemského.

Závěrečná hlava císařského patentu, byla věnována notáři jako soudnímu komisaři, bylo v ní řečeno, kdy můžeme považovat notáře za soudního komisaře a

---

⁷ PLAŠIL, Filip. *Jmenování prvních notářů pro Království české roku 1851*. [online]. Ad Notam. 2019. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_737-jmenovani-prvnich-notaru-pro-kralovstvi-ceske-roku-1851#_ftn1

⁸ BALÍK, Stanislav. *Střípky z historie*. Ad Notam. [online]. 2018. prosinec. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_686-stripsy-z-historie

jakou agendu obstarává. Především se jednalo o zapisování úmrtí, odhady pro budoucí řízení, provádění dražby soudních statků movitých ve věcech sporných i mimosporných, to samé platilo i pro dražbu statků nemovitých věcí, jen v mimosporném řízení. Notáři dále rozdělují majetek po zůstaviteli mezi dědice.

Každý byl povinný oznámit úmrtí v daném okrese příslušnému notáři jako soudnímu komisaři, a to neprodleně po tom co se dozvěděl o úmrtí. Notář vedl pro každý rok samostatný zvláštní protokol, jako soudní komisař.

Protokol obsahoval pořadové číslo, datum a příčinu proč byl zápis zapsán, buď na příkaz soudu nebo oznámením úmrtí, dále protokol obsahoval, o jaké úřední jednání se jedná, kdy bylo úřední jednání prováděno, kde a kdy byl soupis soudu předložen, popřípadě byl soudu vydán. Urážení nebo odpor proti notářům se trestně trestalo.

1.1.3. Rok 1855

„Notářský řád z roku 1850 tedy nesplnil očekávání a neznamenal pro notářství zásadní obrat k lepšímu. Fakt, že ani na podkladě nové a moderní úpravy notářství dané notářským řádem nezačalo notářství fungovat, dosvědčují úvahy v roce 1852 v řadách odborné veřejnosti o zrušení notářství. Přes protichůdná stanoviska hájící např. dosavadní praxi, kdy listiny byly sepisovány na soudech, či návrhy, aby tato činnost byla svěřena politickým úřadům nebo obcím, byla myšlenka zachování notářství udržena a jednání vyústila v přijetí nového notářského řádu z 21. května 1855 č. 94 ř. z.“⁹

Tento řád prakticky vycházel z předešlého řádu, jen odstraňoval administrativní a procesní vady. Klientům notářů přiznával větší ochranu jejich práv. Nově byli notáři oprávněni k sepisování soukromoprávních listin, a to na základě podnětu od osob. Tuto činnost měli totožnou s činností advokátů, i peněžní odměna vycházela z předpisů vydaných pro advokáty.

Řád již neobsahoval výčet jednání, k jejichž platnosti je třeba notářského spisu. Vykonatelnost listin nebyla stanovena v tomto řádu, ale ve zvláštním předpisu.¹⁰

---

⁹ Notářství v letech 1850–1871. Ad Notam. [online]. 2003. Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z. <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003-zvlastni-cs.pdf>. s.7

¹⁰ Tamtéž

Nově byl i stanoven rozhodný věk, kdy se mohl rakouský občan stát notářem, a to na 24 let. Podmínkou byla znalost jazyka okrsku, do kterého notář nastupoval, další podmínkou bylo křesťanské vyznání, bezúhonnost a způsobilost k právním jednáním. Další otázkou bylo postavení notáře jako soudního komisaře, řada názorů byla o neslučitelnosti funkce s jiným povoláním.¹¹

Ale i přes protesty hráli notáři, jako soudní komisaři, ve vyřizování pozůstalostních a sirotčích záležitostí nezaměnitelnou roli. Další změnu od předešlé úpravy, byla působnost notáře, ta byla omezena okrskem soudu první instance, kde měl notář stanovené sídlo a povinnost se v něm zdržovat. Pokud by sepsal listinu na jiné místě, než ve svém sídle, tak tato listina nebyla veřejnou listinou.

Dále bylo zakázáno přebírat případy, kdy by hrozil střet zájmů notáře a klienta. Tato úprava soudního komisaře byla převzata i do notářského řádu z roku 1871.

1.1.4. Rok 1871

Rozhodujícím obdobím pro notářství v habsburské monarchii byl rok 1871, kdy byl přijat již třetí notářský řád, od roku 1850. Spolu s notářským řádem byl přijat zákon o nezbytnosti notářských spisů, legalizaci podpisů na tabulárních listinách. *„Etapu notářské historie počínající r. 1871 je možno hodnotit jako etapu pro další vývoj notářství, zejména současné české notářství, nejvýznamnější. Měli-li bychom se pokusit o její vymezení, tj. ukončení, můžeme směle konstatovat, že úprava vnesená do rakouského, tedy i českého právního řádu zákonem č. 75/1871 ř. z., v něm zůstala až do nástupu lidově demokratických právních pořádků v r. 1948, resp. r. 1949. Recepční normou převzatý notářský řád, uveřejněný v říšském zákoníku pod shora citovaným číslem, byl zrušen až zákonem ze 14. 6. 1949 o notářství č. 201/1949 Sb. z. a n.“¹²*

Po rakousko-uherském vyrovnání z roku 1867, přišla na řadu reorganizace habsburské právní soustavy, do které řadíme i notářský úřad. Notářský řád z roku 1871, měl definitivně vyřešit otázku, zda notářství zrušit či ponechat. Měl odstranit právní nedokonalosti a upřesnit právní úpravu. Po dlouhých debatách mezi poslanci

---

¹¹ Notářství v letech 1850–1871. Ad Notam. [online]. 2003. Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z. <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003-zvlastni-cs.pdf>. s.7

¹² Tamtéž, s.8

a právníky, byl k radosti všech notářů v rakouských zemích zaveden s účinností od 1. listopadu 1871 Notářský řád.

„Notářský řád z roku 1871 upravil působnost notářů, propůjčování a zánik notářského úřadu a notářské záruky. Přinesl všeobecná a zvláštní ustanovení o správě notářského úřadu, velmi podrobná pravidla o nakládání s notářskými spisy a vedení seznamů o notářských kandidátech a substitutech, sborech notářů a notářských komorách, notářských archivech, dozoru a disciplinárním řízení proti notářům a notářských poplatcích.“¹³

Nadále zde najdeme zásadu „*numerus clausus*“, což byl omezený počet notářů na daný okres. Určit počet notářských míst a sídel náleželo nadále ministru spravedlnosti. Notář byl příslušníkem svobodného povolání, ale zároveň byl správcem státního úřadu, to znamenalo, že dozor nad ním vykonával stát, a notář byl odpovědný státu. Dalo by se říci, že notář byl nestandardní veřejný úředník, byla mu svěřena císařem určitá kompetence.

Za případně způsobenou škodu byl odpovědný a pro tyto případy, byl povinen na začátku své funkce složit kauci. V případě soudního komisaře nesl odpovědnost stát, a to z důvodu, že soudní komisariát vykonával notář státním jménem, ne jménem svým. Notář byl chráněn státní mocí, proti útokům na státního úředníka, a byl zproštěn povinnosti vypovídat při úředních úkonech. Notáři podléhali stavovské kontrole od notářské komory, která byla pravidelná a dále státní kontrole sborových soudů první stolice a vrchních zemských soudů.

„V roce 1877 konala pražská notářská komora disciplinární řízení ve dvanácti věcech. V jednom případě byl notář napomenut, „v 5 případech nevidělo se komoře pro nedostatek trestného činu zakročiti, jednu stížnost vzala strana zpět, a o jedné nebylo dosaváde rozhodnuto, ve dvou případech prohlásila se komora za nepřislušnou a postoupila ta která oznámení jiným úřadům, v jednom případě týkajícím se disciplinárního řízení proti not. kandidátům v případě neslušného způsobu psaní, zamítla komora zakročení, načež c. k. vrchní zemský soud sám disciplinární nález vydal a komorou kandidátovi dodati dal“. Komora řešila i případ ohně v kanceláři notáře, „při čemž však shledáno, že notář žádné viny na vyjití ohně

---

¹³ BALÍK, Stanislav. *Dějiny notářství v českých zemích*. V Praze: Notářská komora České republiky ve spolupráci s Národní galerií, 2014. ISBN 9788026057680. s. 91.

neměl a že spisy notářské nebyly poškozeny“. ¹⁴ Vrchní dohled pak náležel ministru spravedlnosti.

Notáři jmenovaní do svých úřadů před vydáním nového notářského řádu, nebyli nijak dotčeni na svých úřadech, úřad jim byl ponechán.

„Notářem mohla být pouze osoba splňující předepsané předpoklady (viz níže), kterou do úřadu jmenoval ministr spravedlnosti. Uchazeč o notářský úřad musel prokázat domovské právo (jež zahrnovalo i průkaz státního občanství) v některé obci v zemích, pro něž notářský řád platil, stáří 24 let věku, bezúhonnost, plnou způsobilost k právním úkonům, dokončená studia věd právních a státních, úspěšně složenou notářskou zkoušku a čtyřletou praxi, z níž 2 roky byly předepsány praxí u notáře. Na rozdíl od notářského řádu z r. 1855 neobsahoval tento notářský řád požadavek křesťanské víry uchazeče, když podle v mezidobí (v r. 1867) přijatého říšského zákona byly všechny veřejné úřady zpřístupněny všem státním občanům bez rozdílu náboženské příslušnosti.“ ¹⁵ Notářem se nemohl stát ten, kdo se dopustil velezrady, rušení veřejného pořádku, zabití, těžkého ublížení na zdraví, pomoci zločincům a vojenským uprchlíkům či účasti v souboji. V notářském řádu to sice nebylo uvedeno, ale notářem se nemohla stát žena.

Podmínkou nástupu bylo složení přísahy „... v radě vrchního zemského soudu či zmocněnému prezidentovi či jeho náměstkovi sborového soudu. Notář přísahal, že bude „... věren císaři a jeho poslušen“, že chce „... státní zákon základní nezlomně zachovávat i svůj úřad jako c. k. notář tak, jak zákon velí, přesně a svědomitě zastávat.““ ¹⁶ Pokud nový notář nezačal do tří měsíců vykonávat svůj úřad, mělo se za to, že se svého úřadu vzdal. Nebylo upraveno funkční období notáře, tudíž svou funkci mohl vykonávat doživotně. Mohl se své funkce vzdát do rukou ministra spravedlnosti. Notářskou činnost mohl vykonávat jen v rámci svého okrsku.

Notářská zkouška se lišila od zkoušky soudcovské. Podle přístupu rakouského ministerstva spravedlnosti, byla notářská zkouška považována za nedostačující vůči zkoušce soudcovské. Tudíž notář, který se rozhodl ucházet se o povolání

---

¹⁴ BALÍK, Stanislav. *Strípky z historie 50. Ad Notam*. [online]. 2018. 50. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_642-stripky-z-historie-50

¹⁵ Notářství v letech 1850–1871. *Ad Notam*. [online]. 2003. Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003-zvlastni-cs.pdf>. s.10

¹⁶ Tamtéž, s.10

soudce, se musel podrobit doplňovací zkoušce z oborů hmotného práva soukromého a civilního procesu. Doplňovací zkouška se skládala z písemné a ústní části.

17

Zákon o nezbytnosti notářských spisů, legalizaci podpisů na tabulárních listinách, zavedl nezbytnost formy notářského zápisu. Byla zavedena závaznost notářských spisů v případech směnečných protestů a osvědčeních, potvrzení o přijatém věnu, smlouvě o svatbě, kupní smlouvě, směnných, půjčovacích, dlužných úpisích mezi manžely, písemných smlouvách mezi nebo s hluchými, slepými, němými nebo kteří neuměli číst ani psát.¹⁸

Roku 1871 se vyskytla neobvyklá situace, která musela být rozhodnuta, až u nejvyššího soudu. „*V r. 1871 řešil c. k. nejvyšší soud otázku, zda je notář, který zastupuje klienta v sumárním řízení, oprávněn pověřit substitucí notářského koncipienta. Případ popsal v časopise Právník Rudolf Sedláček. Věc započala u c. k. okresního soudu v Bochově, kam notář „poslal svého koncipienta Karla Bílého jakožto svého náměstka k sumárnímu pře líčení“.* V rámci odvolacího řízení nařídil c. k. vrchní soud, aby c. k. okresní soud tento postup notáři vytkl. Notář si pak stěžoval k c. k. nejvyššímu soudu, který dekretem z 18. října 1871 č. 12675 zrušil „výtku c. k. notáři R. učiněnou“, a to s odůvodněním, že „notářům podle čl. 9 dv. dekr. z dne 24. října 1845 č. 906 dovoleno jest, aby v sumárním řízení soudem některou stranu spornou zastupovali jakožto zmocněnci její, kdežto pak dle § 1010 ob. zák. obč. ovšem také právo mají, zřizovati sobě náměstky; pročez nemůže c. k. notáři R. toto právo býti ztenčeno, a to tím méně, ano mu bylo v mocném listě výslovně povoleno“.¹⁹

---

¹⁷ BALÍK, Stanislav. *Strípky z historie 29. Ad Notam*. [online]. 2014. 29. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_165-stripky-z-historie-29

¹⁸ BALÍK, Stanislav. *Dějiny notářství v českých zemích*. V Praze: Notářská komora České republiky ve spolupráci s Národní galerií, 2014. ISBN 9788026057680.

¹⁹ BALÍK, Stanislav. *Strípky z historie 48. Ad Notam*. [online]. 2017. 48. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_620-stripky-z-historie-48

1.1.5. Rok 1918

Recepční zákon z 28. října 1918 převzal veškerý rakouský právní řád, tudíž došlo i k recepci notářského řádu. V Českých zemích platil notářský řád č. 75 ř. z. z roku 1871 a na Slovensku a Podkarpatské Rusi platil zákonný článek z roku 1874 ve znění zákonného článku VII z roku 1866. Objevuje se nám zde dualismus, který se po dobu první republiky nepodařilo odstranit.

V počátečních letech byla snaha notářů v Českých zemích a Slovensku o unifikaci notářského řádu a jeho reformu podle nových poměrů. Roku 1919 byl pražskou notářskou komorou a Spolkem notářů československých, zpracován nový návrh notářského řádu. Jednalo se o tzv. stavovský návrh, který byl obsáhlý, obsahoval 210 paragrafů. V návrhu bylo pojednáváno o úplné autonomii notářství, nemělo nadále podléhat kontrole státního orgánu, především kontrole první a druhé instance soudů. Dále návrh předpokládal svěření dědické agendy od soudů do výhradního svého nesporného řízení. Notáři měli mít nově stejné postavení jakou soudci a měli být i na stejné úrovni, k tomu mělo přispět jmenování notářů prezidentem republiky. Požadavek na uchazeče stanovoval nově prodloužení praxe na pět let, z toho alespoň tři roky, měla být praxe vykonávána u notáře.²⁰

Tento stavovský návrh nebyl přijat, proto ministerstvo spravedlnosti započalo vlastní sepisování návrhu, který byl z velké části kritizován. Navazoval na stavovský návrh, oproti kterému více propracoval kárné řízení. Podstatná změna v tomto návrhu byla v tom, že okleštila pověřování ve věcech dědických a ukládala soudcům notářům kárné pokuty za prodlení. Dále byl přijat požadavek na jmenování notářů prezidentem republiky, nebo bylo vyhověno požadavku právního doktorátu uchazeče. Bylo předpokládáno zřízení čtyř notářských komor a zrušení současných malých notářských komor. „*Na adresu vládní osnovy notářského řádu po představení všech pro a proti uvedl římský notář Václav Černý: Shrneme-li vše, co jsme uvedli, můžeme říci, že vládní osnova při všech svých kladech a přednostech byla by lepší, kdyby se byla přidržela osnovy naší, jež byla vypracována metodou čistě reální a realistickou, odvažující velmi pozorně, co jest v zájmu spravedlnosti a celku!*“²¹

---

²⁰ BALÍK, Stanislav. *Dějiny notářství v českých zemích*. V Praze: Notářská komora České republiky ve spolupráci s Národní galerií, 2014. ISBN 9788026057680. s. 122

²¹ Tamtéž, s.123.

Po tomto ministerském návrhu na unifikaci notářství se práce zastavily. A žádné protesty, až do roku 1936, nebyly nijak vyslyšeny.

Notářská samospráva v tomto období neprošla žádnou významnou změnou. Notářství bylo svobodným povoláním s určitými rysy oficiality, spočívající v sepišování veřejných listin, osvědčováním a ověřováním. Dále prováděli notáři pomocné orgány soudu, a to jako soudní komisaři.

Za první republiky platil pro notáře maximální pevný počet působících notářů a jejich sídla byla pevně stanovena ministerstvem spravedlnosti. Notáře jmenoval do funkce ministr spravedlnosti, který nad jejich činností měl i nejvyšší dozor. Dozor nad agendou notářské praxe náležel notářským komorám. Nad výkonem soudního komisaře náležel dozor krajským a vrchním soudům.

V této době bylo stále považováno za neobvyklé, aby ženy mohly vystudovat vysokou školu. Doposud nebyla nikde žena vedena, jako notářka či zástupce notáře. V první fázi bylo postavení ženy v takovéto funkci nežádoucí, ale s podporou notářské komory v Praze a notáře Jaroslava Heinitze se postavení ženy změnilo.

„První česká doktorka práv Anděla Kozáková se stala zároveň první substitutkou notáře a později notářkou. Nestalo se tak bez obtíží. V roce 1929 „slečna Dr. Anděla Kozáková, jež složila zkoušku notářskou, navržena byla Drem Jaroslavem Heinitzem po dobu jeho zaneprázdnění za substituta. Krajský soud civilní v Praze žádost zamítl z toho důvodu, že notářský řád nemá ustanovení, že by žena mohla býti notářem.“ Stížnost proti tomuto rozhodnutí podali jak notář Jaroslav Heinitz, tak pražská notářská komora. Vrchní soud rozhodnutí soudu I. instance změnil s tím, že „notářský řád nevyklučuje výslovně ženy z notářského úřadu“.“²²

Události před mnichovskou dohodou v období nástupu Adolfa Hitlera k moci a jeho následné arizace Německa vedli k odstranění židovských notářů a advokátů. O tomto období vyšel roku 1934 v časopisu Právník článek s názvem *Počet neárijských advokátů a notářů v Prusku*, který uvedl počet neárijských notářů bylo do roku 1933 kolem 2046, během jednoho roku na základě nové právní

---

²² BALÍK, Stanislav. *Strípky z historie 42*. Ad Notam. [online]. 2016. 42. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_414-stripky-z-historie-42

úpravy, se tento počet snížil, a to o 1042 a jiným způsobem o 120. U advokátů se v tomto období počet snížil z 3378 na 2066.²³

Po mnichovské dohodě z roku 1938 můžeme vývoj notářství rozdělit do tří etap. První etapou bude období druhé republiky, druhou etapou je protektorát Čechy a Morava do atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha a poslední třetí etapou je protektorát Čechy a Morava po atentátu.

Nastává období druhé republiky, kde vzrostl nátlak na ministerstvo spravedlnosti k vydání nového notářského řádu. Nátlaky na poli vyloučení židovského obyvatelstva z výkonu některých funkcí, se neprojeví v notářské profesi. Stálý výbor roku 1938, změnil některá ustanovení o notářských komorách a notářích. Tato změna obsahovala úpravu o neobsazených obvodech notářských komor, k Pražské komoře měly být připojeny obvody v Litoměřicích, Liberci a Mostě. K notářské komoře v Olomouci mělo být připojeno neobsazené území obvodu opavského notářství. Nyní byl kladen velký důraz na státní občanství československé republiky, při jmenování do funkce notáře. Stanovila se nejvyšší hranice věku notáře na 65 let. Toto opatření stálého výboru nebyla přijata poslaneckou sněmovnou.

I když, „*Na valné hromadě Spolku československých kandidátů notářství konané 6. května 1934 odezněly mimo jiné i dva návrhy, týkající se délky notářské praxe a věkové hranice „pro úřadování notáře“.* Notářský kandidát Konrád Benda z Bechyně navrhol, aby „*spolek vyslal deputaci k ministrovi národní obrany, případně též k předsedovi branného výboru, jež by tlumočila požadavek o započtení presenční služby vojenské do praxe notářské, neb aspoň zaslala kompetentním kruhům písemnou resoluci*“.²⁴

Druhou a zároveň i poslední novelou notářského řádu za druhé republiky bylo vládní nařízení č. 348/1938 Sb. z. a n., o sloučení notářských sborů v zemi Moravskoslezské a o místních okrscích notářů ze 17. 12. 1938. Agenda notářů zůstala nezměněna, změna byla jen v ustanovení notářské komory v Brně.²⁵

---

²³ BALÍK, Stanislav. *Strípky z historie* 52. Ad Notam. [online]. 2018, 52. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_676-stripky-z-historie-52

²⁴ BALÍK, Stanislav. *Strípky z historie* 39. Ad Notam. [online]. 2016, 39. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_292-stripky-z-historie-39

²⁵ BALÍK, Stanislav. *Dějiny notářství v českých zemích*. V Praze: Notářská komora České republiky ve spolupráci s Národní galerií, 2014. ISBN 9788026057680

V druhé fázi protektorátu Čechy a Morava před atentátem na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Nyní notářství spadalo pod Říšskou notářskou komoru, sdružující notáře s říšskoněmeckým občanstvím. *„Z tohoto neradostného období snad není třeba více připomínat, že na příslušníky notářského stavu se vztahovala nařízení č. 136/1940 vlády Protektorátu Čech a Moravy o právním postavení židů ve veřejném životě, vládní nařízení č. 51/1943 vlády Protektorátu Čech a Moravy o židovských míšencích v povolání notářském, vládní nařízení č. 54/1943 vlády Protektorátu Čech a Moravy o kárných opatřeních proti politicky nespolehlivým notářům, kandidátům notářství, obhájcům ve věcech trestních, zástupcům ve věcech patentových a kandidátům patentního zastupitelství, a že mnoho z nich se stalo obětmi nacistického režimu.“*²⁶

V třetí fázi protektorátu Čechy a Morava po atentátu na říšského protektora 27. 5. 1942. Se značně zpřísnilo postavení notářů a podmínky pro výkon funkce notáře. Bylo vydáno vládní nařízení o kárných opatřeních proti politicky nespolehlivým notářům, kandidátům notářství, obhájcům ve věcech trestních, zástupcům ve věcech patentových a kandidátům patentního zastupitelství. Byly vydávány další vládní nařízení o procesních úkonech notářů.

---

²⁶ Notářství v letech 1850–1871. Ad Notam. [online]. 2003. Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z. <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003-zvlastni-cs.pdf>, s. 13

1.2. V letech 1950-1992, notářství v období komunistického režimu

1.2.1. Rok 1948 počátek

„Zcela zásadním mezníkem v historii českého notářství je rok 1949. Zatímco změny v předchozích neblahých letech 1781 a později 1824 měly za následek sice podstatné a poměrně dlouhodobé, ale „jen“ výrazné oslabení významu notářství v českých zemích, v roce 1949 v lidově demokratickém Československu bylo notářství ve svém klasickém pojetí fakticky zrušeno.“²⁷

Notářství se mělo přizpůsobit budování socialismu, do kterého svou povahou věci úplně nezapadalo. Toto období radíme do tzv. právnické dvouletky. Notářství se mělo přizpůsobit nové lidové republice a jejím novým společenským poměrům. Prvotně se uvažovalo o úplném zrušení notariátu, ale československá komunistická strana postupovala podle instrukcí ze sovětského svazu, a to částečně zachránilo notariát. Roku 1946 vydalo Právnické nakladatelství ministerstva spravedlnosti SSSR v Moskvě publikaci *Pozůstalosti a notářství*, kde bylo zmíněno, že v sovětském svazu existuje notářství a není ani uvažováno o jeho zrušení. Notářství sice bylo zachováno, ale pomocí další kroků bylo zcela zestátněno.²⁸

Výsledkem byl zákon č. 201/1949 Sb., o notářství a zákon č. 202/1949 Sb., nařízení ministra spravedlnosti, kterým se provádějí některá ustanovení zákona o notářství s účinností od 21. srpna 1949. Zákon sjednotil právní úpravu na celém území republiky. Došlo k zrušení notářských komor, namísto nich zákon předpovídal ustanovení krajských sborů notářských, u kterých měli notáři vykonávat svůj úřad, měli jim odvádět svůj výnos a ten jim měl být spravedlivě, podle práce přerozdělován. Tyto krajské sbory, však nebyly nikdy ustanoveny a na místo nich činnost vykonávaly správní komise, zřízené ministrem spravedlnosti, jako mocenské organizace státu. Notáři nově skládali slib do rukou předsedy krajského soudu, tím zákon zajistil větší koordinaci notářství s justičními orgány.

V úvodním ustanovení zákona č. 201/1949 Sb., o notářství, který sám obsahoval pouze padesát paragrafů, je notářství definováno stále jako veřejný orgán § 1 odst.1 *„Notáři ve své působnosti jako veřejné orgány sepisují veřejné listiny o právních jednáních a prohlášeních a skutečnostech právně významných a provádějí*

---

²⁷ Doba státního notářství (1949-1992). Ad Notam. [online]. 2003. Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003-zvlastni-cs.pdf>. s. 13

²⁸BALÍK, Stanislav. *Dějiny notářství v českých zemích*. V Praze: Notářská komora České republiky ve spolupráci s Národní galerií, 2014. ISBN 9788026057680

řízení a úkony z příkazu soudu. Mimo to, jako zmocněnci stran sepisují pro strany podání a jiné listiny a udělují jim právní porady a přijímají listiny a hodnoty do úschovy. Při své činnosti jsou notáři povinni přispívat k zachování a upevnění lidově demokratického právního řádu.“²⁹

Dalším krokem podle zákona z roku 1949 bylo zkonfiskování neboli také můžeme říct znárodnění majetku notářů a jeho sdružení do jmění krajských notářských sborů. To znamenalo, že veškerý kancelářský nábytek, psací stroj a další pomůcky, nyní nepatřili notáři, ale notář je měl propůjčené ke své práci od státu.

Je třeba zmínit, že výše uvedený zákon neupravoval důležité otázky o činnosti notáře, které byly upraveny pouze v prováděcím nařízení ministra spravedlnosti. Prováděcí nařízení, nařizovalo předepsanou odbornou způsobilost a to tak, že s prospěchem dokončené právnické studium úspěšné složení odborné zkoušky, pětiletou praxi konanou u notáře. (§ 1) Toto vše může ministr spravedlnosti promítnout. (§ 2)³⁰

Toto nařízení spolu se zákonem je pojato velmi obecně a až laxně. Podle tehdejšího ministra spravedlnosti notářství došlo k značným změnám, ale někteří notáři nenašli správný postoj k pracujícím a nadále se zabývají majetkovými záležitostmi zámožných osob z řad bývalé buržoazie.³¹

1.2.2. Zlomový rok 1950

V roce 1950 vyšel nový občanský zákoník a občanský soudní řád. V návaznosti na tyto změny bylo potřeba připravit novou právní úpravu notářství. Byl vydán nový zákon č. 116/1951 Sb., o státním notářství, účinný od 1.1.1952. Činnost státních notářů byla upravena v čtyřiatřiceti paragrafech což, je žalostně málo. Tento zákoník pro notářství znamenal úplné zestátnění. V prvním paragrafu byl vymezen účel státního notářství a to tak, že „*Státní notářství napomáhá socialistickým právníckým osobám, jiným společenským organizacím a všem občanům při ochraně jejich zákonných zájmů, dbá, aby jejich uplatňování bylo v souladu s duchem a*

---

²⁹ SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. *Historie notářství v dokumentech*. Ostrava: Key Publishing ve spolupráci s The European Society for History of Law, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 9788087475232. s. 277.

³⁰ Nařízení ministra spravedlnosti e dne 15. srpna 1949 č. 202/1949 Sb.

³¹ Doba státního notářství (1949-1992). Ad Notam. [online]. 2003. Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z. <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003-zvlastni-cs.pdf>. s. 13

socialistickými cíli lidové demokracie, a přispívá tak k upevňování socialistické zákonnosti.“³²

V souvislosti s tímto novým notářským zákonem bylo vydáno prováděcí nařízení ministra spravedlnosti č. 117/1951 Sb., a nařízení ministra financí č. 118/1951 Sb., o notářských poplatcích.

Zákon také zrušil ústřední notářský sbor a krajské sbory. Jejich pravomoc přešla na okresní soudy. Notářství tedy bylo ustanoveno v každém obvodu okresního soudu. Dohled vykonával předseda okresního soudu a vrchní dohled nad notářstvím vykonává ministr spravedlnosti.

Ministr spravedlnosti měl pravomoc podle zákona dosazovat do neobsazeného úřadu notáře osobu způsobilou pro výkon notářské profese. Byla to osoba, která vykazovala všeobecné náležitosti pro státní zaměstnance, právnické vzdělání a vykonávala právnickou praxi a složila odbornou zkoušku. Ministr spravedlnosti při tom může prominout náležitosti právnické vzdělání, vykonávání právnické praxe a složení odborné zkoušky. (§ 7)³³

Notář ve svém oboru působnosti mohl vykonávat činnosti osvědčování skutečností a vlastnoručních podpisů. Dále sepisování notářských zápisů o občansko-právním závazku mezi osobou oprávněnou a povinnou a mohl potvrzovat na žádost skutečnosti, že opis nebo fotokopie listiny souhlasí s předloženou listinou. Notář dále protestuje směnky a jiné rubopisem převoditelné cenné papíry. (§ 15–17)³⁴

Další zásadní částí zákona jsou jeho přechodná ustanovení, která z privátních notářských kanceláří dělají státní notářské kanceláře. Dosavadní orgány krajských sborů jsou povinny provedením likvidace a odevzdání všech úschov – písemností, peněz jiné cenné hodnoty a všechno kancelářského vybavení příslušnému krajskému soudu. Obdobně postupovali orgány ústředního sboru, uvedené věci odevzdali ministru spravedlnosti. Paragraf dvacet devět odstavců jedna říká, působnost dosavadních notářů, správců notářů a zástupců notářů zaniká. Odstavec dva říká, že nárok na odměnu a činnost notáře a na náhradu za promeškaný čas přechází na stát. Odstavec tři dává povinnost dosavadním notářům, vše předat jejich nástupcům.

---

³² SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. *Historie notářství v dokumentech*. Ostrava: Key Publishing ve spolupráci s The European Society for History of Law, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 9788087475232. s. 301.

³³ Zákon. č. 116/1951 Sb., o státním notářství

³⁴ Tamtéž

Dále v přechodném ustanovení nalezneme, převedení zaměstnanců notářů, jejichž pracovní poměr neskončil k 31. prosinci 1951 jako zaměstnance státní služby a přidělí je k nově vzniklým státním notářům nebo jinak v justiční službě. (§ 27–31)³⁵

„První důležitá změna v organizaci a kompetenci státního notářství ve shora uvedeném smyslu nastala zákonem č. 52/1954 Sb., účinným dnem 1. 1. 1955. Vzhledem k tomu, že se notářství ve své podstatě osvědčilo, byla zrušena jeho činnost z pověření soudu a dvoukolejnost byla odstraněna tím, že některé rozhodovací agendy v řízení nesporném, a to především agenda dědická, byly převedeny přímo do kompetence státního notářství.“³⁶

Dozor nad státním notářstvím byl předán předsedům lidových soudů tzv. krajským soudům. Notáři nyní provádějí podle zákona činnost rozhodovací a činnosti ostatní. Notářství provádí řízení o projednání dědictví a jeho rozhodnutí mají účinky rozhodnutí soudního. Řízení o opravném prostředku řeší krajský soud, v jehož obvodu je sídlo rozhodujícího notářství, jako soud druhé instance. Vyhláškou ministra spravedlnosti č. 42/1960 Sb. o sídlech a územních obvodech státních notářství v návaznosti na zákon č. 52/1954 Sb. Sídla a územní obvody státních notářství se teď nově kryjí s územními obvody okresních a jim na úroveň postavených národních výborů.

„Skutečnou likvidaci notářství v tradičním slova smyslu dovršil teprve zákon č. 95/1963 Sb., o státním notářství a o řízení před státním notářstvím, který udělal z notářů jakési pomocníky soudů, závislé do značné míry na národních výborech. Listinná činnost notářů (např. sepisování smluv) byla omezena na minimum – v přímě úměrnosti ke snižujícímu se významu a objemu soukromého vlastnictví, zatímco vzrostla požadovaná politická agenda: notáři měli pečovat o dodržování socialistické zákonnosti. Konkrétně byla politická funkce notářů formulována například takto: „Je-li předmětem dědictví zemědělský podnik anebo zemědělská půda, vede státní notářství za součinnosti místního národního výboru dědice k takové dohodě, která by nejlépe vyhovovala potřebám zemědělské (lesní) výroby.“ Další politicky významnou oblastí byla dědická řízení, kdy se některý z dědiců

---

³⁵ Zákon. č. 116/1951 Sb., o státním notářství

³⁶ Doba státního notářství (1949-1992). Ad Notam. [online]. 2003. Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z. <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003-zvlastni-cs.pdf>. s. 14

*nacházel v cizině, resp. byl odsouzen za neoprávněné opuštění republiky – trestem bylo propadnutí majetku. Pokud byl dědic pravomocně odsouzen ještě před úmrtím zůstavitele, propadnutí se na dědický podíl nevztahovalo. Pokud však nabytí rozsudek právní moci až po úmrtí zůstavitele, dědic nabytí svůj dědický podíl, který pak propadl spolu s ostatním majetkem.*³⁷

1.2.3. Rok 1963 poslední fáze státního notariátu

*„Dovršit záměr vytvořit ze státního notářství „malý soud“ se skutečně podařilo v šedesátých letech, která na svém počátku v důsledku „vybudování socialismu“ a přijetí nové, „socialistické“ ústavy v roce 1960 byla poznamenána hektickou snahou o kodifikaci prakticky všech oborů práva.“*³⁸

Nový notářský zákon č. 95/1963 Sb. v § 2 upravuje činnost státních notářů. Státní notáři rozhodují v řízení o dědictví, o umořování listin, o registraci právních úkonů, o úschovách, provádějí soudem nařízený výkon rozhodnutí prodeje nemovitostí a rozhodují podle zvláštních předpisů o notářských poplatcích.³⁹

V ostatních činnostech státní notáři především sepisují notářské zápisy o právních úkonech, osvědčují právně významné skutečnosti, přijímají do úschovy listiny a peníze. V úschově se nadále nachází pozemkové a železniční knihy.

Územní organizace zůstala nezměněna, i přes veškerou změnu zůstávalo notářství z obavy své povahy nebezpečnou institucí. Pořád spadalo pod obvod okresních národních výborů a v hlavním městě k obvodu obvodních národních výborů. Byla na nich ekonomicky závislá. V čele státního notářství stál vedoucí státní notář, který neměl žádnou pravomoc pouze sloužil k organizaci a řízení úřadu.⁴⁰ Vedoucím státním notářem se mohl stát pouze občan Československé socialistické republiky, který je oddán socialistickému zřízení a je bezúhonný, má vysokoškolské právnické vzdělání, vykonával právní praxi v délce nejméně dvou let, z toho jeden rok u státního notáře. Notáře jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti na návrh

---

³⁷ Období temna: české notářství za komunismu, Ad Notam [online]. 2019, [cit. 03.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_740-obdobi-temna-ceske-notarstvi-za-komunismu

³⁸ Doba státního notářství (1949-1992). Ad Notam. [online]. 2003. Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003-zvlastni-cs.pdf>. s. 14

³⁹ Zákon č. 95/1963 Sb., Zákon o státním notářství a o řízení před státním notářstvím (notářský řád)

⁴⁰ Doba státního notářství (1949-1992). Ad Notam. [online]. 2003. Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003-zvlastni-cs.pdf>. s. 15

předsedy krajského soudu. Pokud se naskytly tzv. důvody zvláštního zřetele, může ministr spravedlnosti prominout předepsané vysokoškolské právnické vzdělání nebo předepsanou právní praxi. Při prominutí vysokoškolského právnického vzdělání, se stanovila lhůta pro doplnění tohoto vzdělání. (§ 7) ⁴¹

Tato úprava z roku 1963, u nás byla v platnosti, po celou dobu komunistického režimu. Žádná značná novelizace zde nenastala

1.3. V letech 1992 do současnosti

Polistopadové změny z roku 1989, začaly právní řád zcela měnit. Změny především spočívaly v odlišném pojetí práva, které mělo především zaručit ústavou zaručená práva občanů. Právní řád se postupně vracel k osvědčeným zásadám a institucím. Započala tzv. privatizace notářství, která byla podporována nejen notáři samotnými, ale měla i velkou podporu na straně ministerstva spravedlnosti. Ministerstvo vydalo instrukce, ve kterých byl zárodek znovuobjevené notářské samosprávy. Jednotlivá, stále nazývaná, státní notářství si zvolila své zástupce, tito zástupci se pak shromáždili při krajském soudu do notářských komor. Tyto komory pak delegovaly za každý kraj dva státní notáře, kteří působili v poradním sboru ministryně spravedlnosti. ⁴²

„Je totiž nutno vzít v úvahu, že všechny zákony týkající se přeměny notářství byly přijaty zastupitelskými sbory ve složení plynoucím z prvních svobodných voleb na jaře roku 1990. V nich mělo dominantní postavení Občanské fórum a na Slovensku Veřejnost proti násilí a ty byly spjaty s osobnostmi kolem Václava Havla. Tento proud byl v zásadě nakloněn změnám v notářství, a proto je bylo třeba uskutečnit ještě před volbami v červnu roku 1992. To se za dramatických okolností a vlivu českých i slovenských notářů v zákonodárných sborech na poslední chvíli podařilo.“ ⁴³

Federální shromáždění roku 1992 definitivně odstranilo státní notářství, změnilo občanský zákoník a s ním zrušilo i notářský řád z roku 1963. Zvláštními zákony stanovilo, jaké bude následující postavení a působení v oboru notářské činnosti. Těmito zvláštními zákony „byly míněny zejména notářské řády český

---

⁴¹ Zákon č. 95/1963 Sb., Zákon o státním notářství a o řízení před státním notářstvím (notářský řád)

⁴² JINDŘICH, Miloslav. *Cesta k obnovení českého notářství (prosinec 1989 až leden 1993)*, Ad Notam, [online]. 2018. [cit. 12.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_664-cesta-k-obnoveni-ceskeho-notarstvi-prosinec-1989-az-leden-1993

⁴³ WAWERKA, Karel. *Co předcházelo historickému datu 1.1.1993*, Ad Notam. [online]. 2018. [cit. 12.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_665-co-predchazelo-historickemu-datu-1-1-1993

[dodnes platný zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) vydaný Českou národní radou 7. 5. 1992] a slovenský. “⁴⁴

Notářskému řádu z roku 1992 byl vzorem notářský řád rakouský z roku 1871, který je nutno poznamenat v Rakousku po řadě novelizací platí dodnes. Především se inspirovali tvůrci nového notářského řádu v poli pozůstalostního řízení. *„Bylo rozhodnuto, že řízení o dědictví převezmou soudy, ale vyřizováním této agendy po vzoru rakouské úpravy, platné i u nás do roku 1950, budou pověřeni notáři jako soudní komisaři. “⁴⁵*

Nově vzniklé katastrální úřady na návrh především slovenských představitelů, převzaly agendu registrace smluv a nahradily jí řízením o povolení vkladu věcných práv do katastru nemovitostí. Zde bych si dovolila poznamenat mé zjištění z praxe u notáře, ne vždy katastrální úřady vědí a dokáží si poradit se zápisem vkladu do katastru nemovitostí. Je ale nutno poznamenat, že tímto krokem se ulevilo zatíženosti soudů a notářů.

K nové éře notářství také přispělo přijetí příslušných zákonů. Jedná se zejména o občanský soudní řád č. 263/1992 Sb., který navracel soudního komisaře zpět do občanského soudního řádu.⁴⁶

„K datu 1. 1. 1993 muselo být připraveno ještě několik podzákoných předpisů či jejich novel, jako např. vyhláška ministra spravedlnosti o odměnách notářů. Ministerstvo spravedlnosti připravilo ještě ve spolupráci s notáři kancelářský řád pro notářství, upraven byl také jednací řád pro soudy i kancelářský řád pro soudy. “⁴⁷

Jak je, výše uvedeno muselo být připraveno několik dalších podzákoných předpisů. Jednalo se o oblasti např. přechodu agendy na finanční úřady, kde se postupuje podle zákona č. 357/1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí.

---

⁴⁴ WAWERKA, Karel. *Co předcházelo historickému datu 1.1.1993*, Ad Notam. [online]. 2018. [cit. 12.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_665-co-predchazelohistorickemu-datu-1-1-1993

⁴⁵ JINDŘICH, Miloslav. *Cesta k obnovení českého notářství (prosinec 1989 až eden 1993)*, Ad Notam, [online]. 2018. [cit. 12.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_664-cesta-k-obnoveni-ceskeho-notarstvi-prosinec-1989-az-leden-1993

⁴⁶ NOVOTNÁ, Andrea. *Notář a jeho agenda konkurenci právnických profesí*. Plzeň, 2014. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta právnická. Katedra právních dějin. Vedoucí práce JUDr. et. PhDr. Stanislav Balík. s. 59

⁴⁷ WAWERKA, Karel. *Co předcházelo historickému datu 1.1.1993*, Ad Notam. [online]. 2018. [cit. 12.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_665-co-predchazelohistorickemu-datu-1-1-1993

Finanční úřady provedou řízení o vyměření notářských poplatků, pokud skutečnost je předmětem poplatku, a tato skutečnost nastala před 1.12.1993 a řízení nebylo v tento den pravomocně skončeno.

1.3.1. Notářská samospráva

Dalším zásadním zvratem od minulé úpravy notářství bylo osamostatnění českého notářství.

„V tomto směru je významný hlavně poznatek, že české notářství před rokem 1948 nikdy nemělo své centrální vedení pro území celé dnešní České republiky. V té době existovala jen Notářská komora v Praze s působností pro Čechy a Notářská komora v Brně s působností pro Moravu a Slezsko.“⁴⁸

Tudíž jedním z hlavních cílů se stalo vytvoření centrálního orgánu, a to Notářské komory České republiky. Díky notářské komoře ČR zde můžeme hovořit o notářské samosprávě.

Organizace notářské komory ČR proběhla na pokyn ministra spravedlnosti v souladu se zněním notářského řádu. Vrcholným orgánem je zde sněm, který se skládá z delegátů zvolených v jednotlivých regionech a prezidentů jednotlivých regionálních notářských komor. Prvně se muselo uskutečnit zasedání regionálních kolegií v souladu s organizací krajských soudů (v Praze Městských soudů), celkem 8 regionálních notářských komor.

1. Notářská komora pro hlavní město Praha
2. Notářská komora v Brně
3. Notářská komora v Českých Budějovicích
4. Notářská komora v Hradci Králové
5. Notářská komora v Ostravě
6. Notářská komora v Plzni
7. Notářská komora v Praze
8. Notářská komora v Ústí nad Labem.⁴⁹

---

⁴⁸ WAWERKA, Karel. *Co předcházelo historickému datu 1.1.1993*, Ad Notam. [online]. 2018. [cit. 12.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_665-co-predchazelo-historickemu-datu-1-1-1993

⁴⁹ BALÍK, Stanislav. *Dějiny notářství v českých zemích*. V Praze: Notářská komora České republiky ve spolupráci s Národní galerií, 2014. ISBN 9788026057680

Poté mohl ministr spravedlnosti svolat ustanovující sněm, kde se zvolili hlavní funkcionáři. Prvním prezidentem notářské komory se stal JUDr. Martin Foukal, a viceprezidentem se stal JUDr. Miloslav Jindřich.

Jejich působení bylo až po 20ti letech změněno na současného prezidenta Mgr. Radima Neubauera a viceprezidenta Mgr. Pavla Bernarda.

K zakončení a ustálení notářské agendy a organizace přispělo i mezinárodní uznání. Přijetí do mezinárodní organizace U.I.N.L. (Mezinárodní unie latinského notářství), jedná se o nevládní organizaci založenou roku 1948 v Buenos Aires. Tato organizace si dala za cíl podporovat jednotu a institucionální sílu latinského notářství, podporovat notářskou činnost v mezinárodní oblasti, aby byla zajištěna její nezávislost.

U.I.N.L. je tvořena jednotlivými členskými notářstvími (národními notářskými komorami), Notářská komora ČR byla přijata v roce 1994 na zasedání konaném ve Vídni.

Své cíle prosazuje pomocí volených zástupců u řady mezinárodních organizací, jedná se především o organizace OSN, Rada Evropy, Evropský parlament, FAO, Organizace amerických států atd. Spolupráce s těmito organizacemi i s dalšími národními organizacemi, spočívá v podporování studia práva v souvislosti s notářskou činností, pomáhá při chápání a rozlišování zásad latinského notářství. Jedním z předních cílů je zde navazování vztahů s dosud nerozvinutými notářstvími, které jsou v nečlenských zemích a poskytnutí jim odborné pomoci.⁵⁰

Dovršením mezinárodní spolupráce se stal rok 2010 kdy bylo na 28. sněmu schváleno přistoupení k Deontologickému kodexu Konference notářství Evropské unie, jež upravuje především etické zásady činnosti notáře, které jsou závazné pro všechny notáře na území ČR.

„... lze konstatovat, že vzednutí iniciativy a aktivity notářů ve třech letech následujících po přelomovém roce 1989 přineslo českému notářství obnovení jeho klasické podoby, která nyní slouží již další mladé generaci notářů i notářských funkcionářů, ale zejména české společnosti vůbec.“⁵¹

---

⁵⁰ Mezinárodní unie latinského notářství (U.I.N.L) Ad Notam. [online]. 2003. Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003-zvlastni-cs.pdf>, s.33

⁵¹ WAWERKA, Karel. *Co předcházelo historickému datu 1.1.1993*, Ad Notam. [online]. 2018. [cit. 12.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_665-co-predchazelo-historickemu-datu-1-1-1993

2. Postavení notáře v dědickém řízení

„Notářství v užším smyslu je možné chápat jako „specifickou právní činnost vykonávanou v rámci svobodného povolání, avšak pouze státem pověřenými osobami a na základě jim svěřených pravomocí, jejímž předmětem je poskytování právních služeb, a to zákonem předepsanou formou, v zákonem vymezených oblastech právních vztahů a za úplatu“.⁵²

Notářství je založeno na několika principech. Základním principem je zde pověřování notářů na základě veřejné víry, výkonem činnosti příslušející státnímu orgánu, a to soudu. Z tohoto principu nám vyplývá další významná zásada notářů, zásada nestrannosti a nezávislosti.

Činnost notáře je vykonávána formou svobodného povolání, ale nejedná se zde o běžný typ podnikatelské činnosti. Tržní principy jsou zde státem potlačovány, k tomu státu slouží zásada *numerus clausus*, zákonem stanovený počet notářských úřadů. Notáři mají povinnost se registrovat u příslušné notářské komory, která je v obvodu jejich činnosti, jedná se o princip povinného členství. Notářská činnost má být nezávislá, a tudíž není žádoucí, aby notářský úřad byl napojen přímo na státní instituce. Komory, jako samosprávné organizace, v kontrolní činnosti zastupují stát.

2.1. Notář a notářský úřad – jmenování notáře jako soudního komisaře

2.1.1. Notář

Notář je fyzická osoba, která splňuje podmínky dané zákonem, především se jedná o zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (Notářský řád), a kterou stát pověřil notářským úřadem. Notářem může být jmenován, jen státní občan České republiky, který je svéprávný a získal vysokoškolské vzdělání v oboru právo a právní věda. Vzdělání lze pouze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda na vysoké škole v České republice, nebo studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je možné takové vzdělání v ČR uznat za rovnocenné vzdělání na základě mezinárodní smlouvy, kterou je ČR vázaná. Dále fyzická osoba musí být bezúhonná, musí vykonávat alespoň pětiletou notářskou praxi a složit notářskou zkoušku.

---

⁵² BÍLEK, Petr. § 1 [Notář, notářský úřad]. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel, DYTRYCH, Jan, ZAPLETAL, Miroslav, PROCHÁZKA, Svatopluk. Notářský řád. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 1.

Notářská praxe zahrnuje praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta. Do praxe se započítává činnost soudce, prokurátora, advokáta, státního zástupce, komerčního právníka, soudního exekutora, asistenta soudce, do požadované praxe se započítávají nejvýše dva roky. Pětiletá praxe se vyžaduje pro jmenování do funkce notáře, ale pro zápis notářského kandidáta do seznamu, nebo i pro přístup k notářské zkoušce se vyžaduje tři letá praxe. Notářská zkouška je nutným předpokladem, aby se notářský kandidát mohl ucházet v konkurzu o notářský úřad. Komora uznává za notářskou zkoušku i zkoušky z jiných právních povolání, a to advokátní zkoušku, soudcovskou zkoušku a exekutorskou zkoušku. (§ 7)⁵³

Notáře, po splnění výše uvedených podmínek, jmenuje do úřadu ministr spravedlnosti na návrh příslušné notářské komory, poté se uchazeč stává notářem. Jedná se o složitý systém, uchazeč musí projít konkursním řízením, vedeným příslušnou komorou, kde prokazuje spolu s dalšími uchazeči svou připravenost. Na základě konkursu, notářská komora předloží návrh ministru spravedlnosti na jmenování uchazeče do funkce notáře pro daný obvod. (§ 8 odst. 6). Složení slibu je morální závazek notáře k výkonu činnosti notáře v souladu s právním řádem.

Sídlem notářského úřadu je sídlo okresního soudu, v jehož obvodu byl notář jmenován. Ve svém sídle zřídí notář svou kancelář, která se zapíše do evidence notářů vedené u příslušné notářské komory. „*Notář vykonává činnost notáře zpravidla v notářské kanceláři a během úředních dnů také v místě jejich konání. Notář může jednotlivé úkony provádět i na jiném místě. Na jiném místě notář jednotlivý úkon provede, je-li to nutné.*“⁵⁴ Místem výkonu soudního komisaře, je jeho kancelář, je to z důvodu místní příslušnosti soudu a z povahy činnosti soudního řízení.

2.1.2. Zástupce a náhradník notáře

Zástupce notáře je specifická funkce, notářský řád nám upravuje několik situací, kdy nastane potřeba ustanovení zástupce či náhradníka. Je to s vůlí notáře či bez ní. „*V případech, kdy výkon činnosti notáře není po dobu delší než jeden měsíc v daném úřadu zajištěn, a to buď osobně notářem, nebo notářem společníkem*

---

⁵³ Zákon č. 358/1992 Sb., Zákon České národní rady o notářích a jejich činnosti (notářský řád) § 7

⁵⁴ Tamtéž § 13

nebo kandidátem trvalým zástupcem notáře, je příslušná notářská komora povinna rozhodnout o ustanovení zástupce absentujícímu notáři. “⁵⁵

Ustanovený zástupce či náhradník notáře, zastává úřad v případě, kdy notář zemřel, nebo byl odvolán, či mu byla pozastavena činnost. Notářská komora je povinna jednat *ex offio* pokud notář vzniklý stav sám neřeší s objektivních či subjektivních důvodů. Může se jednat o časový úsek od odstoupení notáře z funkce a jmenování nového notáře. Zastupující notář vykonává činnost jménem zastoupeného notáře, tudíž by se mu měly vyplácet náklady za zvýšený provoz kanceláře a její agendy, výše odměny by se měla odvíjet od množství činnosti, které zastupující notář vykoná v úřadě zastoupeného notáře. Toto platí jen v případě, kdy je zástupcem jiný notář. V případě, že činnost zástupce vykonává kandidát – zaměstnanec či kandidát jiného notáře, nelze o podílu na odměně rozhodnout, jelikož zástupci vykonávají činnost jako zaměstnanci za mzdu.⁵⁶

Dalším případem je zde ustanovení zástupce z vůle notáře. Notář si za zástupce může zvolit kandidáta, který u něj vykonává zaměstnání či kandidáta zapsaného u notářské komory příslušící k obvodu okresního soudu.

Pracovní náplň zástupce notáře je, zastupování notáře při úkonech, které nesnesou odklad. Činnost vykonává jménem notáře, ale na příslušné listiny se podepisuje svým jménem. Pod své jméno musí uvést, kterého notáře zastupuje. Zástupce notáře má privilegium zastupovat notáře v jeho nepřítomnosti a vykonávat činnost, které běžně přísluší samotnému notáři. (§ 16)⁵⁷

2.1.3. Pracovníci notáře

Pracovníci notáře jsou vyjmenováni v notářském řádu v oddíle druhém a třetím. Jedná se o notářského koncipienta, notářského kandidáta a další pracovníky notáře. Každý z nich má své specifické postavení v činnosti prováděné notářem. Jejich postavení a pravomoci upravuje výše zmíněný notářský řád, Předpis Notářské komory ČR (Kancelářský řád) a ZŘS.

---

⁵⁵ BÍLEK, Petr. § 14 [Dočasný zástupce a náhradník notáře]. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel, DYTRYCH, Jan, ZAPLETAL, Miroslav, PROCHÁZKA, Svatopluk. Notářský řád. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 97.

⁵⁶ BÍLEK, Petr. § 14 [Dočasný zástupce a náhradník notáře]. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel, DYTRYCH, Jan, ZAPLETAL, Miroslav, PROCHÁZKA, Svatopluk. Notářský řád. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 97.

⁵⁷ Zákon č. 358/1992 Sb., Zákon České národní rady o notářích a jejich činnosti (notářský řád), § 16

Kancelářský řád upravuje ve svém § 5 pověření pracovníků notáře: „*Přípravnými a dílčími úkony v činnosti podle § 2 a 3 notářského řádu, ke kterým může notář podle notářského řádu písemně pověřit své pracovníky, je zejména podávání informací, sepisování žádostí, zajišťování podkladů k provedení notářských úkonů a jiných úkonů a také provádění zápisů do evidencí vedených Komorou podle § 35a odst. 1 písm. a), b) a c) notářského řádu a podle organizačního řádu Notářské komory České republiky a notářských komor (dále jen „organizační řád“)* po provedení notářského úkonu, který je podkladem pro zápis.“⁵⁸

ZŘS v § 103, stanovuje, že notář jako soudní komisař provádí úkony v řízení o pozůstalosti nebo notář může pověřit notářského kandidáta, koncipienta anebo svého zaměstnance, který složil kvalifikační zkoušku nebo jiného svého zaměstnance k provádění přípravných a dílčích úkolů v řízení o pozůstalosti. Také je zde znova uvedeno, že notář nebo jeho zaměstnanec provádí tyto úkony v řízení o pozůstalosti jakou soud prvního stupně a přísluší mu všechna oprávnění, které přísluší soudu jako orgánu veřejné moci při výkonu soudnictví⁵⁹.

2.1.3.1. Notářský koncipient

Notářský koncipient je zapsán v seznamu notářských koncipientů. Tento seznam vede příslušná notářská komora, v jejíž obvodu má sídlo notář, u kterého je koncipient v pracovním poměru.

Příslušná notářská komora do dvou měsíců od doručení písemné žádosti zapíše koncipienta do seznamu. Zároveň se zápisem musí být splněny podmínky podle notářského řádu, a to především notářský koncipient musí splňovat určité náležitosti, státní občan členského státu Evropské unie, být plně svéprávný a získal vysokoškolské vzdělání v oboru právo, je bezúhonný a je v pracovním poměru u notáře. (§ 18)⁶⁰

Koncipient může být od notáře pověřen k provádění dílčích úkonů. Jedná se o úkony v dědické agendě především vydávání stejnopisů usnesení v pozůstalostním řízení, vydávání stejnopisů, opisů nebo ověřených opisů a výpisů z notářských zápisů, provádění vidimace a legalizace, kde koncipient nemůže tyto úkony

---

⁵⁸ Předpis Notářské komory České republiky *Kancelářský řád*, udělení souhlasu ministerstva spravedlnosti dne 29.5.2017, pod č.j. MSP-219/2017-LO-SP/5

⁵⁹ Zákon č. 292/2013 Sb., Zákon České národní rady o notářích a jejich činnosti (notářský řád), § 103

⁶⁰ Zákon č. 358/1992 Sb., Zákon o zvláštních řízeních soudních, § 18

provádět ve vztahu k cizině, dále pověří notář koncipienta vydáváním ověřených informací z informačního systému veřejné správy, jako jsou informace z Rejstříku – zástav, rejstříku trestů, opisů nebo potvrzení z Evidence právních jednání pro případ smrti, provádění autorizované konverze dokumentů z elektronické podoby do listinné a naopak dále může kandidát přijímat úschovy, dále provádí přípravné úkony v pozůstalostní agendě nebo další úkony které stanoví zvláštní zákon. (§ 19)⁶¹

Notářská komora vyškrtne ze seznamu notářských koncipientů toho, kdo zemřel nebo kdo byl prohlášen za mrtvého, kdo pozbyl statní občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace, kdo byl omezen ve svéprávnosti, kdo byl odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro trestný čin spáchaný v souvislosti s činností koncipienta, kdo písemně požádal notářskou komoru o vyškrtnutí z tohoto seznamu, komu skončil pracovní poměr u notáře a neuzavřel pracovní poměr s notářem se sídlem v obvodu této notářské komory do tří měsíců od skončení předchozího pracovního poměru u notáře, kdo byl zapsán do seznamu notářských kandidátů. Notářská komora oznámí rozhodnutí o vyškrtnutí podle odstavce 1 koncipientovi a notáři, u něhož je koncipient v pracovním poměru. Ten, kdo byl ze seznamu notářských koncipientů vyškrtnut, má právo domáhat se ochrany, podaným návrhem u příslušného soudu. (§ 20 odst. 1–3)⁶²

2.1.3.2. Notářský kandidát

„Ustanovení je koncipováno stejně jako § 17. Notářský kandidát představuje vyšší profesní stupeň pracovníka notáře (má praxi a notářskou zkoušku) a formální podmínkou, aby se stal kandidátem, je jeho zápis do seznamu notářských kandidátů.“⁶³

Notářský kandidát musí splnit podmínky uvedené v § 18 notářského řádu, jedná se o stejné podmínky, jako u výše uvedeného notářského koncipienta s tím rozdílem, že kandidát musí mít splněnou podmínku tříleté notářské praxe a úspěšného složení notářské zkoušky.

---

⁶¹ Zákon č. 358/1992 Sb., Zákon o zvláštních řízeních soudních, § 19

⁶² Tamtéž, § 20

⁶³ RYŠÁNEK, Zdeněk. § 21 [Seznam kandidátů]. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel, DYTRYCH, Jan, ZAPLETAL, Miroslav, PROCHÁZKA, Svatopluk. Notářský řád. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 113.

Kandidát je zpravidla od notáře pověřen k provádění dílčích úkonů. Je zde rozdílná pravomoc v provádění vidimace a legalizace. Kandidát je oprávněn provádět tuto činnost i ve vztahu k cizině.

2.1.3.3. Další zaměstnanci notáře

Další zaměstnanci notáře jsou písemně pověřeni k provádění dílčích úkonů. *„Ve stejném rozsahu jako koncipienta může notář podle § 103 ZŘS pověřit notářského tajemníka prováděním úkonů soudního komisaře v řízení o pozůstalosti. Kancelářský pracovník může být pověřen prováděním přípravných a dílčích úkonů v tomto řízení.“*⁶⁴

Notářský tajemník má rozdílné postavení od notářského pracovníka, a to především ve složení kvalifikační zkoušky. Pracovníci jsou po vykonání této kvalifikační zkoušky oprávněni k vydávání informací z informačního systému veřejné správy, vydáváním výpisů z Rejstříků zástav či z trestného rejstříku, vydáváním notářských stejnopisů v pozůstalostním řízení, prováděním vidimace a legalizace. Dále přípravou podkladů pro pozůstalostní agendu. Dále podle § 5 odst. 2 Kancelářského řádu *„může být pověřen notářem ke stanovení odměny notáře za úkony, které provedl na základě jeho pověření, i za úkony, které provedl notář osobně.“*⁶⁵

Kvalifikační zkouška je podmíněna výkonem praxe alespoň 1 roku v pracovním poměru u notáře nebo soudu, advokátů nebo u komerčního právníka. Tato zkouška je upravena ve zkušebním řádu vydaným Notářskou komorou ČR.

Notářský pracovník, který nemá splněnou kvalifikační zkoušku, notář pověří k výkonu činnosti jeho jménem. Pracovník k výkonu pracovní činnosti používá úřední razítko notáře. Dokumenty a listiny vydává a podepisuje svým jménem.

Vztahy mezi notářem a pracovníkem se řídí podle zákoníku práce.

---

⁶⁴ RYŠÁNEK, Zdeněk. § 26 [Další pracovníci notáře]. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel, DYTRYCH, Jan, ZAPLETAL, Miroslav, PROCHÁZKA, Svatopluk. Notářský řád. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 122.

⁶⁵ Tamtéž, s. 122

2.1.4. Notářský úřad

Notářský úřad definujeme podle notářského řádu, jako soubor pravomocí, které jsou potřeba k výkonu funkce notáře. Notářský úřad je trvale spojen s místem výkonu činnosti notáře.⁶⁶ Jedná se o pravomoci obsažené v § 2 až § 4 notářského řádu. V § 2 je zákonné zmocnění, na jehož základě notáři přímo vykonávají státní pravomoci. „*Výkonem notářství se rozumí sepisování veřejných listin o právních jednáních, osvědčování právně významných skutečností a prohlášení, přijímání listin a peněz do notářské úschovy (dále jen „notářská činnost“). Notářskou činnost vykonává notář nestranně.*“⁶⁷

V § 3 má notář možnost poskytovat k činnosti dle § 2 další, úkony dobrovolné a poskytovat právní služby využívající odbornost notáře, např. vykonávat správce majetku či správce konkursní podstaty.⁶⁸

§ 4 má neobvyklou povahu, nabízí zákonodárci možnost na základě jiných zákonů využít odbornosti notářů i v případech, na které tento zákon nepamatuje. Jedná se o výkon notáře jako soudního komisaře v dědickém řízení. V dědickém řízení, ale notáři nejsou pověřeni přímo ze zákona, ale jsou pověřeni formou usnesení od soudu.

*„Notářský úřad je tedy možné chápat pouze jako oprávnění k činnosti notáře v určitém místě, přičemž rozsah i obsah těchto oprávnění je stanoven zákonem a místo je určeno rozhodnutím ministra či souhlasem komory. Notářský úřad tedy rozhodně nemá žádnou hmotnou podstatu, nelze tímto pojmem označovat kancelář notáře apod.“*⁶⁹

Předpokladem k zahájení činnosti notáře je jeho jmenování ministrem spravedlnosti na základě návrhu od notářské komory. Notář po jmenování do notářského úřadu pro určitou oblast musí splnit náležitosti s tímto spojené. Jedná se především o určení adresy kanceláře a úředních hodin, pořízení úředního razítka notáře, uzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za újmu, která by mohla vzniknout v souvislosti s touto činností. Pořízení úředního razítka je faktický předpoklad

---

⁶⁶ BÍLEK, Petr. § 1 [Notář, notářský úřad]. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel, DYTRYCH, Jan, ZAPLETAL, Miroslav, PROCHÁZKA, Svatopluk. Notářský řád. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 1.

⁶⁷ Zákon č. 358/1992 Sb, Zákon České národní rady o notářích a jejich činnosti (notářský řád), § 2

⁶⁸ BÍLEK, Petr. § 1 [Notář, notářský úřad]. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel, DYTRYCH, Jan, ZAPLETAL, Miroslav, PROCHÁZKA, Svatopluk. Notářský řád. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 1.

⁶⁹ Tamtéž

k činnosti, v rámci agendy se jedná o zákonnou náležitost notářských zápisů, listin a ověření, též v rozhodnutí vydávaných v rámci soudního dědického řízení. Náležitosti najdeme v notářském řádu, a i v kancelářském řádu, kde je vymezena oblast velikosti razítka a barva, která musí být fialová či modrá. Úřední razítko musí obsahovat jméno, příjmení a akademický titul notáře, označení „notář“, sídlo notářského úřadu, malý státní znak ČR a pokud razítek má více musí být zde pod státním znakem uvedeno i číslo razítka. Razítko je kulatého tvaru o průměru 20 mm, 25 mm nebo 36 mm. „S úředními razítky se nakládá tak, aby k nim neměly přístup nepovolané osoby; v době uzavření kanceláře se ukládají pod uzávěrou do trezoru umístěného v kanceláři (dále jen „trezor“) nebo do kovové skříně umístěné v kanceláři (dále jen „kovová skříň“).“⁷⁰

Smlouva o pojištění profesní odpovědnosti je předpoklad, pro každé svobodné právní povolání. Komora má uzavřenou rámcovou smlouvu, ke které notář přistoupí a je zapsán do přílohy smlouvy. Toto však není povinné a každý notář si může zvolit vlastní variantu.⁷¹

Sídlem notářského úřadu je sídlo okresního soudu, v jehož obvodu byl notář jmenován. Ve svém sídle zřídí notář svou kancelář, která se zapíše do evidence notářů vedené u příslušné komory.

Důležitou roli zde hraje příslušnost k projednávání pozůstalostní agendy. Zde se to odvíjí od rozvrhu rozdělení práce mezi notáře v daném obvodu soudu, ke kterému notář náleží. Rozvrh rozdělení práce se vydává na období jednoho roku a jeho návrh předkládá příslušná notářská komora předsedovi krajského soudu. V okamžiku pověření notáře od soudu, notář získává stejné postavení, jako mají soudci, a provádí úkony soudu prvního stupně, a to podle § 100 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „ZŘS“). „Notář je jako soudní komisař pověřen soudem k vyřízení pozůstalosti. Je to jediný případ, kdy si pro notářskou službu nemůžete notáře vybrat. Notáři je vyřízení pozůstalosti přiděleno soudem podle předem stanoveného rozvrhu, a to z důvodu nestrannosti a objektivity soudního rozhodování.“⁷²

---

⁷⁰ Předpis Notářské komory České republiky *Kancelářský řád*, udělení souhlasu ministerstva spravedlnosti dne 29.5.2017, pod č.j. MSP-219/2017-LO-SP/5, § 6 odst. 4

⁷¹ BÍLEK, Petr. § 9 [Předpoklady zahájení činnosti]. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel, DYTRYCH, Jan, ZAPLETAL, Miroslav, PROCHÁZKA, Svatopluk. *Notářský řád*. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 80.

⁷² Projednání pozůstalosti. Notářská komora České republiky [online]. [cit. 09.03.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/projednani-pozustalosti>

2.2. Průběh dědického řízení

Prvotně je třeba zdůraznit, že řízení o pozůstalosti je soudním řízením. Řízení se tedy řídí podle ZŘS, hlavy III. Pravomoc zde má tudíž soud, který pověřil konkrétního notáře jako soudního komisaře. Platí zde ústavní právo na zákonného soudce a nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny práv a svobod), zásada se zde dodržuje pomocí rozvrhu práce. Řízení o pozůstalosti řadíme mezi řízení nesporná.

2.2.1. Zahájení pozůstalostního řízení

*„O pověření notáře rozhodne soud, který řízení o pozůstalosti zahájí, a to bezprostředně po jeho zahájení.“*⁷³

Řízení o pozůstalosti můžeme zahájit dvěma způsoby, na návrh a bez návrhu.⁷⁴ V praxi běžnější způsob zahájení dědického řízení, je zahájení bez návrhu tzv. princip oficiality, kdy soud zahájí řízení z úřední povinnosti, jedná se o případy, kdy se soud dozví o úmrtí osoby nebo osoba je prohlášena za mrtvého. Pozůstalostní řízení zahájené na základě návrhu je uplatňováno v dodatečném dědickém řízení, kdy se účastník nebo veřejný orgán dozví skutečnost o dodatečném zjištěném majetku zůstavitele.

Pokud se řízení zahajuje na návrh, rozhodný den je zde doručení soudu. Na opak je to u zahájení pozůstalostního řízení bez návrh. Soud zahajuje formou Usnesení, které není třeba doručovat. (§ 138 odst. 2 ZŘS) Je zde spolehlivý předpoklad o úmrtí osoby, kterou předá soudu, formou úmrtního listu, příslušná matrika, nebo se předá příslušnému obvodnímu soudu pravomocný rozsudek o prohlášení za mrtvého. Zde je podmínkou, že řízení nebylo již dříve zahájeno.

K řízení o dědictví je místně příslušný soud, v jehož obvodu měl zůstavitel naposledy trvalé, nebo přechodné bydliště, pokud stále není možné určit příslušný soud, tak se posuzuje příslušnost podle místa majetku, popřípadě mezi několika takto příslušnými soudy, je příslušný ten, který provedl úkon jako první⁷⁵. Za bydliště považujeme místo, které je byt, dům, pronájem pokoje nebo pobyt v domově důchodců či jiném ústavu.

---

⁷³ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. *Dědické právo v praxi*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 9788074002663., s. 206

⁷⁴ Tamtéž, s. 203

⁷⁵ MIKEŠ, Jiří a Ladislav MUZIKÁŘ. *Dědické právo v teorii a praxi*. Praha: Leges, 2011. Praktik (Leges). ISBN 9788087212790, s. 153

Místní příslušnost se zkoumá prvotně, dříve než soud vydá pověřovací usnesení soudnímu komisaři. Místní příslušnost zjišťujeme podle uvedení adresy v úmrtním listě zůstavitele.

Hlavním kritériem při rozhodování je zde ve větších oblastech datum narození, např. pod Obvodním soudem pro Prahu 10 je přiděleno celkem 9 notářů, jako soudních komisařů a při pověřování se vychází dle data narození zůstavitele. V menších obvodech se vychází z místa bydliště zůstavitele. Toto rozdělení nacházíme např. pod Okresním soudem pro Plzeň-sever, kde jsou 4 notáři, soudní komisaři.

Pověření notáře nemusí být definitivní, zákon nám vymezuje případy, kdy soud může zrušit pověření notáře soudním komisařem nebo může notáře vyloučit z dědického řízení. Ke zrušení může dojít v případě, že „*soud i bez návrhu usnesením zruší pověření notáři, je-li tu nebezpečí, že věc nebude rozhodnuta v přiměřené době, a byl-li notář na možnost zrušení pověření soudem písemně upozorněn.*“⁷⁶ Pokud k tomuto kroku dojde, soud pověří jiného notáře k projednání. Notář, kterému bylo pověření zrušeno, tak nemá nárok na odměnu, ale má nárok na náhradu hotových výdajů.

Vystanou-li pochybnosti o podjatosti, notáře, nebo jeho zástupce, mohou být oba vyloučeni z dědického řízení na základě rozhodnutí soudu. Soud zároveň pověří jiného notáře, vyloučený notář má právo na poměrnou část odměny a náhradu hotových výdajů.⁷⁷

2.2.2. Předběžné šetření – protokol

Provedené úkony, ke kterým dojde až do nařízeného prvního jednání, se považují za úkony v předběžném šetření. „*V předběžném šetření soud provede všechny úkony potřebné pro zjištění stavu zůstavitelova jmění a pro zjištění dědiců, odkazovníků, vykonavatele závěti, správce pozůstalosti a dalších osob, o jejichž práva a povinnosti v řízení jde.*“⁷⁸

Úplně prvotní úkony se provádějí bezprostředně po obdržení spisu od soudu, již v notářské kanceláři. Jedná se o lustrace v základních registrech:

---

⁷⁶ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, § 104

⁷⁷ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. *Dědické právo v praxi*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 9788074002663., s. 207

⁷⁸ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, § 139

v centrální evidenci obyvatel, kde se zjistí i potomci zůstavitele a jeho právní nástupci, provede se lustrace evidence jednání pro případ smrti, ke které má notář přístup přes notářskou komoru.

Jedná se především o dědickou smlouvu, závěť či odkaz, také se jedná o vypořádání společného jmění manželů či povolání správce pozůstalosti. Pokud je výsledek kladný, tak se k příslušnému notáři či soudu, kde je pořízení uloženo, provede dotázání o zaslání protokolu a opisu listiny.

Dále se provádí lustrace majetku přes katastr nemovitostí, kde bych ráda zmínila poznámku, že pro notáře je tato lustrace zdarma. Provádí se i lustrace ve veřejné části evidence cenných papírů vedené Centrálním depozitářem cenných papírů (CDCP), provede se i kontrola obchodního rejstříku a živnostenského rejstříku. Obvykle se dotáží i základní banky, ze své praxe vím, že se jedná o instituce Komerční banka, Česká spořitelna a Československá obchodní banka.

Pokud je povolán vykonavatel závěti nebo správce pozůstalosti, notář ho vyzve a vyzve ho, aby se ujal své funkce.⁷⁹

Pokud notář již provedl všechny prvotní úkony, předvolá osobu, která vypravila pohřeb zůstavitele či manželku zůstavitele. O těchto osobách se dá objektivně předpokládat, že budou srozuměny s osobními a majetkovými poměry zůstavitele. Smyslem předběžného šetření je ověření a doplnění potřebných údajů o majetku zůstavitele. Zjišťují se dluhy za zůstavitelem či pohledávky zůstavitele, jde o doplnění informací, které si notář nemá šanci sám dohledat. ZŘS v § 141 uvádí povinnost sdělení.

„(1) Každý, kdo zná skutečnosti významné pro řízení a rozhodnutí o pozůstalosti, je na výzvu sdělí soudu; odmítnout je sdělit může jen ten, kdo by tak mohl podle občanského soudního řádu učinit jako svědek.

(2) Každý, kdo má u sebe pořízení zůstavitele pro případ smrti nebo jinou listinu, významnou pro řízení a rozhodnutí o pozůstalosti, ji na výzvu vydá soudu; to neplatí, jde-li o listinu sepsanou do notářského zápisu nebo přijatou do notářské úschovy, jejíž stav a obsah zjišťuje notář, který ji má v úschově. Listina bude vrácena, jakmile nebude pro řízení potřebná. „⁸⁰

---

⁷⁹ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. *Dědické právo v praxi*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 9788074002663., s. 213–214

⁸⁰ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, § 141

Toto šetření může provádět pověřený pracovník notáře. Z praxe můžu potvrdit, že tato šetření bývají různorodá, každý k tomuto šetření přistupuje jinak, proto pověřený pracovník musí být na pozoru a uvědomovat si, že může přijít osoba, která se psychicky nevyrovnala se smrtí blízké osoby.

*„Je-li tohoto jednání účasten potencionální dědic a je-li zřejmé, že řízení o pozůstalosti nebude zastaveno pro nedostatek majetku (§ 153 ZŘS) či z důvodu vydání majetku nepatrné hodnoty tomu, kdo se postaral o pohřeb zůstavitele (§ 154 ZŘS), je vhodné přítomnému ozřejmit další postup v řízení o pozůstalosti.“*⁸¹ Nejedná se, ale o žádné formální poučení o právech či povinnostech, ale jen informativní poučení o tom, jakým způsobem se řízení může vyvinout, a jaké úkony je potřebné učinit.

Na základě těchto informací, pracovník notáře bude moci doplnit již zjištěné skutečnosti. Na základě § 141 odst. 1 ZŘS požádá subjekty o poskytnutí informací potřebných pro řízení o pozůstalosti. Dotazují se zde banky či jiné finanční instituce, společnosti provozující služby pro domácnost – energie, pokud vykonával závislou činnost dotáže se zaměstnavatel.

Notář nebo jeho pověřený pracovník má povinnost poučit o právu podle § 141 odst. 3 účastníka. *„Ten, kdo sdělil soudu skutečnosti podle odstavce 1 nebo vydal soudu listinu podle odstavce 2 a kdo není dědicem, má právo na náhradu hotových výdajů. Toto právo zaniká, nebylo-li uplatněno do 3 dnů ode dne, kdy sdělení nebo vydaná listina došly soudu; o tom je soud povinen poskytnout poučení.“*⁸²

2.2.3. Zjišťování okruhu dědiců

Zde si dovolím čerpat z mé roční praxe v notářské kanceláři, kde jsem se účastnila nebo jsem sama řídila předběžná dědická jednání a žádné nebylo stejné. Nejvíce se zde obávám chyb v centrální evidenci obyvatel, které vedou k necitlivě podaným informacím o existenci utajených potomků zůstavitele. Několikrát jsem se setkala s chybou v centrální evidenci obyvatel a na základě získaných informací od pozůstalých, bylo možné doplnit okruh potencionálních právních nástupců. Tyto chyby se pak řeší s příslušnou matrikou v místě narození potomka.

---

⁸¹ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. *Dědické právo v praxi*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 9788074002663., s. 215

⁸² Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, § 141 odst. 3

„Stanovením okruhu účastníků řízení o pozůstalosti je určen okruh osob, s nimiž soud v rámci tohoto řízení jedná, kterým má povinnost doručovat (obsílky k jednání, rozhodnutí – s výjimkou těch, která není doručovat třeba), které mají právo v rámci řízení činit návrhy, podávat vyjádření k dokazování, pokládat otázky svědkům, znalcům, činit námitky. Některé osoby jsou účastníky pro celé pozůstalosti řízení (např. dědic), některé osoby jsou účastníky jen po některou jeho část (např. nepominutelný dědic).“⁸³

2.2.3.1. Dědic, vypravitel pohřbu a stát

Účastníky dědického řízení jsou ti, o nich lze mít důvodně za to, že jsou zůstavitelovými dědici, pokud nedědí žádný dědic, není zde ani dědická smlouva či jiné pořízení pro případ smrti, dědí stát – odúmrtě.

Postavení osoby, která je dědicem musí být řádně doloženo, buď zákonnou dědickou posloupností či právním pořízením pro případ smrti. Při dědění podle zákona je nutné doložit příbuzenský vztah, pomocí rodného listu, oddacího listu či dokladu o registrovaném partnerství.

Je možné, že zůstavitel zanechal majetek nepatrné hodnoty či nezanechal žádný majetek či majetek bez hodnoty. V tomto případě je účastníkem řízení, ten který se postaral o pohřeb zůstavitele. Toto musí být notáři doloženo fakturou za vypravení pohřbu nebo jiným dokladem.⁸⁴

2.2.3.2. Manžel zůstavitele

Podle zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, dědictví ze zákona spadá manžel zůstavitele do první dědické třídy. Manžel zůstavitele je vždy účastníkem řízení, pokud neměli manželé rozdělené jmění, v tom případě spadají práva a povinnosti ze společného jmění manželů do pozůstalosti. Pokud je manžel účastníkem jen na základě vypořádání společného jmění manželů, jeho účast končí s právní mocí usnesené o vypořádání společného jmění manželů.

---

⁸³ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. *Dědické právo v praxi*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 9788074002663., s. 207

⁸⁴ Tamtéž. s. 208

2.2.3.3. Věřitel zůstavitele

Věřitel se stane účastníkem pozůstalosti, pokud navrhne soupis pozůstalosti nebo odloučení pozůstalosti, nebo se připojí k jinému takovému návrhu. Když ne učiní tento návrh nebo se nepřipojí k jinému, není účastníkem řízení.

Nestane se jím ani v případě, kdyby soupis pozůstalosti byl proveden z jiného důvodu. Když je nařízena likvidace pozůstalosti, věřitel se stává automaticky účastníkem.

2.2.3.4. Neopominutelný dědic

„Pokud se v řízení o pozůstalosti objeví osoba nepominutelného dědice, je třeba, aby notář jako soudní komisař s touto osobou jednal, provedl potřebná šetření a učinil vůči ní potřebné úkony.

V občanském zákoníku (dále jen „o.z.“) se v ust. § 1643 odst. 1 píše, že nepominutelnými dědici jsou děti zůstavitele a nedědí-li, pak jsou jimi jejich potomci. Děti zůstavitele ani jejich potomci nejsou ovšem nepominutelnými dědici při dědění ze zákona nebo pokud je zůstavitel ustanovil dědici nějakého svého majetku v porřízení pro případ smrti a tento majetek svou hodnotou pokrývá či přesahuje výši jejich povinného dílu.“⁸⁵

Neopominutelný dědic je účastníkem řízení, jde-li v něm o soupis pozůstalosti, určení obvyklé ceny pozůstalosti a o vypořádání jeho povinného dílu. Uplatnění práva na povinný díl nevzniká osobě právo na část pozůstalosti, ale pouze právo na výplatu jeho povinného dílu v penězích.⁸⁶

2.2.3.5. Správce pozůstalosti

Správce pozůstalosti je účastník, kterého ustanoví notář či zůstavitelovo právní jednání pro případ smrti. Ustanovení notářem může nastat v situaci, kdy dědici nekomunikují a nespolupracují, či nemají oprávnění k zpeněžení pozůstalosti. Příkladem je vkladní knížka, ke které již nejsou evidovány žádné dokumenty a dědicové odmítají poskytnout určité kroky k vypořádání. Notář ustanoví správce pozůstalosti a ten provede vypořádání této vkladní knížky.

---

⁸⁵ KOHOUTEK, Jan. *Neopominutelný dědic jako účastník řízení o pozůstalosti*, Ad Notam [online]. 2015. [cit. 14.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_238-nepominutelny-dedic-jako-ucastnik-rizeni-o-pozustalosti

⁸⁶ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. *Dědické právo v praxi*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 9788074002663., s. 209

„Správcem pozůstalosti může být soudem jmenován jen ten, kdo s tím souhlasí. Má-li pozůstalost připadnout státu proto, že nedědí žádný dědic ani podle dědické smlouvy nebo závěti, ani podle zákonné dědické posloupnosti, a hledí-li se na stát, jako by byl zákonný dědic, může být jmenován správcem pozůstalosti též stát.“⁸⁷

2.2.3.6. Zajištění majetku a dluhů

Hovoříme zde o předlužené pozůstalosti, kdy pasiva převyšují aktiva. Likvidace pozůstalosti je specifický proces prováděný na základě zákona, kdy je předlužená pozůstalost zpeněžena za účelem částečného uspokojení věřitelů. Dnem právní moci usnesení o nařízení likvidace končí účastenství všech dosavadních účastníků a novými účastníky se stávají věřitelé, kteří se včas přihlásili nebo ti, kteří mají právo na uspokojení pohledávky i bez přihlášení a likvidační správce. (§ 117)⁸⁸

Nařízení likvidace na návrh dědice či státu, věřitele, který prokázal svou pohledávku, platí zde, že nejsou splněny předpoklady pro zastavení řízení podle § 153 a 154 ZŘS, bylo provedeno vypořádání majetku patřícího do společného jmění zůstavitele a jeho manžela, stanovilo se předlužení majetku zůstavitele a dosud nebylo pravomocně rozhodnuto notářem o dědictví (§ 195)⁸⁹

„Smyslem je, že nelze nařídit likvidaci pozůstalosti u nepředlužených pozůstalostí (na rozdíl od možnosti uvedené v § 472 odst. 2 starého občanského zákoníku, kdy stát mohl za určitých podmínek navrhnout likvidaci i u nepředlužených dědictví) a že řízení o pozůstalosti nebylo ukončeno jinak (tedy např. zastavením řízení o pozůstalosti pro neexistenci majetku či existenci majetku bez hodnoty nebo pouze nepatrné hodnoty, kdy jsou v zásadě dluhy zůstavitele irelevantní, nebo vydáním rozhodnutí o dědictví, a to i v případě předlužených pozůstalostí).“⁹⁰

Řízení o likvidaci se může navrhnout i bez návrhu, soud je oprávněn nařídit likvidaci jsou-li splněny podmínky v § 195 ZŘS a pokud to vyžaduje veřejný zájem. Soud zde rozhoduje usnesením.

---

⁸⁷ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních,

⁸⁸ Tamtéž, § 117

⁸⁹ Tamtéž, § 195

⁹⁰ HOLÍK, Luboš. *K nařízení likvidace pozůstalosti*, Ad Notam [online]. 2017. [cit. 14.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_619-k-narizeni-likvidace-pozustalosti.

Usnesení o nařízení likvidace se vyvěsí na úřední desce soudu v den, kdy bylo vydáno, může být i zasláno a zveřejněno pomocí hromadných sdělovacích prostředků.

Jako likvidační podstata je zde veškerý majetek, který bude zpeněžen. Na jeho rozsahu závisí, v jakém rozsahu budou věřitelé vyplaceni. O majetku zůstavitele vede notář či správce seznam. Veškeré peněžité prostředky notář či správce ukládá na zvláštní účet, který mu je určen od soudu. Majetek zůstavitele se postupně zpeněžuje, a to prodejem v dražbě, věřitel také může zpeněžit majetek na pokyn soudu a pokud takové zpeněžení není v rozporu se zájmy jiného věřitele. „*Majetek zůstavitele patřící do likvidační podstaty, který se nepodařilo zpeněžit, připadá státu; na návrh likvidačního správce nebo i bez návrhu o tom usnesením rozhodne soud. Nepodařilo-li se zpeněžit majetek třetích osob, který patří do likvidační podstaty, soud jej usnesením i bez návrhu vyjme ze seznamu majetku likvidační podstaty. Majetek, o němž bylo podle odstavce 1 rozhodnuto, že připadá státu, připadne státu dnem právní moci usnesení.*“⁹¹

2.2.3.7. Společné jmění manželů

Toto společné jmění manželů vzniká v zákonném režimu všem manželům bez rozdílu, pokud si manželé smluvní formou notářského zápisu nezvolí jiný režim. Z toho vyplývá že podle občanského zákoníku rozlišujeme tři typy režimu společného jmění manželů, zákonný režim, smluvený režim a režim založený na rozhodnutí soudu. (§ 708 odst. 2)⁹²

2.2.3.8. Zákonný režim

Zákonný režim je obecný a pozorujeme ho u nejvíce případů. Součástí je jmění manželů je vše, co jeden z manželů nebo oba dva společně nabyli za trvání manželství. Je zde výjimka, do společného jmění manželů nespadá to co slouží osobní potřebě, nabyl jeden z manželů darem, dědictvím nebo odkazem, nabyl jako náhradu za nemajetkovou újmu na svých přirozených právech, nabyl jednáním vztahujícím se k jeho výlučnému vlastnictví a nabyl jako náhradu za poškození, zničení nebo ztrátu svého výhradního majetku.

---

⁹¹ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, § 237 odst. 1 a 2

⁹² Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 708 odst. 2

Do společného jmění manželů patří obchodní podíl jednoho z manželů, nebo podíl v družstvu v případě, že se stal manžel společníkem za doby manželství. Součástí jsou i dluhy za trvání manželství. V případě, kdy majetek jednoho z manželů má ztrátu, nestává se tato ztráta součástí společného jmění manželů, nebo když k právnímu jednání dojde bez vědomí jednoho z manželů.

2.2.3.9. Smluvený režim

Smluvený režim, jak je výše uvedeno je ve formě notářského zápisu. „*Smlouva o manželském majetkovém režimu může obsahovat jakékoli ujednání a týkat se jakékoli věci, pokud to zákon nezakazuje; může se týkat zejména rozsahu, obsahu, doby vzniku zákonného nebo jiného režimu společného jmění, jednotlivých věcí a jejich souborů. Smlouvou lze měnit zařazení již existujících i upravit zařazení budoucích součástí jmění rozdílně od zákonného režimu (§ 718 odst. 1 ObčZ).*“⁹³ Především se jedná o zúžení společného jmění za již trvání manželství nebo naopak, rozšířením společného jmění manželů. Snoubenci si před uzavřením sňatku dohodnou oddělení jmění.

Tyto smlouvy o majetkovém režimu jsou zapsány do veřejného seznamu, který vede Notářská komora ČR. Tento veřejný seznam je přístupný třetím osobám a má za účel chránit případné smluvní strany.

2.2.3.9.1. Rozhodnutí soudu

Režim založený na rozsudku soudu lze společné jmění manželů pouze zrušit či zúžit. Důvodem může být jen závažná skutečnost, věřitel jednoho z manželů požaduje zajištění pohledávky v rozsahu převyšujícím hodnotu toho, co náleží výhradně manželovi, manžel je marnotratný, podstupuje nepřiměřená rizika, začal podnikat nebo se stal neomezeně ručícím společníkem právnické osobě.

2.2.3.9.2. Zánik společného jmění manželů

„*Této otázce se věnuje pouze § 764 odst. 1, kde se uvádí, že v případě zániku manželství smrtí manžela posoudí se majetkové povinnosti a práva bývalých manželů v rámci řízení o dědictví (správně by mělo být v rámci řízení o pozůstalosti)*

---

⁹³ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 1.1.2 [Smluvený režim společného jmění manželů]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědictvé právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 253.

podle majetkového režimu, který existoval mezi manžely, popřípadě i podle pokynů, které zemřelý manžel ještě za svého života ohledně svého majetku pro případ smrti učinil; jinak se použijí pravidla uvedená v § 742, s výjimkou § 742 odst. 1 písm. c), ledaže se pozůstalý manžel dohodne s dědici o vypořádání jinak.“⁹⁴

Šetření prvních úkonů, viz. kapitola výše se provádí i na manželku zůstavitele. Provádí se základní lustrace i lustrace, zda bylo společné jmění nějak modifikováno.

Vypořádává se v pozůstalostním řízení, společné jmění manželů se musí ocenit a spadá do aktiv pozůstalosti. V rámci řízení je na dědicích a pozůstalém manželovi, zda uzavřou mezi sebou dohodu nebo notář autoritativně rozhodne podle zákona.

2.2.3.9.3. Soupis majetku pozůstalosti

„Účelem soupisu pozůstalosti je zjištění pozůstalostního jmění a určení čisté hodnoty majetku v době smrti zůstavitele (§ 1684 odst. 1 ObčZ). Jměním se obecně chápou aktiva a současně i pasiva vázající se k určitému subjektu. Při soupisu pozůstalosti však soud provádí pouze a jen soupis aktiv pozůstalosti.“⁹⁵ Soupis majetku se nařizuje pouze v zákoně stanovených případech, soud nemůže nařídil z vlastní vůle soupis majetku, k tomu je potřeba uplatnění dědického práva výhrady soupisu, je-li zapotřebí k výpočtu povinného dílu dědice, pokud dědí osoba, která není plně svéprávná, není znám její pobyt, je nepřítomná či dědí právnická osoba veřejně prospěšná, požádá o to věřitel.“ *K neznámým či nepřítomným osobám se v řízení o pozůstalosti po uplynutí lhůty určené k tomu, aby o sobě tyto osoby daly vědět, nepřihlíží.“⁹⁶* Soupis majetku lze nahradit společným prohlášením dědiců o pozůstalém majetku.

Nařízení soupisu nařizuje soud pomocí usnesení. Usnesení může být vyhlášeno při jednání. Je proti němu možné podat odvolání. Po nabytí právní moci se dává nevědomí účastníkům, kdy a kde bude soupis proveden, toto jim musí být sděleno nejméně 15 dnů předem. Sděluje se pomocí obsílky.

---

⁹⁴ ŠEŠINA, Martin. *Vypořádání společného jmění manželů řízení o pozůstalosti*, Ad Notam [online]. 2014. [cit. 14.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_144-vyporadani-spoloceneho-jmeni-manzelu-v-rizeni-o-pozustalosti

⁹⁵ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 1 Pojem. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. *Dědické právo v praxi*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 263.

⁹⁶ Tamtéž, s. 263

2.2.4. Jednání před soudním komisařem

2.2.4.1. Projednání pozůstalosti

Situace v řízení o pozůstalosti se soupisem majetku je neobvyklá, častěji se v praxi setkávám, že soupis nebo prohlášení dědiců není potřebné. Aktiva pozůstalosti se zjišťují jednak z prohlášení dědiců na předběžném šetření a jednak na základě zásady vyšetřovací. Toto platí i pro pasiva pozůstalosti. Poté se vyhotoví seznam aktiv a pasiv pozůstalosti. Pokud jsou již známa aktiva a pasiva, vyvstane potřeba ocenění majetku a ostatních aktiv pozůstalosti. K ocenění může dojít společným prohlášením dědiců, předložením ocenění správcem pozůstalosti, anebo oceněním znaleckým posudkem. Zjišťuje se obvyklá cena majetku, „*obvyklou cenou je třeba rozumět cenu, za jakou se stejný nebo obdobný předmět v daném místě a čase obvykle obchoduje.*“⁹⁷

V některých případech soudní komisař sám zjišťuje hodnotu majetku, jedná se o bankovní produkty, kde v odpovědi na jeho dotaz přijde výpis z účtu. Pro ocenění je rozhodný stav v době smrti zůstavitele; vznikla-li oceňovaná aktiva nebo pasiva pozůstalosti až po smrti zůstavitele, je rozhodný stav v době jejich vzniku. (§ 181 odst. 2)⁹⁸

Po provedení těchto šetření a zjištění všech majetkových poměrů může soudní komisař nařídit jednání. Na toto jednání se musí dostavit všichni dědicové nebo se nechat na základě plné moci zastoupit jinou osobou.

2.2.4.2. Vyrozumění o dědickém právu

„*Vyrozumění o dědickém právu je úkonem soudu, jímž soud formálně dává osobě, kterou je možné považovat za dědice, najevo, že jí svědčí nějaký dědický titul a že je povolána k tomu, aby po zůstaviteli dědila; současně jí i poskytuje lhůtu k odmítnutí dědictví.*“⁹⁹ Soudní komisař má povinnost vyrozumět každého, u kterého předpokládá na základě šetření, že je dědicem po zůstaviteli. O jeho dědickém právu ho poučí a zároveň mu sdělí, že má právo dědictví odmítnout a jaké jsou následky odmítnutí.

---

⁹⁷ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 4 Ocenění pozůstalostního majetku. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 286.

⁹⁸ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, § 181 odst. 2

⁹⁹ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 1.1 [Pojem]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 231.

Forma vyrozumívání je zde usnesením, proti němu není odvolání přípustné. Vyhláší se při jednání nebo se doručuje do vlastních rukou. „*K odmítnutí dědictví ze strany dědice musí dojít výslovně (§ 1487 odst. 1 ObčZ), tzn. dědic nebo osoba, která jej zastupuje, se musí výslovně vyjádřit v tom smyslu, že dědictví po zůstaviteli odmítá. K výslovnému odmítnutí dědictví může dojít buď ústně do protokolu soudu, nebo k němu musí dojít jinou formou, kterou zákon uznává, tj. písemně (§ 42 odst. 1 OSŘ).*“¹⁰⁰

Může se stát, že je osoba neznámého pobytu, tudíž soudní komisař nemá, jak ji vyrozumět o jejím právu. Postupuje se pomocí vyhlášky, kde se osoba vyzve, aby se přihlásila příslušnému soudnímu komisaři, k tomu se stanoví lhůta nejméně 6 měsíců. Vyhláška se zveřejní na úřední desce soudu. Pokud uplyne doba a nikdo se nepřihlásí, tak k takové osobě se v řízení nadále nepřihlíží.

Lhůta je stanovena také k odmítnutí dědictví, pokud takovou lhůtu osoba promešká, nemůže dodatečně dědictví odmítnout. Osoba, která ve stanovené lhůtě dědictví odmítne přestává mít v řízení pozici dědice a hledí se na ní, jako by dědictví nikdy nenabyla.

Pokud k neodmítnutí nedojde, účastník řízení má postavení dědice v řízení. Postavení má se všemi náležitostmi a důsledky z toho vyplývající. Ale je tu možnost, kdy se dědictví může vzdát ve prospěch jiného dědice.

„*Vzdáním se dědictví rozumíme dohodu dvou a více dědiců, kteří dědictví po zůstaviteli neodmítli, učiněnou před soudem v rámci řízení o pozůstalosti, kterou se jeden dědic vzdává dědictví ve prospěch jiného dědice.*“¹⁰¹ Podmínka je zde, že s tím obě strany musí souhlasit, pokud s tím jeden nesouhlasí nepřihlíží se k tomu. Pokud to dědic učiní, vzdává se tím i neopominutelného podílu na dědictví pro své potomky. Tím dědic přestává být účastníkem řízení.

2.2.4.2.1. Výhrada soupisu

„*Každého, kdo byl vyrozuměn o dědickém právu nebo kdo uplatnil u soudu své dědické právo a jehož účast v řízení o pozůstalosti nebyla ukončena, soud usnesením poučí, že si může vyhradit soupis pozůstalosti, jak si může vyhradit soupis pozůstalosti, jak může výhradu soupisu pozůstalosti uplatnit a jaké jsou následky,*

---

¹⁰⁰ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 1.1 [Pojem]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 231

¹⁰¹ Tamtéž, s. 264

když výhradu soupisu neuplatní (§ 175 odst. 1 ZŘS).“¹⁰² Ve formě usnesení, proti kterému není přípustné odvolání.

Rozdělení dědiců na dvě skupiny. První skupina je manžel a potomci a druhá jsou ostatní dědici. Rozdíl mezi nimi je ve způsobu vyhrazení soupisu pozůstalosti. Manžel a potomci soupis pozůstalosti vyhradí jen výslovným prohlášením učiněným před soudním komisařem. Pokud se dědic nevyjádří nebo pokud se k řízení nedostaví, platí že výhradu soupisu neuplatňuje. Všichni ostatní dědici mohou výhradu uplatnit dvěma způsoby, písemným prohlášením doručeným soudu nebo ústně do protokolu u jednání. K tomu soud poskytuje lhůtu jednoho měsíce. Jedná se o lhůtu soudcovskou, soudní komisař může tuto lhůtu přiměřeně prodloužit.¹⁰³ *“Poučení o následcích, že si dědic nevyhradil soupis pozůstalosti, může obsahovat jen lakonickou informaci podle § 1704 ObčZ, tj. neuplatní-li dědic výhradu soupisu, hradí dluhy zůstavitele v plném rozsahu; neuplatní-li výhradu soupisu více dědiců, hradí dluhy zůstavitele společně a nerozdílně.“¹⁰⁴*

2.2.4.2.2. Stanovení obvyklé ceny majetku a jiných aktiv pozůstalosti

V rámci řízení se musí stanovit čistá hodnota pozůstalosti. Čistá hodnota pozůstalosti vychází z odečtu pasiv od aktiv pozůstalosti. Důležité při čisté hodnotě pozůstalosti musí být vyšší hodnota aktiv než pasiv. Pokud je pasiv více je určena výše předlužení pozůstalosti. Toto soudní komisař dědicům vydává ve formě usnesení, které musí být doručeno do vlastních rukou a je proti němu přípustné odvolání. Čistá hodnota pozůstalosti má vliv na výpočet odměny pozůstalosti. *„Zjistí-li soud dříve, než bude řízení o pozůstalosti pravomocně skončeno, nové skutečnosti, např. pokud se objeví nová aktiva nebo pasiva pozůstalosti, která je potřeba zařadit do seznamu aktiv a pasiv pozůstalosti, soud novým usnesením opraví původní usnesení, které bylo ve věci vydáno. I toto opravné usnesení je považováno za usnesení ve věci, je proti němu přípustné odvolání a je třeba jej doručit do vlastních rukou.“¹⁰⁵*

---

¹⁰² SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2.1 [Poučení o právu výhrady soupisu]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 235.

¹⁰³ Tamtéž, s. 235

¹⁰⁴ Tamtéž s. 235

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 287

2.2.5. Neodkladná opatření, zajištění dědictví, prodej movitých věcí, ustanovení správce pozůstalosti a ustanovení opatrovníka

Závěra pozůstalosti, její účel je především ochrana pozůstalého majetku. Ze strany dědiců, kteří jsou neznámého pobytu nebo jsou nesvéprávný. Na straně pozůstalosti, je obava o předlužení. *Závěru pozůstalosti lze nařídít jen o takovém majetku, o kterém lze mít za to, že patřil zůstaviteli. Je tedy nutné mít alespoň osvědčeno, že zůstavitel vlastnil určitou věc a mezi dědici není o tom sporu.*¹⁰⁶ Závěru pozůstalosti jde nařídít jen částečně, nařizuje jí soudní komisař usnesením, proti kterému je přípustné odvolání. Nejedná se zde o rozhodnutí ve věci samé, tudíž závěru pozůstalosti může vydat i pověřený pracovník notáře. Závěru pozůstalosti nařídí formou uložení určité věci do úschovy soudu, soudního komisaře nebo zajistí majetek zapečetěním v obydlí zůstavitele.

Úschova věci má svá omezení. Nemohou se přijmout věci, které se svou povahou nedají zapečetit a uložit do kovové skříně. Nejčastější úschova movitých věcí se týká peněz, cenných papírů, motorového vozidla, resp. dokladů k provozování motorového vozidla. *„Peníze přijme soud nebo soudní komisař do úschovy tak, že je složitel vloží nebo převede na k tomu určený účet soudu. Peníze do částky 20 000 Kč mohou soud nebo soudní komisař přijmout v hotovosti; uloží je do kovové skříně soudu nebo soudního komisaře a nejpozději následující pracovní den je vloží na k tomu určený účet soudu.“*¹⁰⁷

Zapečetění obydlí zůstavitele provede soud či soudní komisař, vždy u vstupu do obydlí. Toto provede pomocí uzávěr, tak aby bylo možno zjistit, zda nedošlo k neoprávněnému vstupu. O zapečetění bytu se vyhotoví protokol. Pokud se zůstavitelem bylo obydlí užíváno i jinou osobou, zapečetění nelze provést.¹⁰⁸

„Zůstavitel může povolát správce pozůstalosti nebo její části, přičemž povolání správce pozůstalosti vyžaduje formu veřejné listiny – notářského zápisu. Zůstavitel může dále určit, jaké má správce povinnosti a zda i jak bude odměňován. Pokud je správci známo, že byl povolán za správce pozůstalosti, ujme se správy

---

¹⁰⁶ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 6 Stanovení obvyklé ceny majetku a jiných aktiv pozůstalosti, výše dluhů a dalších pasiv pozůstalosti a čisté hodnoty pozůstalosti, popřípadě výše jejího předlužení. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 226

¹⁰⁷ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, § 283, oddíl 2

¹⁰⁸ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 1.5 [Zapečetění v bytě nebo na jiném místě]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-266-3, s. 228

pozůstalosti, jakmile se dozví, že zůstavitel zemřel. Jinak se správce pozůstalosti ujme správy, jakmile je o tom vyrozuměn soudem. Správce vykonává prostou správu pozůstalosti, tudíž činí vše, co je nutné k zachování pozůstalostního majetku, který spravuje.“¹⁰⁹ Správce pozůstalosti může jmenovat soudní komisař, má-li k tomu závažný důvod, jako např. dědicové nejsou schopni vykonávat správu pozůstalosti, nedohodnou se na výkonu práv. Je nutné uvést, že správce pozůstalosti musí vykonávat správu dobrovolně a dát souhlas s výkonem správy.

Občanský zákoník nám uvádí další důvod správy pozůstalosti „*Odůvodňují-li to okolnosti případu, může soud rozhodnout o nahrazení soupisu pozůstalosti seznamem pozůstalostního majetku vyhotoveným správcem pozůstalosti a potvrzeným všemi dědici. Nebyl-li správce pozůstalosti dosud ustaven, může ho za tím účelem jmenovat soud.*“ (§ 1687)¹¹⁰

Další osobou v řízení může být opatrovník. „*Pozůstalostní soud pro řízení o pozůstalosti dále jmenuje ve smyslu § 120 ZŘS opatrovníka dědici, který není znám, jehož pobyt není znám nebo jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu jeho bydliště nebo místa, kde se zdržuje, nebo kterému se nepodařilo doručit na adresu jeho sídla. Jestliže jsou splněny předpoklady pro tento postup, pozůstalostní soud jmenuje opatrovníka, jde o zákonem stanovenou povinnost, které se nelze vyhnout.*“¹¹¹ Subsidiárně použijeme ustanovení z občanského soudního řádu (OSŘ), jelikož zákon o zvláštních řízeních soudních (ZŘS) již nestanoví nic jiného. Zde se určují osoby, které mohou být ustanoveni opatrovníkem, zpravidla se jedná o osobu blízkou pro dědice, pokud se bude jednat o nezletilého či nesvéprávného, nebránili tomu nějaké zvláštní důvody, které mohou být kolizní při pozůstalostním řízení. Nesmí se jednat o dalšího dědice, byl by zde střed zájmů. Pokud nastane zvláštní důvod a osoba blízká nemůže být opatrovníkem, soud jmenuje advokáta. U osoby blízké se vyžaduje souhlas u advokáta, zákon souhlas nevyžaduje. Advokát poskytuje právní služby, tudíž mu náleží za opatrovnictví příslušná náhrada podle advokátního tarifu, kterou mu proplatí stát.

---

¹⁰⁹ Určení správce pozůstalosti. Ad Notam. [online]. [cit. 14.03.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/urceni-spravce-pozustalosti>

¹¹⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, § 1687

¹¹¹ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 3 Opatrovník ve zvláštních případech. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 272

2.2.6. Usnesení vydávané soudním komisařem

2.2.6.1. Obecně k rozhodnutí vydávané notářem

„V řízení o pozůstalosti se rozhoduje vždy usnesením (§ 25 odst. 1 ZŘS), a to bez ohledu na to, zda jde, nebo nejde o rozhodnutí ve věci samé. Soud je vázán usnesením, jakmile je vyhlásil; nedošlo k vyhlášení, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhotoveno.“¹¹² Usnesení může být vydáno přímo při jednání nebo může být účastníkům zasláno. Když je vydáno při jednání, tak se účastníkům vyhlásí. Usnesení se doručuje účastníkům, jeli proti němu přípustné odvolání nebo dovolání. Některá usnesení není potřeba doručovat vůbec, jedná se o zastavovací usnesení podle § 153 ZŘS, zůstavitel nezanechal žádný majetek. Není potřeba doručovat ani usnesení o vyrozumění o dědickém právu a o náležitostech při odmítnutí dědictví.

Rozhodnutí v pozůstalostním řízení rozdělujeme na dvě kategorie. První je rozhodování ve věci samé, tzv. meritorní rozhodnutí, které vydává pouze notář. „Základním kritériem pro určení, že se jedná o rozhodnutí meritorní, je okolnost, zda se tímto rozhodnutím řeší otázky, které se dotýkají podstaty řízení o pozůstalosti“¹¹³ Jedná se především o rozhodnutí pozůstalostního majetku, dědického práva, nabytí dědictví, likvidace pozůstalosti, nebo ukončení řízení o pozůstalosti z důvodu nedostatku pravomoci českých soudů, popřípadě zrušení rozhodnutí o dědictví, nebo zastavení likvidace pozůstalosti, ukáže-li se, že zůstavitel žije.

Druhá kategorie je ostatní usnesení, které mohou vydat i pověřeni pracovníci notáře. „Notářský kandidát nebo notářský koncipient anebo zaměstnanec notáře, který složil kvalifikační zkoušku podle jiného právního předpisu, pověřený prováděním úkonů soudního komisaře, vydává při nich usnesení, jimiž se nerozhoduje ve věci samé.“ (§ 123 odst. 2)¹¹⁴

Náležitosti, které musí obsahovat každé usnesení od soudního komisaře, označení soudu, jehož jménem bylo usnesení vydáno, jméno a příjmení notáře, či notářského kandidáta, koncipienta či pověřeného zaměstnance, označení zůstavitele a věci.

---

¹¹² SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 1 Rozhodnutí v řízení o pozůstalosti a kdo je vydává. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 289

¹¹³ Tamtéž

¹¹⁴ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, § 123 odst. 2

Dále zde musí být výrok, zároveň odůvodnění poučení o opravných prostředcích, lhůtě a místa kam má být opravný prostředek podán, dále zde musí být uveden den a místo vydání usnesení. Usnesení musí být podepsáno tím, kdo ho vydal, dále se usnesení opatří úředním razítkem notáře. Pokud se jedná o elektronickou formu usnesení, podepíše se daná osoba svým registrovaným elektronickým podpisem. Pro nějaké instituce např. katastr je nutno dodat i časové razítko.

2.2.6.2. Rozhodnutí o dědictví

Právní mocí rozhodnutí o dědictví se řízení o pozůstalosti končí. Rozhodnutí o dědictví představuje pro dědice nabyvací titul, doklad, kterým vůči třetím osobám prokazuje dědic své (spolu)vlastnictví.¹¹⁵ Rozhodnutí o dědictví je rozhodnutí ve věci samé, a to může vydat pouze notář, společník notáře nebo zástupce notáře, náhradník notáře.

„ZŘS si činí ambice a důsledně rozlišuje, zda písemnost, kterou vydal pozůstalostní soud, má, nebo nemá formu usnesení. Není-li v příslušném ustanovení toto výslovně uvedeno (např. podle § 164 odst. 1 ZŘS nebylo-li řízení zastaveno podle § 153 nebo 154, soud usnesením vyrozumí...), příslušná písemnost nemá formu usnesení (např. podle § 178 odst. 1 ZŘS nařídí-li soud soupis pozůstalosti, vyrozumí o době a místu jeho provedení..., nebo podle § 193 odst. 3 ZŘS lhůtu k podání žádosti o projednání pozůstalosti o aktivech pozůstalosti, které se objevily až po právní moci rozhodnutí o pozůstalosti podle odstavce 2, soud určí ve vyhláске, kterou uveřejní na úřední desce soudu).“¹¹⁶

---

¹¹⁵ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2 Rozhodnutí o dědictví. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 298

¹¹⁶ Tamtéž

2.2.6.2.1. Druhy rozhodnutí o dědictví

Potvrzení nabytí dědictví jedinému dědici, jedná se o nejsnadnější rozhodnutí. Zde je výrok velmi jednoduchý, celá pozůstalost připadá jedinému dědici.

Rozdělení pozůstalosti podle nařízení zůstavitele nebo určení třetí osoby. V tomto případě se jedná o rozdělení pozůstalosti podle pořízení pro případ smrti. Soud postupuje podle tohoto pořízení, pokud to zůstavitel výslovně připustí, mohou se dědici dohodnout o rozdělení pozůstalosti jiným způsobem.

„Je zřejmé, že výklad zůstavitelovy poslední vůle nemusí být v tomto směru nijak snadný. V každém případě je zapotřebí závěť (pořízení pro případ smrti) vždy vyložit tak, aby bylo co nejvíce vyhověno vůli zůstavitele. Jestliže si zůstavitel navykl spojovat s určitými výrazy zvláštní, sobě vlastní smysl, je nutné i toto zohlednit při výkladu pořízení pro případ smrti. „¹¹⁷ Je zde podmínka, že se musí jednat o platné právní jednání zůstavitele. Pokud má zůstavitel více právních pořízení pro případ smrti, postupuje se podle nejnovějšího.

Pořízení může mít formu notářského zápisu, to se považuje za veřejnou listinu, tudíž můžeme říct, že je velmi obtížné vyvrátit pravdivost a domáhat se zdiskreditování dané listiny. Naopak je to u pořízení, které sepsal samotným zůstavitel. Pořízení sepsané zůstavitelem může mít dvě formy, buď se jedná o formou alografní závěti, kde se jedná o dokument sepsaný na stroji a zůstavitelem podepsán za přítomnosti dvou svědků, nebo se jedná o druhou formu, a to holografní závěť, která je sepsána vlastní rukou a vlastnoručně podepsána. U tohoto pořízení se dědicové mohou domáhat nepravosti.

Rozdělení pozůstalosti dohodou dědiců nastává v případě, když zůstavitel nepořídil právní jednání pro případ smrti, v této dohodě se mohou dědici dohodnout na jakémkoliv jim vyhovujícím rozdělením pozůstalosti. Jsou zde určitá pravidla, která slouží k ochraně osob pod zvláštní ochranou, což je neopominutelný dědic, nesvéprávná a nezletilá osoba. Dědicové se mohou dohodnout o přerozdělení pozůstalosti, pokud to zůstavitel výslovně povolí v právním jednáním pro případ smrti.

---

¹¹⁷ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2.3.2 [Rozdělení pozůstalosti podle nařízení zůstavitele nebo určení třetí osoby]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 303

Rozdělení pozůstalosti soudem na žádost dědiců se může uskutečnit, pokud tomu nebrání zůstavitelovo nařízení pro případ smrti, soud rozdělí pozůstalost schválením dohody dědiců; nedojde-li k dohodě, soud pozůstalost rozdělí, pokud o to požádají všichni dědicové a pokud mezi nimi není sporu, co do pozůstalosti náleží. Soud přitom dbá zájmů osoby pod zvláštní ochranou. (§ 1697 odst. 2)¹¹⁸

Potvrzení nabytí více dědiců podle dědických podílů, výše je zde určena podle zákona, např. máme dva dědice, každý z nich dědí 1/2, čtyři dědicové dědí každý 1/4. Nebo si dědici můžou dohodnout, jaký bude jejich dědický podíl.

Odúmrtí, nebo také potvrzení bytí dědictví státu. „*Nedědí-li žádný dědic, jak z porřízení pro případ smrti, tak i ze zákona, dědictví připadá státu a na stát se hledí, jako by byl zákonný dědic.*“¹¹⁹

2.2.6.3. Odměna soudního komisaře

Je upravena ve vyhlášce Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb. v části 4, hlavě I, § 11 – 15a. Základem odměny je zde součet aktiv pozůstalosti. Sazba je uvedena v § 13:

(1) Odměna notáře jako soudního komisaře, jejíž základ je stanoven v § 12 odst. 1 až 4, činí

z prvních 100 000 Kč základu 2,0 %,

z přebývajících částky až do 500 000 Kč základu 1,2 %,

z přebývajících částky až do 1 000 000 Kč základu 0,9 %,

z přebývajících částky až do 3 000 000 Kč základu 0,5 %,

z přebývajících částky až do 20 000 000 Kč základu 0,1 %,

nejméně však 600 Kč. Částka nad 20 000 000 Kč se do základu nezapočítává. (§ 13)¹²⁰

Základ odměny soudního komisaře se zaokrouhluje směrem nahoru na celé sto koruny. Odměna se vypočte, jako součet dílčích odměn, soudního komisaře.

Odměnu soudnímu komisaři jsou povinni zaplatit dědici, kteří nabývají dědictví, a to podle svých dědických podílů.

---

¹¹⁸ Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, § 1697 odst. 2

¹¹⁹ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2.3.6 [Potvrzení nabytí dědictví státu]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-266-3.

¹²⁰ Vyhláška č. 196/2001 Sb., Ministerstva spravedlnosti o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví (notářský tarif), § 13

Notář má nárok na proplacení svých hotových výdajů. Hotové výdaje jsou náklady soudního komisaře, především spojené s doručováním písemností, používání kancelářských prostředků ve spise, lustrace v základních registrech, pokud jsou zpoplatněny nebo za zjištění obsahu listiny jiným notářem.¹²¹

2.2.7. Zastavení dědického řízení a úkony po skončení dědického řízení

2.2.7.1. Zastavení dědického řízení

Zastavení dědického řízení upravují dva paragrafy ZŘS. Zastavení řízení z důvodu nezanechání žádného majetku. Nezanechal-li zůstavitel žádný majetek patřící do pozůstalosti, soud řízení o pozůstalosti zastaví. Rozhodnutí není třeba doručovat. (§ 153)¹²²

Pozůstalost s majetkem bez hodnoty nebo nepatrné hodnoty. Zanechal-li zůstavitel majetek bez hodnoty nebo jen majetek nepatrné hodnoty, soud usnesením vydá zůstavitelův majetek tomu, kdo se postaral o pohřeb, jestliže s nabytím tohoto majetku vyslovil souhlas, a současně řízení zastaví; to neplatí o takovém majetku zůstavitele, o němž zákon stanoví, že k němu nabývají vlastnické právo jiné osoby. Je-li sporné, kdo se postaral o pohřeb, použijí se přiměřeně ustanovení upravující spor o dědické právo. (§ 154)¹²³ V případě zastavení dědického řízení, platí odměnu soudnímu komisaři stát. Odměna je ve výši 400 Kč a k tomu se připočítají hotové náklady soudního komisaře.

2.2.7.2. Úkony po skončení dědického řízení

„Po právní moci rozhodnutí o dědictví soudní komisař pouze vyrozumí orgán, který vede veřejný seznam nebo rejstřík, v němž jsou zapsány věci a práva z pozůstalostního jmění, o tom, kdo se stal jejich vlastníkem (§ 190 odst. 1 ZŘS a § 92 JŘSoud), případně vydá úschovu (§ 287 ZŘS) a žádné jiné úkony neprovádí.“

¹²⁴ Příslušnému katastrálnímu úřadu, v jehož působnosti se nemovitost nachází se

---

¹²¹ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2.3.6 [Potvrzení nabytí dědictví státu]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-266-3

¹²² Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, § 153

¹²³ Tamtéž § 154

¹²⁴ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2.5 [Úkony po skončení řízení]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-266-3.

zašle usnesení v elektronické podobě, musí být podepsáno platným elektronickým podpisem a časovým razítkem.

„Ten, kdo spravoval pozůstalost, oznámí po právní moci rozhodnutí o pozůstalosti známým věřitelům a dlužníkům zůstavitele, kdo podle rozhodnutí o pozůstalosti nabyl pohledávku nebo dluh zůstavitele, a bance, pobočce zahraniční banky nebo spořitelnímu a úvěrnímu družstvu, kdo se stal majitelem zůstavitelova účtu.“

125

---

¹²⁵ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2.5 [Úkony po skončení řízení]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-266-3.

3. Modelový postup při dědickém řízení

3.1. Usnesení o pověření soudního komisaře

Jak je výše zmíněno příslušný soud rozhodne o pověření usnesením, které není potřeba doručovat (§ 101 odst. 2 ZŘS). Notář, je na základě tohoto pověření oprávněn vykonávat úkony jménem soudu (§ 100 odst. 1 ZŘS).

Usnesení je jednoduché formy, je zde uvedeno, který soud pověřuje soudního komisaře, jméno soudního komisaře a výslovně napsáno, že ho pověřuje. Je zde kulaté soudní razítko a podpis předsedkyně soudu.

Toto usnesení se založí do spisu za úmrtní list a předá se příslušnému soudnímu komisaři. Spis již má od soudu přidělenou spisovou značku, *př... D pořadové číslo/rok*. Číslo pře D je vždy přiděleno příslušnému notáři, tudíž každý notář má jiné. Při převzetí spisu se v kanceláři notáře zapíše převzetí spisu do systému a přidělí se mu spisová značka Nd číslo/rok.

3.2. Předvolání k jednání (předběžnému šetření)

Předvolání může mít různé podoby, záleží zde jaké informace má kancelář k dispozici. Z úmrtního listu je kanceláři znám vypravitel pohřbu a jeho adresa, kterou uvedl. Většinou se jedná o manžela či potomka. *„Vychází se z předpokladu, že tato osoba je dostatečně obeznámena s osobními a majetkovými poměry zůstavitele. K tomuto prvnímu jednání není tedy nezbytně nutné, aby se dostavilo více osob (více potenciálních dědiců), nicméně to v žádném případě není ani jakkoli vyloučeno.“*¹²⁶

Této osobě se zasílá obyčejnou poštou předvolání. (Příloha č. 3)¹²⁷ V předvolání je osoba poučena, kdy se má dostavit a kam, dále je zde vyjmenováno, které dokumenty má mít osoba sebou k šetření. U většiny předvolání se uvádí i kontaktní údaje na kancelář notáře, aby se daná osoba mohla omluvit či doptat na potřebné informace. Pokud se předvolaný nedostaví, zasílá se mu předvolání znova, ale tentokrát na „zelený pruh typ III.“ doporučeně s fikcí doručení po 10-ti dnech. Pokud stále daná osoba nereaguje, tak se obešle jiný příbuzný, který se zjistí při lustraci v centrální evidenci obyvatel. V krajních případech se předvolání vyvěsí na úřední desku soudu po dobu 30 dnů. (§ 501 odst. 2 OSŘ)¹²⁸

---

¹²⁶ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2 Protokol o předběžném šetření. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 214

¹²⁷ Příloha č. 3

¹²⁸ Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, § 501 odst. 2

3.3. Zajišťování majetku

„Vypravitelem pohřbu je osoba nebo osoby, které nějakým způsobem zajistily, že zůstavitel byl pohřben. Tím způsobem může být zajištění pohřbu u pohřební služby; domníváme se však, že vypravitelem pohřbu může být i osoba, která pohřeb pouze zaplatila, aniž by fakticky úkony k pohřbu zajistila.“¹²⁹

O vypraviteli pohřbu má notář informace z úmrtního listu. Pro zjištění manželky a potomků, popřípadě širšího příbuzenstva se musí provést lustrace v centrální evidenci obyvatel. Musím z vlastní zkušenosti říci, že v této lustraci se nachází mnoho chyb v zápisu osob. Pokud se objeví chyba, je nutno aby daná osoba předložila rodný list, a kancelář notáře informuje matriku místa narození této osoby a požádá se o správné zapsání údajů.

Dále se postupuje tak, že pracovníci notáře provedou šetření v jim dostupných systémech. Jedná se, především o evidenci jednání pro případ smrti spolu s tím se zjišťuje, zda není upraveno společné jmění manželů. K tomuto má přístup notář, přes stránky komory.

Lustruje se katastr nemovitostí, prověřuje se obchodní rejstřík a živnostenský rejstřík, dotazy se zasílají i třem základním bankám a centrálnímu depozitáři cenných papírů. Pokud zůstavitel nebydlí ve svém bytě či domě, prověřuje se, zda byl v podnájmu u některé osoby či člen bytového družstva. Tyto informace se zjišťují vždy na zůstavitele, poté záleží, zda byl zůstavitel v manželském svazku či nikoliv. Pokud zůstavitel a manžel/ka neměli oddělené jmění manželů nebo soudně rozdělené jmění manželů, tak kancelář notáře je povinna zjišťovat i majetek manžela/ky.

„Podle českého právního řádu vzniká uzavřením manželství tak zvané společné jmění manželů. Podle § 709 občanského zákoníku (dále též jen „OZ“) je součástí společného jmění manželů vše, co jeden z manželů nebo oba z nich nabyli za dobu trvání manželství ... Přitom platí, že k majetku, jakož i k dluhům ve společném jmění manželů nemají manželé podíly, nýbrž oba jsou vlastníky celé věci a oba jsou též solidárními dlužníky.“¹³⁰

---

¹²⁹ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 4.1 [Dědic, vypravitel pohřbu a stát (§ 110 ZŘS)]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-266-3

¹³⁰ KLEIN, Šimon. *Evidence a seznam listin o manželském majetkovém režimu*, Ad Notam. [online]. 2014. [cit. 19.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_185-evidence-a-seznam-listin-o-manzelskem-majetkovem-rezimu

3.4. Protokol o předběžném šetření

Smyslem jednání je ověření již získaných skutečností a doplnění informací o majetku či dlužích zůstavitele. Jedná se o majetek, který si notář nemůže zjistit sám z vlastní iniciativy. Především se jedná o zjištění, zda zůstavitel nebyl vlastníkem autorských práv či zda neměl podíl v obchodní společnosti. Také se, jak je výše řečeno zjišťují dluhy.

Také se při jednání dávají poučení. „*Nemáme ovšem na mysli jakékoli formalizované poučení o právech či povinnostech, ale čistě informace o tom, jakým způsobem se může řízení o pozůstalosti dále vyvíjet a jaké úkony bude třeba v následujícím období učinit.*“¹³¹

Pracovník notáře, který vede jednání, musí brát zřetel na specifika, každého jednání. Žádné jednání není totožné a je nutné na to brát ohled.

Každý, kdo zná skutečnosti významné pro řízení a rozhodnutí o pozůstalosti, je na výzvu sdělí soudu; odmítnout je sdělit může jen ten, kdo by tak mohl podle občanského soudního řádu učinit jako svědek. Každý, kdo má u sebe pořízení zůstavitele pro případ smrti nebo jinou listinu, významnou pro řízení a rozhodnutí o pozůstalosti, ji na výzvu vydá soudu; to neplatí, jde-li o listinu sepsanou do notářského zápisu nebo přijatou do notářské úschovy, jejíž stav a obsah zjišťuje notář, který ji má v úschově. Listina bude vrácena, jakmile nebude pro řízení potřebná. (§ 141 odst. 1 a 2 ZŘS)¹³²

Každá notářská kancelář, má svůj vlastní vzor protokolu. V protokolu ale nesmí chybět identifikace soudního komisaře, zůstavitele a osob, které se dostavily na šetření. Dále by zde mělo být poučení o pověření notáře, o povinnosti účastníků vypovídat pravdu o majetkových poměrech zůstavitele a nic nezamlčovat. Právo uplatnit námitku podjatosti vůči osobám v notářské kanceláři či u soudu. Některé kanceláře poučují o ochraně osobních údajů a jejich použití pro účely identifikace pro budoucí jednání.

V příložené Příloze č. 4.¹³³, je vzor, jak vypadá protokol o předběžném šetření, v protokolu jsou barevně vysvětlivky textu, na co by se měl notář nebo jeho pracovník daných osob doptávat a od nich požadovat k předložení.

---

¹³¹ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2 Protokol o předběžném šetření. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 214

¹³² Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, § 141

¹³³ Příloha č. 4

3.5. Zjištění závěti a postup při přebírání holografní závěti

Nejprve si musíme říci co je to závěť a jaké jsou možnosti pořízení.

„Obecné náležitosti a pravidla pro pořízení závěti normuje OZ poměrně detailně (§§ 1494-1581 OZ). Z hlediska formy je pravidlem písemné vyhotovení závěti, a to jak pro závěť pořízenou soukromou, tak veřejnou listinou.

Obecný požadavek písemnosti je logickým vyústěním závažnosti následků, které takové právní jednání zůstavitele vyvolává – jednak v závěti rozhoduje, jakým způsobem má být po jeho smrti naloženo s majetkovými hodnotami, které nabyl po svých předcích, darem či vlastním přičiněním, a zejm. proto, že účinky závěti se projevují až po smrti zůstavitele, čímž odpadá možnost, aby svou vůli v případě pochybností dodatečně vyjasnil.“¹³⁴

Jedná se o projev svobodné vůle, který je proveden srozumitelně a určitě. Zákon toto výslovně stanovuje, je to projev vůle, který je učiněn výslovným jednáním vyjádřeným slovy. Zůstavitel musí být způsobilý k právním jednáním, projev vůle nesmí odporovat zákonu a dobrým mravům. Zůstavitel má právo povolovat dědice, zákon zakazuje pořídit společnou závěť dvou a více osob. Účinky nastávají až po úmrtí zůstavitele, ale platnost se posuzuje podle doby, kdy byla závěť sepsána. Závěť můžeme zrušit znovu jen ze svobodné vůle, a to buďto sepsáním nové závěti nebo jejím odvoláním.

Forma závěti může být různá, jedná se o závěť formou soukromé listiny, vlastnoručně sepsanou závěť (holografní), závěť pořízenou před dvěma svědky (allografní), která má být sepsána vlastní rukou, závěť sepsaná nevědomím člověkem před třemi svědky. Dále může mít formu veřejné listiny, což je notářský zápis.¹³⁵

Pokud byla závěť pořízena veřejnou listinou (notářským zápisem), je uložena u příslušného notáře, který ji se zůstavitelem sepsal. V tomto případě kancelář notáře dožádá o zaslání opisu této závěti. Pokud se jedná o závěť sepsanou soukromou listinou, potomci či osoba, která je obeznámena s tím, že zůstavitel pořídil závěť je povinna toto oznámit notáři. A popřípadě, když ví, kde je závěť uchována ji předložit.

---

¹³⁴ DRACHOVSKÁ, Karolina, *Závěti v době apokalyptické*, Právní prostor. [online]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/zaveti-v-dobe-apokalypticke>

¹³⁵ FIALA, Roman, BEEROVÁ, Kamila. § 1497 [Určitost projevu vůle]. In: FIALA, Roman, DRÁPAL, Ljubomír, BÍLEK, Petr, SVOBODA, Jiří, BEEROVÁ, Kamila. *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475-1720)*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 89

Originál závěti si notář ponechá a dědicům může obsah závěti nskenovat. Poté se sepiše protokol o zjištění stavu a obsahu listiny notářem, kde se uvede jméno zůstavitele a toho kdo předložil, stručně se popíše, v jaké stavu se závěť nacházela v době předložení, př. byla v zalepené obálce, politá kávou atd. Dále se zde stručně popíše, kdo je určeným dědicem. Tento protokol podepíše osoba, která předložila listinu a pracovník notáře. Poté notář už samostatně provádí úkony, vystaví publikační doložku, kterou opatří úředním razítkem, tuto doložku připojí k originálu závěti, a z originálu závěti udělá opis. K opisu přidá protokol o zjištění stavu a obsahu listiny notářem, tyto dokumenty spojí pod pečeť (myslí se tím úřední razítko notáře). Takto vytvořený dokument se založí do spisu vedeného notářem. Originál závěti se záznamem spolu s kopií protokolu se předají soudu do úschovy.

3.6. Dotazování majetku zjištěných na předběžném šetření

„Soud činí i další dotazy podle potřeby, pokud z dosavadních šetření nebo z informací dědiců vyplývá, že zůstavitel mohl vlastnit i jiný majetek.“¹³⁶

Dle § 141 odst. 1 ZŘS každý, kdo zná skutečnosti významné pro řízení a rozhodnutí o pozůstalosti, je na výzvu sdělí soudu. Dále dle § 128 OSŘ je každý povinen bezplatně na dotaz sdělit soudu skutečnosti, které mají význam pro řízení a rozhodnutí.

Aktiva pozůstalosti tvoří majetek, který zůstavitel vlastnil v době úmrtí, patří sem i pohledávky a majetková práva, které zůstavitel nabyt až po smrti, ale právní základ mají za života zůstavitele.

Pasiva pozůstalosti jsou opakem, jedná se o dluhy zůstavitele, které měl v době smrti, ale i ty co mají právní základ za života, ale z důvodu smrti zůstavitele je již nelze plnit. Pasivem jsou zde i náklady pohřbu a náklady některých osob na zaopatření. Věřitelé se přihlásí notáři, nebo dědic může uplatnit výhradu soupisu a všichni věřitelé se vyzvou k přihlášení své pohledávky do dědictví.

„Dědic má právo uplatnit tento právní institut do jednoho měsíce ode dne, kdy ho soud o jeho právu informoval. Cílem soupisu pozůstalosti je zjištění aktiv a pasiv zůstavitele a určení čisté hodnoty jmění zůstavitele v okamžiku smrti.“

---

¹³⁶ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 1 Zjišťování aktiv pozůstalosti. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 283

*V případě, že dědic využije své právo výhrady soupisu pozůstalosti, odpovídá za dluhy zemřelého pouze do výše nabytého dědictví, a nikoliv za částku, která převyšuje jeho dědický podíl.*¹³⁷

Aktiva i pasiva oceňujeme třemi způsoby a je na pozůstalých, který způsob zvolí. První je na základě společného prohlášení dědiců, toto probíhá již při předběžném šetření, či dodáním zjednodušených posudků, např. od realitní kanceláře, obvyklá cena bytu nebo srovnávací hodnota automobilu. Druhý způsob ocenění může provést ten, kdo spravuje pozůstalost, je to opět na principu prohlášení. Třetí způsob se využije především, když dědici nespolutracují či se nedohodnou, jedná se o ocenění na základě znaleckého posudku. (§ 181 odst. 1 ZŘS)

3.7. Protokol o jednání před soudním komisařem

Tento protokol můžeme rozdělit do několika částí. Úvodní část je věnována různým poučením pro účastníky, pak na část o srozumění dědiců se zjištěným majetkem, následuje část rozdělení zjištěné a dědici odsouhlasené pozůstalosti, na část usnesení o určení aktiv a pasiv pozůstalosti a schválení rozdělení pozůstalosti, část přiznání odměny soudního komisaře a finální část poučení. Celkem tedy můžeme protokol o jednání před soudním komisařem rozdělit na 6 samostatných částí, které tvoří jeden celek.

Z prvního pohledu se to zdá, jako složité úkony, ale jedná se zde jen o formality. Musíme zde dávat zvýšenou pozornost, o jaký druh rozhodnutí se jedná. „Právní úprava v ObčZ vychází z principu, že pozůstalostní soud potvrzuje (vždy) nabytí dědictví, a to jak jedinému dědici (státu), tak i v případě, že se pozůstalost rozděluje (podle nařízení zůstavitele, určení třetí osoby, nebo dohodou dědiců, popřípadě soudem na žádost dědiců).“¹³⁸

---

¹³⁷ DOBIÁŠ, Michal. *Soupis majetku zůstavitele – omezení plné odpovědnosti dědiců za zděděné dluhy podle českého práva*, Právní prostor. [online]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/soupis-majetku-zustavitele-omezeni-plne-odpovednosti-dedicu-za-zdedene-dluhy-podle-ceskeho-prava>

¹³⁸ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2.3 [Druhy rozhodnutí o dědictví]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. *Dědické právo v praxi*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 303

3.7.1. Potvrzení o nabytí dědictví jedinému dědici

V tomto případě se jedná o dědění jediného dědice a soud mu potvrdí nabytí dědictví. Dá se říci, že je to nejjednodušší varianta rozhodování pro soud. (Příloha č. 5) ¹³⁹

3.7.2. Rozdělení pozůstalosti podle nařízení zůstavitele

Občanský zákoník dává možnost rozhodnutí o rozdělení majetku po smrti. Pokud to zůstavitel výslovně připustí, dědicové můžou uzavřít dohodu o jiném rozdělení pozůstalosti. Závěť je třeba vyložit tak, aby bylo co nejvíce vyhověno vůli zůstavitele. Slova použitá v závěti se vykládají podle jejich obvyklého významu, ledaže se prokáže, že si zůstavitel navykl spojovat s určitými výrazy zvláštní, sobě vlastní smysl. (§ 1494 odst. 2 ObčZ).¹⁴⁰ Jedná se tedy o rozdělení podle vůle zůstavitele. (Příloha č. 6)

3.7.3. Rozdělení pozůstalosti dohodou dědiců

Nepořídil-li zůstavitel jednání pro případ smrti, mohou se dědici před soudem dohodnout o rozdělení pozůstalosti jakkoli. (§ 1696 odst. 1 ObčZ)¹⁴¹ Musí se zde dodržovat soulad se zákonem a ochrana osob se zvláštními zájmy. Toto řešení se použije i v případě, kdy zůstavitel zanechal závěť, ale neuvedl tam všechny majetek, který vlastnil či nějaký majetek opomenul přerozdělit. (Příloha č. 6)

3.7.4. Rozdělení pozůstalosti soudem

Soud rozdělí pozůstalost nebrání-li tomu rozhodnutí zůstavitele, nedojde k dohodě mezi dědici a dědici o to požádají. Dědicové musí předložit výkaz či soupis aktiv majetku, který se mezi ně bude rozdělovat.

Soud při přerozdělování majetku bere v úvahu povahu předmětu, zda se dá rozdělit do podílů či ne. „*Na podíl každého z dědiců vyjádřený v penězích se přidělí jednotlivé předměty podle ceny uvedené ve výkazu. ObčZ vychází z předpokladu, že pokud mezi dědici je rozsah pozůstalosti nesporný, že se také jsou schopni shodnout na ceně věcí v pozůstalosti.*“¹⁴²

---

¹³⁹ Příloha č. 5

¹⁴⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 1494 odst. 2

¹⁴¹ Tamtéž § 1695 odst. 1

¹⁴² SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2.3.4 [Rozdělení pozůstalosti soudem na žádost dědiců]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 307

Soud přerozdělí majetek podle podílů každému dědici. Podíly se určují podle vztahu k zůstaviteli. Podle občanského zákoníku nejdříve dědí první třída, a pokud se nedědí v této třídě, přichází na řadu druhá. Celkem máme šest dědických tříd. V první třídě se stejnými podíly dědí manžel/ka a zůstavitelovi děti. Pokud děti již zemřeli dědí jejich děti.¹⁴³ (Příloha č. 6)

3.7.5. Potvrzení o nabytí více dědiců podle dědických podílů

„Podle § 1693 odst. 1 ObčZ si dědicové mohou před soudem v řízení o pozůstalosti dohodnout, jaká bude výše jejich dědických podílů. Pozůstalostní soud jejich dohodu schválí, jestliže neodporuje zájmu osoby pod zvláštní ochranou.“¹⁴⁴

V tomto případě si dědici mohou rozhodnout i rozdělení podílu v neprospěch jednoho z dědiců, podmínka je v tom, že musí všichni souhlasit. (Příloha č. 6)

3.7.6. Potvrzení nabytí dědictví státu

Pokud ze zákona nedědí žádný dědic a ani zůstavitel nezanechal pořízení pro případ smrti, tak se za dědice ze zákona považuje stát. Jedná se o tzv. odúmrt'.

3.8. Závěrečné usnesení

„V řízení o pozůstalosti se rozhoduje vždy usnesením (§ 25 odst. 1 ZŘS), a to bez ohledu na to, zda jde, nebo nejde o rozhodnutí ve věci samé.“¹⁴⁵

Pravomocné usnesení je závazné pro všechny účastníky dědického řízení, je také závazné pro všechny orgány. Soud je usnesením vázán, jakmile se účastníkům vyhlásí a pokud nelze vyhlásit, tak po doručení. Usnesení se doručuje v případech, kdy to stanoví zákon, dále také zákon stanoví, kdy usnesení nemusí být doručeno. Nemusí se doručovat usnesení pod § 153 ZŘS o zastavení řízení bez majetku, usnesení o vyrozměnění o dědickém právu a o důsledcích při odmítnutí dědictví, usnesení o poučení, o právu výhrady soupisu, a to v případě, když byla tato usnesení

---

¹⁴³ CHALUPA, Ivan, David REITERMAN a Martin MUZIKÁŘ. Základy soukromého práva. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova skripta. ISBN 9788074006845. s. 34–35
Příloha č. 6

¹⁴⁴ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2.3.5 [Potvrzení nabytí více dědicům podle dědických podílů]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-266-3.

¹⁴⁵ Tamtéž s. 289

vyhlášena přítomným účastníkům. Proto tato usnesení již nalezneme v protokolu o jednání před soudním komisařem.

Meritorní rozhodnutí vydává pouze notář, jsou zde výjimky, kdy ho může vydat kandidát, koncipient nebo pověřený pracovník notáře se složenou kvalifikační zkouškou, meritorní rozhodnutí může vydat v případě usnesení o zastavení řízení pro nedostatek pravomoci českého soudu, při vypořádání společného jmění manželů, při vyřešení sporů o dědické právo mezi dědici, nebo při stanovení obvyklé ceny majetku či aktiv pozůstalosti, při dodatečném projednání dědictví a u nabytí dědictví následným dědicem a také při likvidaci dědictví. Ostatní usnesení nejsou meritorní, tudíž je může vydat i pověřený zaměstnanec notáře.

Rozhodnutí musí splňovat určité náležitosti, musí obsahovat označení soudu, který rozhodnutí vydává, jméno notáře či jeho pověřeného pracovníka, označení zůstavitele, označení účastníků či jejich zástupců a věci. Dále de musí být uveden výrok, odůvodnění, poučení o odvolání a závěrem den a místo vydání. (§ 124 ZŘS) Výrok nám zde určuje aktiva a pasiva pozůstalosti, schvaluje dohodu mezi dědici, přiznává odměnu soudnímu komisaři a opět určuje, zda účastník má právo na odvolání či ne. *„Nícméně s ohledem na povahu řízení o pozůstalosti (jde o řízení nesporné), bude odůvodnění zpravidla obsahovat jen skutková zjištění, která jsou jeho podkladem, odkaz na to, jak k nim soud dospěl a právní posouzení věci.“*¹⁴⁶

Podpis písemného vyhotovení rozhodnutí podepisuje ten, který ho vydal opatří se úředním razítkem notáře.

Usnesení je v podstatě jen „přepsaný a zkrácený“ protokol o jednání před soudním komisařem. Opět zde musíme brát v úvahu, zda usnesení vydáváme jedinému dědici či více dědicům. (Příloha č. 7 a Příloha č. 8)

Usnesení se zde vydává i v případě, kdy zde není žádný majetek nebo se jedná o majetek nepatrné hodnoty či bez hodnoty. Postupujeme zde podle § 153 a § 154 ZŘS. Pokud se jedná o usnesení bez majetku, tak zde není povinnost usnesení doručovat. Majetek nepatrné hodnoty či bez hodnoty, soud vydá tento majetek

---

¹⁴⁶ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 1.3 [Náležitosti rozhodnutí, které vydává notář jako soudní komisař, zástupce nebo náhradník notáře nebo pověření zaměstnanci notáře]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 292
Příloha č. 7
Příloha č. 8
Příloha č. 9
Příloha č. 10

tomu, kdo se postaral o pohřeb zůstavitele, jako náhradu za jeho pohledávku. Vypravitel pohřbu má vždy první pohledávku vůči dědicům a jeho pohledávka je uplatňována i před věřiteli. Tím se dědické řízení zastaví. (Příloha č. 9 a Příloha č. 10)

Notář, který v řízení provedl úkony jako soudní komisař, jak osobně či tyto úkony provedl jeho pověřený kandidát, koncipient či pověřený zaměstnanec, tak má právo na odměnu za tyto provedené úkony. Dále má nárok na úhradu jeho hotových výdajů a na náhradu daně z přidané hodnoty, je-li plátcem této daně. (§ 107 odst. 1)¹⁴⁷ Odměnu, jsou podle zvláštního zákona soudního, povinni zaplatit notáři jediný dědic, více dědiců podle výše svých dědických podílů, pozůstalý manžel/ka na základě dohody chválené soudem a stát jedná-li se o zastavení řízení. Podrobnější úpravu nalezneme ve vyhlášce ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb. o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví (notářský tarif). Paušální částka pro řízení, které bylo zastaveno činí 400 Kč, pokud se vypořádává společné jmění manželů notáři náleží částka 2 500 Kč. Základem odměny notáře jako soudního komisaře za úkony provedené v řízení o pozůstalosti je obvyklá cena aktiv pozůstalosti, nestanoví-li tato vyhláška jinak. (§ 12 odst. 1)¹⁴⁸

Hotovými výdaji se rozumí náklady spojené s doručováním písemností, platby za získání informací o majetku, za získání údajů z informačního systému, za zjištění stavu a obsahu listin a cestovní výdaje. (§ 19)¹⁴⁹

3.9. Skončení spisu a předání spisu soudu

Právní moc je rozhodná pro skončení řízení a předání dědického spisu soudu. Právní moc nastává u usnesení o nabytí dědictví jedinému dědici při řízení formou podepsání doručenky od dědice.¹⁵⁰ (Příloha č. 11) Tato doručenka se použije i při jednání s více dědici a jejich nabytí pozůstalosti. Pokud se dědici vzdají práva na odvolání, právní moc nastává okamžikem vyhlášení usnesení. Pokud si dědicové ponechají dobu na podání opravného prostředku, doba je 15 dnů, po uplynutí se na usnesení vyznačí právní moc a zašle se příslušným dědicům.

---

¹⁴⁷ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, § 107

¹⁴⁸ Vyhláška č. 196/2001 Sb., Ministerstva spravedlnosti o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví (notářský tarif), § 12

¹⁴⁹ Tamtéž, § 19

¹⁵⁰ Příloha č. 11

Právní mocí zaniká oprávnění soudního komisaře činit úkony jako soudu prvního stupně. Zaniká závěra pozůstalosti, též správa pozůstalosti a je skončeno řízení o pozůstalosti. (§188 ZŘS)

Tímto usnesením soudní komisař pouze vyrozumí orgány, které vedou veřejné seznamy nebo rejstříky, se sdělením změny vlastníka.

Veřejným seznamem se myslí katastr nemovitostí, kam se usnesení musí zaslat s elektronickým podpisem a časovým razítkem, jinak katastr nezapíše dané údaje. Žádné jiné úkony neprovádí, usnesení se nezasílá na vědomí jiným osobám, kteří nejsou dědici, jak fyzickým, tak právnickým osobám. Často soudní exekutor žádá o zaslání usnesení, aby též mohl ukončit řízení. Těmto osobám se posílá jen přípis s vyrozuměním o ukončení pozůstalostního řízení.

„Ten, kdo spravoval pozůstalost, oznámí po právní moci rozhodnutí o pozůstalosti známým věřitelům a dlužníkům zůstavitele, kdo podle rozhodnutí o pozůstalosti nabyl pohledávku nebo dluh zůstavitele, a bance, pobočce zahraniční banky nebo spořitelnímu a úvěrnímu družstvu, kdo se stal majitelem zůstavitelova účtu.“¹⁵¹

V kanceláři se zkontroluje, zda spis obsahuje všechny potřebné náležitosti, především zda je očíslovaný, vyplněný spisový přehled, všechna usnesení mají vyznačenou právní moc a jsou podepsána, od každého usnesení se založí stejnopis do příloh. Proveďte se kontrola zapsání údajů do veřejných rejstříků. Následně se zašle příslušnému soudu předkládací zpráva obsahující všechny usnesení a vyplněné údaje o zůstaviteli. ¹⁵²(Příloha č. 12)

Po provedení všech kontrol pracovník notáře spis sešije spisovými sponami a předá spis dědické kanceláři na příslušném soudu.

---

¹⁵¹ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. 2.5 [Úkony po skončení řízení]. In: SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-266-3

¹⁵² Příloha č. 12

ZÁVĚR

V mé diplomové práci se čtenáři dozví, co se skrývá pod pojmem soudní komisař. V několika kapitolách jsem se snažila čtenářům popsat, co znamenal od roku 1848 pojem notář jako soudní komisař a notářský úřad a jak vnímáme tyto pojmy dnes.

V první kapitole jsem se snažila popsat historický vývoj soudního komisaře, jejich vznikající postavení a obtížné prosazování právního povolání mezi ostatními právními povoláními. Značné neoblíbě mezi advokáty a tendence politiků o zrušení notářského úřadu.

Notářský úřad známe již od antického věku, ale do popředí se tento úřad dostal v revolučním období 19. století, roku 1848. Zde i začíná můj popis vývoje soudního komisariátu. V tomto období se politicky angažoval jeden z nejvýznamnějších myslitelů české historie František Palacký. Samozřejmě jsem nezapomněla zmínit i významného habsburského politika Antona von Schmerlinga, který se zasadil o postavení notářů v právním pořádku tehdejší habsburské monarchie, a díky němu zde máme zachováno notářství.

Poté nastává období komunistického převratu a politiky jedné strany. Kde notáři jako osoby podporující osobní vlastnictví nebyli notáři žádání. V tomto období jsem se snažila zvýraznit tendenci komunistického Československa, o potlačení svobody a výkonu notářského povolání a soudního komisariátu. Důkazem této snahy je řada notářských řádů, které byly velmi stručně sepsány. Notářům byli odebrány pravomoci a odstranil se podnikatelský charakter.

Nejvíce pro mne byly přínosné články notářů v odborném časopise Ad Notam, kde jsem se snažila nejvíce popsat a využít názorů notářů, kteří působili jak za komunistického režimu, tak působí i po převratu v dnešní době.

Dále se zabývám událostmi roku 1993, které změnily dosavadní právní místo notářství a vybudovaly první základy dnešního notářství.

V dalších kapitolách se již zabývám současnou úpravou notářství jako soudního komisariátu. Vysvětluji podle notářského řádu pojmy a spojenou agendu soudního komisaře. Pro čtenáře je zde důležité pochopení, jaké je oprávnění soudního komisaře, kdo mu ho dává a koho notář jako soudní komisař může pověřit výkonem jeho agendy. S kým se můžeme setkat v notářské kanceláři a jaké oprávnění k určitým úkonům, tito pracovníci mají.

V těchto kapitolách jsem se snažila vyjádřit i mé poznatky, které jsem získala během své praxe v notářské kanceláři.

Své poznatky a především vzory, které jsem mohla využít pro tuto diplomovou práci, jsem zařadila do poslední kapitoly. Měly by čtenáři přiblížit co se v dnešní době od účastníka řízení a dědice požaduje. Snažila jsem se zde vyjádřit řadu skutečností, které jsou podstatné pro řešení pozůstalosti. Řadu rozdílů, pokud zůstavitel zanechal majetek nepatrné hodnoty či bez hodnoty a naopak, jak postupovat, když zůstavitel byl majetný. Objasnit rozdíl mezi jediným dědicem, více dědici, a když žádný dědic není.

Čtenář se také dozví, jak soudní komisař postupuje při kontaktování účastníků, posléze dědiců řízení, jaké oprávnění má při sepisování protokolů a vydávání usnesení. Závěrem této kapitoly je předání dědického spisu zpět soudu. Jeden vtipný poznatek, když spis přijde od soudu obsahuje 3 listy papíru a když ho notář odevzdává, jedná se o 60 listů a více.

Mým cílem bylo co nejvíce čtenáři přiblížit postavení soudního komisaře. Jistě existuje další množství oblastí souvisejících se soudním komisariátem, které by se daly v tomto tématu popsat a které jsem nevyčerpala, neboť se jedná o velmi rozsáhlé téma. Doufám, že se mi alespoň z valné části podařilo toto téma popsat.

RESUMÉ

In my diploma thesis readers will learn what is hidden under the term judicial commissioner. In several chapters I have tried to describe to readers what the term notary as a judicial commissioner and notary office has meant since 1848 and how we comprehend these terms today.

In the first chapter I tried to describe the historical development of the judicial commissioner, notary appear position and the difficult enforcement of his legal profession among other legal professions. Considerable dislike among lawyers and tendency of politicians to annul the notary's office.

We have known the notary's office since antique age, but it came to the forefront in the revolutionary period of the 19th century, 1848. This is where my description of the development of the judicial commissariat begins. František Palacký, one of the most important thinkers of Czech history, was politically involved in this period. Of course, I did not forget to mention the important Habsburg politician Anton von Schmerling, who defend the position of notaries in the legal order of the then Habsburg monarchy, and thanks to him we have preserved the notary.

Then comes a period of communist overthrow and one-party politics. Where notaries as persons promoting personal property were notaries was not required. During this period, I tried to underline the tendency of Communist Czechoslovakia to inhibit the freedom and feat of the notarial profession and the judicial commissariat. Evidence of this effort is a number of notarial orders, which were written very briefly. Notaries were withdrawn of their powers and removed their entrepreneurial character.

The most beneficial for me were articles of notaries in the professional journal *Ad Notam*, from where I tried to describe and use the views of notaries who worked under the communist regime and after the overthrow they works as notaries these days.

Next, I deal with the events of 1993, which changed the current legal position of notary and built the first foundations of today's notary.

In the following chapters I deal with the current regulation of notary as a judicial commissariat. I explain the concept and connected agenda of the judicial commissioner according to the notarial regulations. For the reader, it is important to understand the authority of the judicial commissioner, who gives it to him, and whom a notary as a judicial commissioner can delegate to carry out his agenda. Who

we can meet in a notary's office and what authority they have to perform certain tasks.

In these chapters I tried to express my knowledge, which I gained during my practice in a notary's office.

I have included my knowledge and especially the patterns that I could use for this thesis in the last chapter. They should give the reader an overview of what is required of the participant and heir today. I have tried to express here a number of facts that are primary for dealing with the inheritance. A number of differences if the testator has left property of insignificant value or no value, and the other way around, how to proceed when the testator was wealthy. Clarify the difference between a single heir, more heirs and when there is no heir.

Here, the reader also learns how the judicial commissioner proceeds when contacting a participant and heirs of the proceedings, what authority he has in scheduling protocols and issuing resolutions. The conclusion of this chapter is the transfer of the inheritance file back to the court. One humorous piece of information when the file comes from the court contains 3 sheets of paper and when a notary submits it back to court, it is 60 sheets or more.

My aim was to bring the position of judicial commissioner as much as possible to the reader. Certainly, there are a number of areas related to the judicial commissioner that could be described in this topic, which I did not deplete, as this is a very large subject. I hope I have at least largely managed to describe this topic.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní publikace

- HORA-HOŘEJŠ, Petr. Toulky českou minulostí: 8. díl. Praha: Via Facti, 2000. ISBN 80-238-5709-2.
- BALÍK, Stanislav. *Dějiny notářství v českých zemích*. V Praze: Notářská komora České republiky ve spolupráci s Národní galerií, 2014. ISBN 9788026057680.
- SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. *Historie notářství v dokumentech*. Ostrava: Key Publishing ve spolupráci s The European Society for History of Law, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 9788087475232
- BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel, DYTRYCH, Jan, ZAPLETAL, Miroslav, PROCHÁZKA, Svatopluk. *Notářský řád*. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C.H.Beck, 2018, ISBN 978-80-7400-689-0
- SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. *Dědické právo v praxi*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 9788074002663
- MIKEŠ, Jiří a Ladislav MUZIKÁŘ. *Dědické právo v teorii a praxi*. Praha: Leges, 2011. Praktik (Leges). ISBN 9788087212790
- FIALA, Roman, DRÁPAL, Ljubomír, BÍLEK, Petr, SVOBODA, Jiří, BEEROVÁ, Kamila. *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475-1720)*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-747-7
- CHALUPA, Ivan, David REITERMAN a Martin MUZIKÁŘ. *Základy soukromého práva*. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova skripta. ISBN 9788074006845.

Právní předpisy

- Nařízení ministra spravedlnosti e dne 15. srpna 1949 č. 202/1949 Sb.
- Zákon. č. 116/1951 Sb., o státním notářství
- Zákon č. 358/1992 Sb.
- Předpis Notářské komory České republiky Kancelářský řád, udělení souhlasu ministerstva spravedlnosti dne 29.5.2017, pod č.j. MSP-219/2017-LO-SP/5
- Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
- Vyhláška č. 196/2001 Sb., Ministerstva spravedlnosti o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví (notářský tarif)

Internetové zdroje

- PLAŠIL, Filip. *Jmenování prvních notářů pro Království české roku 1851*. [online]. Ad Notam. 2019. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_737-jmenovani-prvnich-notaru-pro-kralovstvi-ceske-roku-1851#_ftn1
- Žurnál UP, [online]. 7 ročník, 1998. Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/zuparchiv/VII/vol_28.pdf
- RUMPLER, Helmut, *Schmerling, Anton Ritter von*. [online]. 2007. Deutsche Biographie. S. 132-134. Dostupné z: <https://www.deutsche-biographie.de/sfz45360.html>
- Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. AD NOTAM. 2003,
- BALÍK, Stanislav. *Střípky z historie*. Ad Notam. [online]. 2018. prosinec. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_686-stripky-z-historie
- BALÍK, Stanislav. *Střípky z historie 50*. Ad Notam. [online]. 2018. 50. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_642-stripky-z-historie-50
- BALÍK, Stanislav. *Střípky z historie 29*. Ad Notam . [online]. 2014. 29. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_165-stripky-z-historie-29

- BALÍK, Stanislav. *Strípky z historie 48*. Ad Notam. [online]. 2017. 48. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_620-stripky-z-historie-48
- BALÍK, Stanislav. *Strípky z historie 42*. Ad Notam. [online]. 2016. 42. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_414-stripky-z-historie-42
- BALÍK, Stanislav. *Strípky z historie 52*. Ad Notam. [online]. 2018, 52. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_676-stripky-z-historie-52
- BALÍK, Stanislav. *Strípky z historie 39*. Ad Notam. [online]. 2016. 39. [cit. 11.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_292-stripky-z-historie-39
- Období temna: české notářství za komunismu, Ad Notam [online]. 2019, [cit. 03.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_740-obdobi-temna-ceske-notarstvi-za-komunismu
- JINDŘICH, Miloslav. *Cesta k obnovení českého notářství (prosinec 1989 až leden 1993)*, Ad Notam, [online]. 2018. [cit. 12.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_664-cesta-k-obnoveni-ceskeho-notarstvi-prosinec-1989-az-leden-1993
- WAWERKA, Karel. *Co předcházelo historickému datu 1.1.1993*, Ad Notam. [online]. 2018. [cit. 12.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_665-co-predchazelo-historickemu-datu-1-1-1993
- Projednání pozůstalosti. Notářská komora České republiky [online]. [cit. 09.03.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/projednani-pozustalosti>
- KOHOUTEK, Jan. *Neopominutelný dědic jako účastník řízení o pozůstalosti*, Ad Notam [online]. 2015. [cit. 14.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_238-nepominutelny-dedic-jako-ucastnik-rizeni-o-pozustalosti
- HOLÍK, Luboš. *K nařízení likvidace pozůstalosti*, Ad Notam [online]. 2017. [cit. 14.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_619-k-narizeni-likvidace-pozustalosti

- ŠEŠINA, Martin. *Vypořádání společného jmění manželů řízení o pozůstalosti*, Ad Notam [online]. 2014. [cit. 14.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_144-vyporadani-spolecneho-jmeni-manzelu-v-rozeni-o-pozustalosti
- Určení správce pozůstalosti. Ad Notam. [online]. [cit. 14.03.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/urceni-spravce-pozustalosti>
- KLEIN, Šimon. *Evidence a seznam listin o manželském majetkovém režimu*, Ad Notam. [online]. 2014. [cit. 19.03.2020]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_185-evidence-a-seznam-listin-o-manzelskem-majetkovem-rezimu
- DRACHOVSKÁ, Karolina, *Závěti v době apokalyptické*, Právní prostor. [online]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/zaveti-v-dobe-apokalypticke>
- DOBIÁŠ, Michal. *Soupis majetku zůstavitele – omezení plné odpovědnosti dědiců za zděděné dluhy podle českého práva*, Právní prostor. [online]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/soupis-majetku-zustavitele-omezeni-plne-odpovednosti-dedicu-za-zdedene-dluhy-podle-ceskeho-prava>

Diplomová práce

- NOVOTNÁ, Andrea. *Notář a jeho agenda konkurenci právnických profesí*. Plzeň, 2014. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta právnická. Katedra právních dějin. Vedoucí práce JUDr. et. PhDr. Stanislav Balík. s. 59

Slovník

- Právní slovník: anglicko-český a česko-anglický [online]. Brno: Lingea, c2008 [cit. 2020-03-28]. Lingea. ISBN 9788087062500.
- CHROMÁ, Marta. *Česko-anglický právnický slovník s vysvětlivkami: Czech-English law dictionary with explanations*. 3. vyd. Voznice: Leda, 2010. ISBN 978-80-7335-249-3.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

- 10 -

Oddíl X. Obvodní soud pro Prahu 10

a/ Notáři působící jako soudní komisaři v obvodu soudu

Mgr. Šimon Klein	JUDr. Věra Dundová
JUDr. Jaroslava Voclová	JUDr. Jana Zangiová
Mgr. Martin Řiha	JUDr. Ing. Martin Muzikář
Mgr. Štěpán Nývlt	JUDr. Lucie Foukalová
JUDr. Daniela Anderson, Ph.D.	

b) Způsob pověřování jednotlivých soudních komisařů úkony v řízení o pozůstalosti

Při pověřování se vychází z data narození zůstavitele takto:

zůstavitelé narození

aa/ Mgr. Šimon Klein	1.-3. v měsíci a 16.1., 16.2.,16.3.,16.4. a 31.1.kždého roku
JUDr. Jaroslava Voclová	5.- 7. v měsíci a 16.5.,16.6.,16.7.,16.8. a 31.3. každého roku
Mgr. Martin Řiha	9.- 11. v měsíci a 16.9.,16.10.,16.11,16.12.a 31.5. každého roku
Mgr. Štěpán Nývlt	13.-15. v měsíci a 20.1.,20.2., 20.3.,20.4. a 31.7. každého roku
JUDr. Daniela Anderson	17.-19. v měsíci a 20.5.,20.6., 20.7.,20.8. a 31.8. každého roku
JUDr. Věra Dundová	21. - 23. v měsíci a 20.9.,20.10.,20.11.a 20. 12. každého roku
JUDr. Jana Zangiová	24.-26. v měsíci a 27.1.,27.2.,27.3.,27.4.a 31.10. každého roku
JUDr. Ing. Martin Muzikář	28.-30. v měsíci a 27.5.,27.6.,27.7.,27.8.a 31.12. každého roku
JUDr. Lucie Foukalová	4.,8.,12. v měsíci a 27.9., 27. 10., 27. 11. a 27.12. každého roku

bb/ V souvisejících řízeních o pozůstalosti po dvou či více zůstavitelích je pro pověření konkrétního soudního komisaře rozhodující datum narození nejstaršího zůstavitele.

cc/ Pro vyřizování dožádání či projednání pozůstalosti je způsob přidělování dán rovněž datem narození zůstavitele.

dd/ V případě, že datum narození zůstavitele není známo, vychází se při pověření stejným způsobem jako v ad aa/ z data jeho úmrtí.

- Zdroj: Rozvrhy řízení o pozůstalosti. *Notářská komora České republiky* [online]. Copyright © Copyright Notářská komora České republiky. [cit. 09.03.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/seznam-notaru/rozvrhy-řízení-o-pozůstalosti>

Příloha č. 2

Oddíl VII:

Okresní soud Plzeň - sever

- 1) Seznam notářských úřadů notářů, kteří v obvodu tohoto soudu působí jako soudní komisaři:

Mgr. Ivana Legová
JUDr. Julie Pokorná
JUDr. Libuše Stehlíková
Mgr. Martina Vovsíková

- 2) Způsob pověření jednotlivých soudních komisařů úkony v řízení o pozůstalosti.

Způsob pověřování je založen na obvodovém systému.

Obvod okresního soudu je rozdělen na čtyři obvody uvedené v příloze k tomuto oddílu. Každý z notářů je pověřován úkony v řízení o pozůstalosti po všech osobách, které měly v době smrti evidováno místo trvalého pobytu v informačním systému evidence obyvatel podle jiného právního předpisu, popřípadě místo jiného pobytu evidované podle jiných právních předpisů v tomto obvodu. Podle tohoto pravidla se též rozdělí dosud neskončené pozůstalostní (dědické) věci, v nichž byl v souladu s rozvrhem pověřování notářů jako soudních komisařů účinném do 31. 12. 2019 pověřen úkony v řízení o pozůstalosti jako soudní komisař nebo jako náhradník v již zrušeném notářském úřadu notář JUDr. Jan Stránský.

- 3) V případech, kdy soud zruší pověření notáře podle § 104 z. z. ř., bude-li pověřený notář vyloučen podle § 105 z. z. ř. nebo byla-li soudem nařízena výměna notáře podle § 131 z. z. ř., pověří soud úkony v řízení o pozůstalosti postupně po jedné věci notáře v abecedním pořadí jejich příjmení počínaje soudním komisařem, který podle tohoto pořadí následuje za soudním komisařem, který byl naposledy soudem pověřen v těchto případech.
- 4) V obvodu tohoto soudu nevykonávají soudní komisaři činnost notáře jako společníci.

- Zdroj: Rozvrhy řízení o pozůstalosti. *Notářská komora České republiky* [online]. Copyright © Copyright Notářská komora České republiky. [cit. 09.03.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/seznam-notaru/rozvrhy-řízení-o-pozůstalosti>

Příloha č. 3

Kontaktní údaje: email, telefonní číslo, datová schránka

NAŠE ZNAČKA:	Nd	Vážený pan / Vážená paní nar. Ulice PSČ Obec
SOUDNÍ ZNAČKA:	... D .../rok	
VYŘIZUJE:		
DNE:		

ve věci řízení o pozůstalosti

zůstavitele/ zůstavitelky: Jméno příjmení, datum narození, rodné číslo:
poslední trvalý pobyt:
datum úmrtí:

PŘEDVOLÁNÍ

ve věci řízení o pozůstalosti se dostavte k **předběžnému šetření**

dne ??? .2020 v ??? hodin

k notáři ..., který byl Obvodním soudem pro ... pověřen, aby jako soudní komisař provedl úkony v tomto řízení o pozůstalosti, do notářské kanceláře ... budovy na adrese .....

K šetření se dostavte, i když zůstavitel(ka) nezanechal(a) žádný majetek.

Předmětem předběžného šetření je zejména opatření údajů pro zjištění dědiců a pro zjištění majetku zůstavitele(ky) a jeho(její) dluhů. Notáři proto:

- **předložte pořízení pro případ smrti**, máte-li je k dispozici (závěť, prohlášení o vydědění, listinu o ustanovení správce pozůstalosti, listinu o ustanovení vykonavatele závěti nebo listiny o odvolání těchto právních jednání),
- **předložte doklady o majetku** zůstavitele(ky) a jeho(její) **dluzích**, zejména: vkladní knížky, cenné papíry, výpisy z účtů, technické průkazy motorových a přípojných vozidel, doklady o nemovitostech (smlouvy, dědická rozhodnutí, není třeba předkládat výpisy z katastru nemovitostí), doklady o podnikání či o účasti v obchodních společnostech a družstvech (u bytového družstva evidenční list, nájemní smlouvu), smlouvy o stavebním spoření, penzijním připojištění, doklady o nákladech pohřbu a o půjčkách, nájemní smlouvy, včetně nájemních smluv na bezpečnostní schránku v bance či hrobová místa,
- **sdělte údaje a předložte doklady o příbuzných zůstavitele(ky): rodné listy**, data narození a přesné adresy dětí (příp. dalších potomků), manžela (též oddací list či alespoň datum uzavření sňatku, u bývalých manželů alespoň jméno, datum narození a datum rozvodu, soudní rozhodnutí o rozvodu manželství), event. i rodičů, spolužijící osoby, sourozenců (příp. jejich dětí), prarodičů, praprarodičů, prasnovců/praneteří, strýců/tet, a bratranců/sestřenic; u zemřelých příbuzných osob úmrtní list, jméno, datum narození a datum úmrtí).

Postačí, dostaví-li se jen jeden z pozůstalých.

K jednání s sebou přineste toto předvolání a svůj občanský průkaz, popřípadě jiný průkaz totožnosti.

Jméno notáře v. r.

notář jako soudní komisař

Jste-li zaměstnán(a), oznamte svému zaměstnavateli, že jste předvolán(a). Zaměstnavatel je povinen poskytnout Vám na dobu účasti u notáře jako soudního komisaře pracovní volno, popřípadě Vám změnit pracovní dobu tak, abyste se mohl(a) dostavit k notáři mimo pracovní dobu.

Účastníci řízení mají právo se vyjádřit k osobám soudců a soudního komisaře, kteří mají podle rozvrhu práce (rozvrhu) věc projednat a rozhodnout. Rozvrh práce každého soudu je veřejně přístupný; každý má právo do něho u soudu nahlédnout a učinit si z něj výpisy nebo opisy.

Námitku podjatosti je účastník povinen uplatnit nejpozději při prvním jednání, kterého se zúčastnila daná osoba, o jejíž vyloučení jde. Nevěděl-li v této době o důvodu vyloučení nebo vznikl-li tento důvod později, může námitku uplatnit do patnácti dnů poté, co se o něm dozvěděl.

Protokol o předběžném šetření

sepsaný dne 12.03.2020 v kanceláři soudního komisaře, ..., na adrese: .... jako soudního komisaře z pověření Obvodního soudu pro Prahu ..., ve věci **řízení o pozůstalosti**

zůstavitele: **Jméno Příjmení**, datum narození, rodné číslo:
poslední trvalý pobyt:
datum úmrtí:

Přítomni:

notářská kandidátka:

notářská tajemnice:

notářská pracovnice:

zapisovatelka: tatáž.

notář:

zapisovatel: tentýž.

- dostavil se: 1. , datum narození, rodné číslo:
bydliště: ,
totožnost zjištěna z platného občanského průkazu č. ???
vztah k zůstaviteli: ???
tel.: ???, e-mail: ???, DS: ???,
2. advokát ???, datum narození:
sídlem: ???,
totožnost zjištěna z průkazu advokáta ev. č. ČAK: ???
tel.: ???, e-mail: ???, DS: ???,
- jako zplnomocněný zástupce pozůstalého syna ???, plná moc založena na č.l. ???/ustanoven
rozhodnutím ze dne ??? na č.l. ???/substituční plná moc ze dne ??? na č.l. ???

Jednání bylo zahájeno v _____ hodin.

Konstatuje se, že Obvodní soud pro Prahu ... zahájil podle § 138 odst. 2 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění účinném ke dni smrti zůstavitele, (dále jen jako „z.ř.s.“), toto řízení o pozůstalosti a dle § 100 odst. 1 z.ř.s. pověřil provedením úkonů v tomto řízení .... notáře v Praze, jako soudního komisaře.

Přítomný(á) je poučen(a) ve smyslu § 131 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném ke dni smrti zůstavitele, (dále jen „o.s.ř.“), že má o osobních a majetkových poměrech zůstavitele vypovědět pravdu a nic nezamlčovat.

Přítomný(á) prohlašuje, že o osobních a majetkových poměrech zůstavitele bude vypovídat pravdu a nic nezamlčí.

Přítomný(á) je dále poučen(a) ve smyslu § 15a o.s.ř., že má právo vyjádřit se k osobám, které tuto věc podle rozvrhu práce projednávají a rozhodují, a kterými v rámci notářské kanceláře jsou notář .... a na základě jeho pověření též notářští kandidáti, koncipienti, tajemnice a další pracovníci notáře a v rámci Obvodního soudu pro Prahu ... soudci a vyšší soudní úředníci dle rozvrhu práce. Námitku podjatosti je přítomný(á) povinen(a) uplatnit nejpozději při prvním jednání, kterého se zúčastnila daná osoba, o jejíž vyloučení jde. Nevěděl(a)-li v této době o důvodu vyloučení nebo vznikl-li tento důvod později, může námitku uplatnit do 15 dnů poté, co se o něm dozvěděl(a). V námitce podjatosti musí být vedle obecných náležitostí uvedeno, proti které osobě směřuje, v čem je spatřován důvod pochybnosti o její nepodjatosti, popřípadě kdy se o něm přítomný(á) podávající námitku dozvěděl(a), a jakými důkazy může být prokázán.

Přítomný(á) prohlašuje, že námitku podjatosti neuplatňuje.

Přítomný(á) je poučen(a) o ochraně osobních údajů ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, a ve smyslu § 13c odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákon, ve znění pozdějších předpisů, že rodná čísla lze využívat jen se souhlasem nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce.

Přítomný(á) prohlašuje, že souhlasí s použitím svého rodného čísla v tomto řízení o pozůstalosti a souhlasí s tím, aby byla pořízena kopie průkazu totožnosti.

1) Údaje o zůstaviteli:

jméno a příjmení:

rodné příjmení (též dřívější):

datum narození:

rodné číslo:

rodinný stav:

trvalý pobyt v době úmrtí:

bydliště v době úmrtí:

shodné s trvalým pobytem v době

úmrtí

státní občanství v době úmrtí:	české
obvyklý pobyt v době úmrtí:	Česká republika
datum úmrtí:	
zaměstnání:	důchodce / ???

Přítomný(á) prohlašuje, že zůstavitel užíval pouze jméno a příjmení uvedené shora.

Přítomný(á) prohlašuje, že zůstavitel užíval kromě jména a příjmení uvedeného shora také: ???.

2) Manželka zůstavitele: není

- Pozůstalá manželka ???,
- Datum uzavření sňatku se zůstavitelem: ???, jednalo se o ??? jediné, druhé, ... manželství
- neočekává narození dítěte: ???
- bývalá manželka ???, datum narození: ???, datum rozvodu manželství se zůstavitelem: ???, společné jmění manželů vypořádáno dne ??? smlouvou ?? / rozhodnutím soudu???
- ???, datum narození: ???, poslední trvalý pobyt: ???, zemřela dne ???, dědické řízení pravomocně skončeno ???

3) Společné jmění manželů: odpadá

- Jiný než zákonný režim společného jmění manželů nebyl ujednáán ani založen rozhodnutím soudu.

Společné jmění manželů bylo rozhodnutím soudu:

- zrušeno
- zúženo

Společné jmění manželů bylo modifikováno smlouvou o manželském majetkovém režimu, který spočívá v režimu:

- oddělených jmění
- rozšíření rozsahu společného jmění
- zúžení rozsahu společného jmění
- vyhrazujícím vznik společného jmění ke dni zániku manželství.

Údaje o listině, kterou byl změněn zákonný majetkový režim:

- ???

4) Partner zůstavitele: neměl

- Pozůstalý partner ???,
- datum uzavření registrovaného partnerství: ???

5) Děti, příp. další potomci zůstavitele: neměl

1. ???, má ??? děti, ??? vnoučata, tel. ???
2. ???, má ??? děti, ??? vnoučata, tel. ???
3. ???, má ??? děti, ??? vnoučata, tel. ???
4. ???, má ??? děti, ??? vnoučata, tel. ???
5. ???, datum narození: ???, rodné číslo: ??? poslední trvalý pobyt: ???, zemřel/a dne ???, bezdětný/á // se zanecháním ??? dětí:
- 5.1. ???, má ??? děti, ??? vnoučata, tel. ???

Jiní potomci nebyli a nejsou.

6) **Rodiče zůstavitele:**

- otec: nezjišťuje se
- matka: nezjišťuje se

Byl rodič zbaven rodičovské odpovědnosti proto, že ji či její výkon zneužíval nebo že výkon z vlastní viny zanedbával? ???

Zemřeli před zůstavitelem, dědická řízení pravomocně skončena.

7) **Spolužijící osoba** (osoby, které žily se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a které z tohoto důvodu pečovaly o společnou domácnost nebo byly odkázány výživou na zůstavitele) **nebo údaj o tom, zda zůstavitel žil např. v domově s pečovatelskou službou:**

- ???

8) **Sourozenci zůstavitele a jejich děti** (synovci, neteře): **nezjišťují se**

- ???

9) **Prarodiče zůstavitele:** **nezjišťují se, zemřeli dříve než zůstavitel**

10) **Prarodiče rodičů zůstavitele:** **nezjišťují se, zemřeli dříve než zůstavitel**

11) **Děti dětí sourozenců zůstavitele** (prasynovci, praneteře): **nezjišťují se**

12) **Děti prarodičů zůstavitele** (strýcové, tety), **případně jejich děti** (bratrance, sestřence): **nezjišťují se**

13) **Listina o právním jednání pro případ smrti:**

Šetřením provedeným soudním komisařem v **Evidenci právních jednání pro případ smrti nebyly zjištěny** závět', dědické smlouva, dovětek či jiné právní jednání zůstavitele pro případ smrti, dále ani listin o povolání správce pozůstalosti nebo vykonavatele závěti.

Přítomný(á) prohlašuje, že mu(ji) není známo, že by zůstavitel zanechal listinu o právním jednání pro případ smrti.

Zůstavitel zanechal pořízení pro případ smrti (datum sepsání listiny, osobní údaje o dědicích, odkazovnicích, vyděděných, správci pozůstalosti, vykonavatelé závěti, popřípadě svědků právních jednání, či jiných osobách uvedených v listinách):

- ???

nebo

Přítomný(á) prohlašuje, že zůstavitel pro případ smrti dále pořídil tuto listinu: ???, která je v úschově u ???, má ji v držení ???

Přítomný(á) prohlašuje, že zůstavitel jiná pořízení pro případ smrti nepořídil.

14) **Údaje o majetku zůstavitele:**

a) **nemovitě věci** (stručný odkaz na číslo listu vlastnictví a katastrální území): **neměl**

– byt / dům v katastrálním území: ???

b) **členství v bytových družstvech:** **neměl**

- ???
- c) **bankovní produkty** (vkladní knížky, spořicí účty, běžné účty apod., peněžní ústav, číslo a označení, kde jsou vkladní knížky uloženy, bezpečnostní schránky a jejich obsah): **neměl**
  - ???
- d) **motorová vozidla**, včetně přívesů (výrobní značka, VIN, registrační značka): **neměl**
  - ???
- e) **účast v obchodních korporacích**: **neměl**
  - ???
- f) **majetek zůstavitele ze samostatného podnikání** (zařízení dílny, závodu, účastník byl poučen o § 700 a 704 o.z.): **nepodnikal / v době úmrtí již nepodnikal**
  - podnikal pod IČO: ???, za účelem podnikání vlastnil tento majetek: ???
  - **Jednalo se o rodinný závod. Na rodinném závodu se podílejí tito členové rodiny: ???**
- g) **pohledávky** (datum vzniku, právní důvod, splatnost, např. za zdravotní pojišťovnou z titulu přeplatku na regulačních poplatcích a doplatcích, za ČSSZ z titulu nedoplatku důchodu, stavební spoření, penzijní připojištění): **neměl**
  - ???
- h) **hotovost** (kdo ji má v držení, resp. kde se nachází): **neměl**
  - ???
- i) **bytové zařízení** (druh, stáří, stupeň opotřebení, kde se nachází): **základní: ze zákona náleží pozůstalé manželce ???/ neměl, patřilo ???**
  - obvyklé: běžné zařízení bytu na adrese: ???, staré, používané, vše bez hodnoty
- j) **vnitřní zařízení rekreačního objektu**: **neměl**
  - ???
- k) **šatstvo, prádlo a obuv**: **z hygienických důvodů určeno k likvidaci / neměl**
  - staré, obnošené, bez hodnoty
- l) **jiný majetek** (depozita, sbírky, zbraně, šperky, hrob. zařízení, cenné papíry, autorská práva, apod.): **neměl**
  - ???, **ocenění prohlášením ???**
- m) **majetek v zahraničí**: **neměl**
  - ???

15) **Dluhy** (údaje o věřiteli, důvodu a výši dluhu, o spoludlužnících a ručitelích): **neměl**
– ???

16) Náklady pohřbu (podle jednotlivých položek, kdo uhradil): **Náklady pohřbu hradil(a) ??? na částku ???,00 Kč,**

Dáno poučení o pohřebném a o příspěvku na náklady pohřbu: § 47 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění účinném ke dni smrti zůstavitele, (nárok na pohřebné má osoba, která vypravila pohřeb dítěti, které bylo ke dni smrti nezaopatřeným dítětem, nebo osobě, která byla ke dni smrti rodičem nezaopatřeného dítěte, za splnění podmínky trvalého pobytu na území České republiky), § 28a odst. 1 zákona č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon), ve znění účinném ke dni smrti zůstavitele, (osobě, která vypravila pohřeb zemřelému dárci, kterému byl proveden odběr orgánu, náleží příspěvek na náklady související s vypravením pohřbu ve výši 5 000,00 Kč.) **Přítomný(á) prohlašuje, že nárok na pohřebné ani příspěvek na náklady pohřbu nevznikl.**

17) Insolvenční a exekuční řízení: Přítomný(á) prohlašuje, že mu(ji) není známo, že by na zůstavitele, na něj(ní) nebo na některého z účastníků byl v souladu s ustanoveními zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, prohlášen konkurz nebo podán návrh na zahájení či zahájeno insolvenční řízení dle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, případně že by vůči zůstaviteli, němu(ní) nebo některému z ostatních účastníků bylo vedeno exekuční řízení.

18) Poučení k výhradě soupisu: Přítomný(á) přicházející v úvahu jako dědic zůstavitele, byl(a) poučen(a) o § 1681 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.z.“), a to: Prokáže-li se, že dědic pozůstalostní majetek úmyslně zatajil, ztratí výhodu práva uplatnění soupisu, spočívající v tom, že dědic odpovídá za dluhy zůstavitele jen do výše ceny nabytého dědictví a bude odpovídat za dluhy zůstavitele v neomezené rozsahu. Ujme-li se dědic (jeho zástupce či osoba blízká dědici) plné správy pozůstalosti, aniž je k tomu oprávněn, ruší se tím od počátku účinky výhrady soupisu.

Přítomný(á) prohlašuje, že poučení rozumí a že uvedl(a) veškerý majetek zůstavitele, který zná a nechce nic doplnit.

19) Kdo by měl být ustanoven opatrovníkem? (event. dědice, který nemůže samostatně jednat před soudem a který nemá zákonného zástupce nebo opatrovníka; event. dědice, hrozí-li střet zájmů mezi event. dědicem, jeho zákonným zástupcem nebo opatrovníkem, nebo event. dědici navzájem; event. dědice, který není znám, není znám jeho pobyt nebo se mu nepodařilo doručit na známou adresu): **odpadá.**

20) Kdo by měl být ustanoven správcem pozůstalosti nebo její části? (je zde pochybnost o tom, zda má pozůstalost spravovat správce pozůstalosti, vykonavatel závěti, dědici, nebo dědicové, popřípadě zůstavitel správce pozůstalosti vůbec nepovolal a správy pozůstalosti je třeba): **odpadá.**

21) Je třeba nařídit závěru pozůstalosti nebo její části? (v případě nesvéprávného dědice, dědice neznámého pobytu, event. předlužení pozůstalosti, návrhu na odloučení pozůstalosti, práva na povinný díl, jiného důvodu pro zvláštní opatrnost): **odpadá.**

Přítomný(á) byl(a) poučen(a) o závěre pozůstalosti ve smyslu § 1682 - 1683 o.z. Soud učiní bez odkladu opatření zajišťující pozůstalost (závěru), jestliže některý z dědiců není svéprávný, některý z dědiců je neznámého pobytu, je obava, že je pozůstalost předlužena, věřitel navrhl odloučení pozůstalosti, nebo je-li tu jiný

důležitý důvod pro zvláštní opatrnost. Je-li jen některý dědic nesvéprávný, nepřítomný nebo neznámý, lze se spokojit se závěrou takové části pozůstalosti, která stačí k uspokojení jeho dědického práva. To platí i tehdy, je-li tu osoba, které přísluší právo na povinný díl. Závěry není třeba, je-li v pozůstalosti nemovitá věc poskytující dostatečnou jistotu.

22) Opatrovnictví či poručnictví, které zůstavitel vykonával (§ 938 a 952 o.z.): nevykonával.

vykonával: opatrovaná osoba ???, název soudu, u kterého je veden opatrovnícký spis

23) Došlo ke zcizení dědictví? nedošlo. / došlo na základě notářského zápisu ze dne č. NZ ??? sepsaného ???.

24) Náklady některých osob na zaopatření (§ 1665 a násl. o.z.): odpadá. / dosud nevyvstala potřeba.

25) Ocenění pozůstalosti: Přítomný(á) navrhuje, aby ocenění pozůstalosti bylo provedeno na základě prohlášení/**znaleckého posudku**.

26) Poznámky a další údaje:

a) Přítomný(á) se zavazuje do **1 měsíce** od dnešního šetření doložit:

- odhad tržní ceny, tj. obvyklé ceny pro účely pozůstalostního řízení shora uvedených nemovitostí od realitní kanceláře, příp. soudního znalce, výpis(y) z katastru nemovitostí předány,
- odhad tržní ceny, tj. obvyklé ceny pro účely pozůstalostního řízení shora uvedeného družstevního podílu od realitní kanceláře, příp. soudního znalce
- tržní cenu vozidla(el) uvedeného(ých) shora,
- fakturu na vypravení pohřbu / doklad o úhradě pohřbu,
- rodný list ???
- úmrtní list ???
- oddací list ???

b) Soudní komisař provede tato šetření:

- **Dotazy: ???**
- **Lustrace: ???**

c) Přítomný(á) byl(a) seznámen(a) s tím, že soudní komisař bude postupovat dle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „z.ř.s.“), a vydá usnesení, podle kterého bude řízení zastaveno, vyjde-li najevo, že:

- zůstavitel nezanechal žádný majetek patřící do pozůstalosti (§ 153 z.ř.s.); nebo
- zůstavitel zanechal pouze majetek nepatrné hodnoty či bez hodnoty, který se vydá tomu, kdo se postaral o pohřeb (§ 154 z.ř.s.).

???, který(á) se postaral(a) o pohřeb zůstavitele, s navrženým postupem souhlasí.

Na žádost vyslychaného vydána jedna kopie protokolu o předběžném šetření.

Protokol byl přečten a bez námitek podepsán v _____ hodin.

Podpis vyslychaného:

Podpis pracovníka pověřeného soudního komisaře:

Protokol o jednání před soudním komisařem

sepsaný dne v kanceláři soudního komisaře, ... na adrese: ..., jako soudního komisaře z pověření Obvodního soudu pro ..., ve věci **řízení o pozůstalosti**

zůstavitele: **Jméno Příjmení**, datum narození: ..., rodné číslo:
poslední trvalý pobyt: ...
datum úmrtí: ...

Přítomni:

notář:

zapisovatel: tenýž

notářská kandidátka:

zapisovatelka: tatáž

dostavil se: Jméno Příjmení, datum narození: ..., rodné číslo:
bydliště: ,
totožnost zjištěna z platného občanského průkazu č. ???

Jednání bylo zahájeno v _____ hodin.

Účastník prohlašuje, že souhlasí s jednáním dnešního dne, vzdává se práva na písemné předvolání k jednání a dodržení zákonné lhůty **(POUZE U TELEFONICKÉHO PŘEDVOLÁNÍ)**.

Účastník je poučen ve smyslu § 15a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“), že účastníci mají právo vyjádřit se k osobám, které tuto věc podle rozvrhu práce projednávají a rozhodují, a kterými v rámci notářské kanceláře jsou notář ... a na základě jeho pověření též notářští kandidáti, koncipienti, tajemnice a další pracovníci notáře a v rámci Obvodního soudu pro ... soudci a vyšší soudní úředníci dle rozvrhu práce. Námitku podjatosti jsou účastníci povinni uplatnit nejpozději při prvním jednání, kterého se zúčastnila daná osoba, o jejíž vyloučení jde. Nevěděli-li v této době o důvodu vyloučení nebo vznikl-li tento důvod později, mohou námitku uplatnit do 15 dnů poté, co se o něm dozvěděli. V námitce podjatosti musí být vedle obecných náležitostí uvedeno, proti které osobě směřuje, v čem je spatřován důvod pochybnosti o její nepodjatosti, popřípadě kdy se o něm účastníci podávající námitku dozvěděli, a jakými důkazy může být prokázán.

Účastník prohlašuje: „**Námitku podjatosti neuplatňuji.**“

Účastník je dále poučen o ochraně osobních údajů ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v účinném znění a ve smyslu § 13c odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (rodná čísla lze využívat jen se souhlasem nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce).

Účastník prohlašuje „**Souhlasím s tím, aby ve všech písemnostech vyhovených soudním komisařem v této věci bylo uvedeno rodné číslo a aby byla pořízena kopie průkazu totožnosti.**“

Konstatuje se, že soud má za prokázané toto:

Zůstavitel byl v době smrti státním občanem České republiky a měl na území České republiky obvyklý pobyt. Pravomoc soudů České republiky ve věci je tedy dána. Řízení o pozůstalosti se řídí českým právním řádem, zejména zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „o.z.“), a zákonem č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „z.ř.s.“).

Zůstavitel nezanechal žádné právní jednání pro případ smrti, byl **vdovec / svo-**
bodný / rozvedený a měl jedno dítě. Jako jediný dědic v ??? dědické třídě přichází v úvahu pozůstalý syn / pozůstalá dcera .

Nebo když je ZÁVĚŤ

Zůstavitel zanechal právní pro případ smrti, a to závěť sepsanou XY dne ??? pod NZ ???, na základě které ??? NEBO vlastnoručně sepsanou závěť....

Čtena listina o právním jednání pro případ smrti a předložena k nahlédnutí.

Po přečtení listiny dána soudním komisařem poučení:

- o možnosti účastníka popřít pravost této listiny, pokud má za to, že podpis na listině není podpisem zůstavitele (§ 1673 odst. 1 o.z.) a o možnosti namítnout neplatnost této listiny i z jiných důvodů,
- o právu ??? na povinný díl ve výši alespoň tolik, kolik činí čtvrtina jeho zákonného dědického podílu, t.j. náleží mu podle § 1643 odst. 2 .o.z. povinný díl ??? z hodnoty pozůstalosti po odečtení dluhů zůstavitele (závady, které by na majetku zůstavitele vázly již v době zůstavitelovy smrti v daném případě nebyly zjištěny).

Poté se účastník vyzývá, aby se k listině vyjádřil. K tomu účastník sdělil, že poskytnutému poučení porozuměl, nehodlá využít lhůtu k vyjádření, ani nežádá o její prodloužení a činí následující prohlášení:

prohlašuje: „**Uznávám závěť za pravou a platnou.**“

Dále prohlašuje, že:

– Zůstaviteli bylo známo, že syn GH je naživu, a přesto jej v závěti opominul (§ 1651 odst. 1 o.z.).

– Uznává, že GH jako nepominutelný dědic má právo na povinný díl.

NEPOMINUTELNÝ DĚDIC

Poté ???? činí toto prohlášení:

XY jako nepominutelný dědic prohlašuje, že své právo na povinný díl v uvedené výši ??? z hodnoty pozůstalosti po odečtení dluhů zůstavitele uplatňuje.

Konstatuje se, že XY nemá v řízení o dědictví nadále postavení účastníka řízení, avšak na základě uplatnění svého práva na povinný díl mu vzniká obligační nárok za pozůstalou XY, který spočívá v pohledávce na vyplacení povinného dílu nepominutelného dědice (§1654 o.z.).

VYDĚDĚNÍ

pokud byl někdo vyděděn – poučit ho o tom, jestli namítá neplatnost a o tom, že nemá postavení účastníka

NEZLETILÝ

Bylo zjištěno, že nezletilá dcera XY, která je jako dědička účastnicí tohoto řízení, nemůže samostatně jednat před soudem, přičemž jejím zákonným zástupcem je CV, který v tomto řízení rovněž vystupuje v pozici dědice jako jeden z účastníků. Z důvodu hrozícího střetu zájmů mezi nezletilou dcerou a jejím zákonným zástupcem, byl nezletilý dceři jmenován podle § 119 z.ř.s. opatrovník, který s výkonem této funkce udělil písemný souhlas. Opatrovníkem byla jmenována XC, která k **výše uvedenému prohlašuje, že jí bylo doručeno písemné vyhotovení usnesení, kterým byla jmenována opatrovníkem, a dále XC a XY prohlašují, že se vzdávají práva na odvolání proti tomuto usnesení.**

ODKAZ

Konstatuje se, že zůstavitel v závěti zřídil odkaz.....popis... k čemuž dědicové shodně prohlašují, že vůlí zůstavitele bylo zřídit odkaz a ne povolat XY za dědice předmětné věci. Dále shodně prohlašují, že k vydání věci dosud požádání nebyli a dále prohlašují, že XY byl již o odkazu vyrozuměn, vč. práva jej odmítnout, k čemuž předkládají prohlášení XY ze dne, vlastní rukou psané s úředně ověřeným podpisem. Založeno ve spise. NEBO

Konstatuje se, že XY bylo v souladu s ust. § 1691 o.z. podána zpráva o odkazech zřízených závětí, tj. o .....popiš..... Účastníci byly rovněž poučeni, že odkazy zůstavitelem zřízené jsou splatné za rok od jeho smrti.

PŘEDNOSTNÍ ODKAZ

Konstatuje se, že účastníci byli poučeni a mají za nesporné, že odkaz zřízený závětí ve prospěch ??? je přednostní, a jeho splnění je podmínkou pro vydání rozhodnutí ve věci. Splnění přednostního odkazu bylo účastníky doloženo přípisem na č.l.____.

Poté probrán obsah pozůstalostního jmění.

Účastník k dosavadním výsledkům řízení uvádí: „**Nemám námitek ani připomínek, nechci nic doplnit.**“

Účastník prohlašuje, že na jeho majetek nebyl k dnešnímu dni podán návrh na prohlášení konkurzu či prohlášen konkurz ani proti němu nebylo zahájeno insolvenční řízení ve smyslu zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, prohlášen konkurs nebo podán návrh na zahájení či zahájeno insolvenční řízení dle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. Dále uvádí, že není jako dlužník účastník exekučního řízení.

Účastník se poučuje o případech dědické nezpůsobilosti podle § 1481 až 1482 o.z. Účastník k tomu uvádí, že poskytnutému poučení porozuměl, že nežádá ke svému vyjádření poskytnutí lhůty a že důvod pro dědickou nezpůsobilost není dán.

Vyhlášeno toto:

USNESENÍ

Soud vyzumívá ... , o dědickém právu a o možnosti dědictví do jednoho měsíce / do tří měsíců ode dne vyhlášení tohoto usnesení dědictví odmítnout a v souvislosti s tímto vyzuměním dává tato poučení:

- a) Odmítnutí dědictví vyžaduje výslovné prohlášení vůči soudu. Musí být v této lhůtě učiněno do protokolu u soudu nebo písemné prohlášení o tom musí soudu dojít v této lhůtě. Jsou-li pro to důležité důvody, soud dědici lhůtu k odmítnutí dědictví přiměřeně prodlouží, žádost o to musí soudu dojít během této lhůty. Odmítne-li dědic dědictví, hledí se na něho, jako by dědictví nikdy nenabyl.
- b) Uplynutím lhůty k odmítnutí dědictví právo odmítnout dědictví zaniká.
- c) Jednou učiněné prohlášení dědice o tom, že dědictví odmítá, nebo neodmítá, anebo že dědictví přijímá, je neodvolatelné. K projevu vůle, kterým by dědic své

prohlášení odvolal, nebude přihlíženo, platí prohlášení, jež bylo prvně dědicem učiněno.

- d) Odmítne-li dědic dědictví pod podmínkou, s výhradou nebo jen zčásti, je odmítnutí dědictví neplatné a bude platit, že v takovém případě dědic se ve lhůtě nevyjádřil, neučiní-li ve lhůtě nové, platné prohlášení.
- e) Odmítá-li dědictví nepominutelný dědic, může dědictví odmítnout s výhradou povinného dílu.
- f) K odmítnutí dědictví se nepřihlíží, dal-li dědic již svým počínáním najevo, že chce dědictví přijmout.
- g) Není-li zůstavitelem povolán vykonavatel závěti či správce dědictví, stává se dědic neodmítnutím dědictví též správcem pozůstalosti se všemi právy a povinnostmi vyplývajícími ze zákonné úpravy této funkce.

Poučení

Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Účastník uvádí, že vyhlášenému usnesení o vyrozmění o dědickém právu a poskytnutému poučení porozuměl a nehodlá využít lhůtu k vyjádření o odmítnutí dědictví, ani nežádá o její prodloužení a činí následující prohlášení:

prohlašuje: „**Dědictví neodmítám.**“

Konstatuje se, že účastník má nadále v řízení postavení dědice s právem na celek pozůstalosti.

Následně je projednána související otázka přechodu dluhů zůstavitele na dědice a vyhlášeno toto:

USNESENÍ

I. Soud vyzoomívá dědice , o tom, že:

- a) Dědic si může ve lhůtě do 1 měsíce ode dne, kdy byl o tomto svém právu tímto usnesením vyzooměn, vyhradit soupis pozůstalosti a uplatní-li své právo na výhradu soupisu, hradí dluhy zůstavitele do výše ceny nabytého dědictví.
- b) Neuplatní-li dědic právo na výhradu soupisu ve stanovené lhůtě, platí, že neuplatňuje výhradu soupisu, a tedy bude povinen hradit dluhy zůstavitele v plném rozsahu, i když přesáhnou cenu dědictví.

II. Soud dává dědici tato poučení:

- a) Z důležitých důvodů může být lhůta k uplatnění práva na výhradu soupisu pozůstalosti prodloužena, žádost o prodloužení musí být podána před skončením lhůty.

- b) Právo na výhradu soupisu lze uplatnit ve stanovené lhůtě prohlášením učiněným ústně do protokolu před soudem, **anebo prohlášením zaslaným soudu v písemné formě, které musí soudu dojít ve stanovené lhůtě.**
- c) Prohlášení musí být bezvýminečné, vyhradí-li si dědic soupis s výhradami nebo podmínkami, nebude k nim přihlíženo.
- d) Pokud dědic uplatní výhradu soupisu pozůstalosti, bude nařízen a proveden soupis pozůstalosti, neshledá-li soudní komisař důvody pro jeho nahrazení seznamem pozůstalostního majetku vyhotoveným správcem pozůstalosti a potvrzeným všemi dědici nebo společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku (§ 1687 o.z.).
- e) Dědic ztratí právo na výhradu soupisu pozůstalosti a bude odpovídat za dluhy zůstavitele bez omezení:
  - ujme-li se on (nebo jeho zástupce), aniž je k tomu oprávněn, plné správy pozůstalosti (tedy bude-li činit víc, než co je nutné k zachování majetku v pozůstalosti) nebo
  - prokáže-li se, že pozůstalostní majetek úmyslně zatajil,
  - smísí-li části pozůstalosti s částmi svého majetku, aniž lze rozlišit, komu patří, pokud tomu tak nebylo již před smrtí zůstavitele.

Poučení

Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Účastník uvádí, že vyhlášenému usnesení o vyrozumění o právu na výhradu soupisu a poskytnutému poučení porozuměl, nehodlá využít lhůtu k vyjádření, ani ne žádá o její prodloužení a činí následující prohlášení:

prohlašuje: „**Výhradu soupisu neuplatňuji.**“

Poté účastník žádá o nahrazení soupisu pozůstalosti prohlášením dědice o pozůstalostním majetku, které předkládá, a které se zařazuje do spisu na č.l. _____.

Pouze pokud budou známí věřitelé:

Účastník se poučuje, že prohlášení dědice o pozůstalostním majetku bude v souladu s § 1689 o.z. zasláno jako oznámení známým věřitelům k vyjádření.

Účastník **nežádá / žádá**, aby soud vyzval věřitele zůstavitele, aby u soudu přihlásili a listinami doložili své pohledávky ve smyslu § 174 z.ř.s.

Účastník prohlašuje, že má za zcela nesporné, že pozůstalost zůstavitele je tvořena majetkem uvedeným v prohlášení dědice o pozůstalostním majetku, k němuž připojuje i ocenění jednotlivých majetkových hodnot, které má rovněž zcela nesporné. Prohlašuje, že tento soupis majetku je úplný.

Vyhlášeno toto:

USNESENÍ

Soud nahrazuje soupis pozůstalosti zůstavitele prohlášením dědice o pozůstalostním majetku.

Poučení

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze, a to prostřednictvím Obvodního soudu pro ... se sídlem: Justiční areál Na Míčovkách, 28. pluku 1533/29b, Vršovice, 100 00 Praha 10, nebo prostřednictvím pověřeného soudního komisaře ..., notáře v Praze, s notářskou kanceláří na adrese: ... .

Účastník prohlašuje, že se vzdává práva na odvolání proti vyhlášenému usnesení, které je vyhotoveno na čl. _____, a potvrzuje jeho doručení v písemném vyhotovení.

Na základě výsledků řízení a tvrzení účastníka se pořizuje tento seznam aktiv a pasiv pozůstalosti:

NEBO při výhradě

Na základě prohlášení dědice o pozůstalostním majetku, a údajích o pasivech, je zjištěno jmění zůstavitele připadající do pozůstalosti, z něhož se sestavuje seznam aktiv a pasiv pozůstalosti:

Aktiva

- 1) ???
- 2)

Pasiva

- 1) ???
- 2)

Účastník k výslovnému dotazu prohlašuje, že uvedl všechny údaje o majetku a dlužích zůstavitele, které mu jsou známy, že nic o majetku a dlužích zůstavitele nezměl a že ocenění majetku zůstavitele uvedená v seznamu aktiv pozůstalosti souhlasí s jeho prohlášením.

NEBO

Mezi účastníky zůstává sporné, zda do aktiv a pasiv pozůstalosti patří následující majetek a dluhy:

1) ???

2) ???

O sporném majetku a o sporných dlužích uvádí tato tvrzení:

„.....“

Účastníci se poučují, že soud se v tomto řízení o pozůstalosti omezí jen na zjištění spornosti aktiv a pasiv pozůstalosti a že při určení obvyklé ceny majetku, výše dluhů a čisté hodnoty pozůstalosti, popřípadě výše předlužení, nebude k tomuto majetku a k těmto dluhům přihlíženo.

u nezletilého

Účastníci berou na vědomí, že spis bude předložen opatrovnickému oddělení příslušného okresního/obvodního soudu, s návrhem na schválení právních jednání opatrovníka nezletilého účastníka řízení, kterým dědictví po zůstaviteli neodmítl, učinil prohlášení o pozůstalostním majetku a uzavřel dohodu o rozdělení pozůstalosti, jež jsou obsaženy v tomto protokolu.

Účastníci dále uvádí, že uzavřeli **dohodu o vypořádání povinného dílu nepominutelného dědice** v tomto znění:

- a. Dědic AB vyplatí nepominutelnému dědici GH odbytné na úhradu jeho povinného dílu částkou ???,00 Kč (??? korun českých) a to tak, že každý dědic zaplatí polovinu této částky, a to do jednoho měsíce od právní moci usnesení o potvrzení nabytí dědictví, do té doby bezúročně a bez zajištění.

Na základě výsledků tohoto jednání účastník:

- a) prohlašuje, že u něho nejsou dány důvody pro přiznání náhrady nákladů řízení,
- b) s ohledem na případný postup podle § 169 odst. 2 o.s.ř. navrhuje, aby soud prostřednictvím pověřeného soudního komisaře vydal usnesení, kterým v této věci rozhodne, že se:
  - určuje obvyklá cena majetku a jiných aktiv pozůstalosti, výše dluhů a dalších pasiv a čistá hodnota pozůstalosti v částkách, které vyplývají ze seznamu aktiv a pasiv pozůstalosti obsaženého v tomto protokolu,
  - potvrdí nabytí dědictví jedinému dědici,
  - **schvaluje dohoda o vypořádání povinného dílu obsažená v tomto protokolu,**

- účastníkovi nepřiznává náhrada nákladů řízení,
- c) **bere na vědomí, že pověřený soudní komisař vydá též rozhodnutí o určení odměny pověřeného soudního komisaře** dle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský tarif), ve znění pozdějších předpisů,
- d) byl poučen o povinnosti učinit oznámení o osvobozených příjmech fyzických osob, pokud je tento příjem v průběhu zdaňovacího období vyšší než 5 000 000,00 Kč,
- e) **byl poučen o povinnosti podat přiznání k dani z nemovitých věcí,**
- f) **byl poučen, že cenné papíry, které považuje bez hodnoty, jejichž hodnota není na kapitálovém trhu známa a ze kterých nechce platit žádné poplatky, je možné darovat Nadačnímu fondu Centrálního depozitáře cenných papírů,**
- g) **byl poučen o povinnosti provést novou registraci vozidla do 10 dnů od právní moci usnesení o pozůstalosti (jinak může být uložena pokuta až do výše 50 000,00 Kč.**

Vzhledem k tomu, jsou splněny požadavky § 1691 o.z. a 184 z.ř.s. pro potvrzení dědictví a vydání konečného rozhodnutí ve věci, tedy bylo zjištěno dědické právo a pozůstalostní jmění, byla splněna zůstavitelova nařízení, nedošlo k nařízení likvidace pozůstalosti a bylo prokázáno, že byly splněny povinnosti vůči odkazovníkům, vyhlášeno konečné rozhodnutí ve věci:

USNESENÍ

I. Určuje

- a. obvyklou cenu majetku a jiných aktiv pozůstalosti částkou..... ???,00 Kč,
- b. výši dluhů a dalších pasiv pozůstalosti částkou..... ???,00 Kč,
- c. čistou hodnotu pozůstalosti částkou ..... ???,00 Kč.

II. Potvrzuje, že jediný dědic nabyl celou pozůstalost, kterou tvoří:

- 1) ...
- 2)

III. Schvaluje dohodu o vypořádání povinného dílu pro nepominutelného dědice v tomto znění:

???

IV. Přiznává odměnu, náhradu hotových nákladů notáře jako soudního komisaře a náhradu 21 % daně z přidané hodnoty **notáři ...**, se sídlem ..., IČO: ..., jako pověřenému soudnímu komisaři v částce **???,00 Kč, kterou je povinen / povinná uhradit notáři ...** bezhotovostně na účet č. ..., do 15 dnů od právní moci tohoto usnesení.

V. **Určuje**, že účastník řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze, a to prostřednictvím Obvodního soudu pro ... se sídlem: Justiční areál Na Míčáncích, 28. pluku 1533/29b, Vršovice, 100 00 Praha 10, nebo prostřednictvím pověřeného soudního komisaře ..., notáře v Praze, s notářskou kanceláří na adrese: ....

Účastník prohlašuje, že se vzdává práva na odvolání proti vyhlášenému usnesení, které je vyhotoveno na č.l.____, a potvrzuje jeho doručení v písemném vyhotovení.

Jednání skončeno v _____ hodin, protokol byl přečten, schválen a podepsán.

:

notář jako soudní komisař

Za pověřeného soudního komisaře:

Protokol o jednání před soudním komisařem

sepsaný dne v kanceláři soudního komisaře, ..., notáře v Praze, na adrese: ..., jako soudního komisaře z pověření Obvodního soudu pro ..., ve věci řízení o pozůstalosti

zůstavitele: **Jméno Příjmení**, datum narození, rodné číslo:
poslední trvalý pobyt:
datum úmrtí:

Přítomni:

notář:

zapisovatel: tenýž

notářská kandidátka:

zapisovatelka: tatáž

- dostavil se:
1. , datum narození, rodné číslo:
bydliště: ,
totožnost zjištěna z platného občanského průkazu č. ???
  2. , datum narození, rodné číslo:
bydliště: ,
totožnost zjištěna z platného občanského průkazu č. ???
  3. , datum narození, rodné číslo:
bydliště: ,
totožnost zjištěna z platného občanského průkazu č. ???
  4. , datum narození, rodné číslo: ,
bydliště: ,
totožnost zjištěna z platného občanského průkazu č. ???

Jednání bylo zahájeno v _____ hodin.

Účastníci prohlašují, že souhlasí s jednáním dnešního dne, vzdávají se práva na písemné předvolání k jednání a dodržení zákonné lhůty **(POUZE U TELEFONICKÉHO PŘEDVOLÁNÍ)**.

Účastníci jsou poučeni ve smyslu § 15a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“), že účastníci mají právo vyjádřit se k osobám, které tuto věc podle rozvrhu práce projednávají a rozhodují, a kterými v rámci notářské kanceláře jsou notář ... a na základě jeho pověření též notářští kandidáti, koncipienti, tajemnice a další pracovníci notáře a v rámci Obvodního soudu pro ... soudci a vyšší soudní úředníci dle rozvrhu práce. Námitku podjatosti jsou účastníci povinni uplatnit nejpozději při prvním jednání, kterého se zúčastnila daná osoba,

o jejíž vyloučení jde. Nevěděli-li v této době o důvodu vyloučení nebo vznikl-li tento důvod později, mohou námitku uplatnit do 15 dnů poté, co se o něm dozvěděli. V námitce podjatosti musí být vedle obecných náležitostí uvedeno, proti které osobě směřuje, v čem je spatřován důvod pochybnosti o její nepodjatosti, popřípadě kdy se o něm účastníci podávající námitku dozvěděli, a jakými důkazy může být prokázán.

Účastníci prohlašují: „**Námitku podjatosti neuplatňujeme.**“

Účastníci jsou dále poučeni o ochraně osobních údajů ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v účinném znění a ve smyslu § 13c odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (rodná čísla lze využívat jen se souhlasem nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce).

Účastníci prohlašují „**Souhlasíme s tím, aby ve všech písemnostech vyhovených soudním komisařem v této věci bylo uvedeno rodné číslo a aby byla pořízena kopie průkazu totožnosti.**“

Konstatuje se, že soud má za prokázané toto:

Zůstavitel byl v době smrti státním občanem České republiky a měl na území České republiky obvyklý pobyt. Pravomoc soudů České republiky ve věci je tedy dána. Řízení o pozůstalosti se řídí českým právním řádem, zejména zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „o.z.“), a zákonem č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „z.ř.s.“).

Zůstavitel nezanechal žádné právní jednání pro případ smrti, byl ženatý a měl ??? děti. Jako dědici v ??? dědické třídě přichází v úvahu pozůstalá manželka , pozůstalý syn / pozůstalá dcera , pozůstalý syn / pozůstalá dcera a pozůstalý syn / pozůstalá dcera .

Nebo když je **ZÁVĚŤ**

Zůstavitel zanechal právní jednání pro případ smrti, a to závěť sepsanou XY dne ??? pod NZ ???, na základě které ??? NEBO vlastnoručně sepsanou závěť....

Čtena listina o právním jednání pro případ smrti a předložena k nahlédnutí.

Po přečtení listiny dána soudním komisařem poučení:

- o možnosti účastníků popřít pravost této listiny, pokud mají za to, že podpis na listině není podpisem zůstavitele (§ 1673 odst. 1 o.z.) a o možnosti namítnout neplatnost této listiny i z jiných důvodů,

- o právu ??? na povinný díl ve výši alespoň tolik, kolik činí čtvrtina jeho zákonného dědického podílu, t.j. náleží mu podle § 1643 odst. 2 .o.z. povinný díl ??? z hodnoty pozůstalosti po odečtení dluhů zůstavitele (závady, které by na majetku zůstavitele vázly již v době zůstavitelovy smrti v daném případě nebyly zjištěny).

Poté se účastníci vyzývají, aby se k listině vyjádřili. K tomu účastníci sdělili, že poskytnutému poučení porozuměli, nehodlají využít lhůtu k vyjádření, ani nežadají o její prodloužení a činí následující prohlášení:

prohlašuje: „*Uznávám závěť za pravou a platnou.*“

prohlašuje: „*Uznávám závěť za pravou a platnou.*“

prohlašuje: „*Uznávám závěť za pravou a platnou.*“

prohlašuje: „*Uznávám závěť za pravou a platnou.*“

Dále prohlašují, že:

- Zůstaviteli bylo známo, že syn GH je naživu, a přesto jej v závěti opominul (§ 1651 odst. 1 o.z.).
- Uznávají, že GH jako nepominutelný dědic má právo na povinný díl.

NEPOMINUTELNÝ DĚDIC

Poté ???? činí toto prohlášení:

XY jako nepominutelný dědic prohlašuje, že své právo na povinný díl v uvedené výši ??? z hodnoty pozůstalosti po odečtení dluhů zůstavitele uplatňuje.

Konstatuje se, že XY nemá v řízení o dědictví nadále postavení účastníka řízení, avšak na základě uplatnění svého práva na povinný díl mu vzniká obligační nárok za pozůstalou XY, který spočívá v pohledávce na vyplacení povinného dílu nepominutelného dědice (§1654 o.z.).

VYDĚDĚNÍ

pokud byl někdo vyděděn – poučit ho o tom, jestli namítá neplatnost a o tom, že nemá postavení účastníka

NEZLETILÝ

Bylo zjištěno, že nezletilá dcera XY, která je jako dědička účastnicí tohoto řízení, nemůže samostatně jednat před soudem, přičemž jejím zákonným zástupcem je CV, který v tomto řízení rovněž vystupuje v pozici dědice jako jeden z účastníků. Z důvodu hrozícího střetu zájmů mezi nezletilou dcerou a jejím zákonným zástupcem, byl nezletilé dceři jmenován podle § 119 z.ř.s. opatrovník, který s výkonem této funkce

udělil písemný souhlas. Opatrovníkem byla jmenována XC, která k výše uvedenému prohlašuje, že jí bylo doručeno písemné vyhotovení usnesení, kterým byla jmenována opatrovníkem, a dále XC a XY prohlašují, že se vzdávají práva na odvolání proti tomuto usnesení.

ODKAZ

Konstatuje se, že zůstavitel v závěti zřídil odkaz.....popis... k čemuž dědicové shodně prohlašují, že vůlí zůstavitele bylo zříditi odkaz a ne povolati XY za dědice předmětné věci. Dále shodně prohlašují, že k vydání věci dosud požádání nebyli a dále prohlašují, že XY byl již o odkazu vyrozuměn, vč. práva jej odmítnout, k čemuž předkládají prohlášení XY ze dne, vlastní rukou psané s úředně ověřeným podpisem. Založeno ve spise. NEBO

Konstatuje se, že XY bylo v souladu s ust. § 1691 o.z. podána zpráva o odkazech zřízených závětí, tj. o .....popiš..... Účastníci byly rovněž poučeni, že odkazy zůstavitelem zřízené jsou splatné za rok od jeho smrti.

PŘEDNOSTNÍ ODKAZ

Konstatuje se, že účastníci byli poučeni a mají za nesporné, že odkaz zřízený závětí ve prospěch ??? je přednostní, a jeho splnění je podmínkou pro vydání rozhodnutí ve věci. Splnění přednostního odkazu bylo účastníky doloženo přípisem na č.l. ____.

Poté je probrán obsah pozůstalostního jmění.

Účastníci k dosavadním výsledkům řízení uvádí: „**Nemáme námitek ani připomínek, nechceme nic doplnit.**“

Účastníci shodně prohlašují, že na majetek žádného z účastníků nebyl k dnešnímu dni podán návrh na prohlášení konkurzu či prohlášen konkurs ani proti žádnému z nich nebylo zahájeno insolvenční řízení ve smyslu zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, prohlášen konkurs nebo podán návrh na zahájení či zahájeno insolvenční řízení dle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. Dále uvádí, že žádný z nich není jako dlužník účastníkem exekučního řízení.

Účastníci se poučují o případech dědické nezpůsobilosti podle § 1481 až 1482 o.z. Účastníci k tomu uvádí, že poskytnutému poučení porozuměli, že nežádají ke svému vyjádření poskytnutí lhůty a že důvod pro dědickou nezpůsobilost žádného z nich není dán.

Vyhlášeno toto:

USNESENÍ

Soud vyzumívá , , a o dědickém právu a o možnosti dědictví do jednoho měsíce / **do tří měsíců** ode dne vyhlášení tohoto usnesení dědictví odmítnout a v souvislosti s tímto vyzuměním dává tato poučení:

- h) Odmítnutí dědictví vyžaduje výslovné prohlášení vůči soudu. Musí být v této lhůtě učiněno do protokolu u soudu nebo písemné prohlášení o tom musí soudu dojít v této lhůtě. Jsou-li pro to důležité důvody, soud dědici lhůtu k odmítnutí dědictví přiměřeně prodlouží, žádost o to musí soudu dojít během této lhůty. Odmítne-li dědic dědictví, hledí se na něho, jako by dědictví nikdy nenabyl.
- i) Uplynutím lhůty k odmítnutí dědictví právo odmítnout dědictví zaniká.
- j) Jednou učiněné prohlášení dědice o tom, že dědictví odmítá, nebo neodmítá, anebo že dědictví přijímá, je neodvolatelné. K projevu vůle, kterým by dědic své prohlášení odvolal, nebude přihlíženo, platí prohlášení, jež bylo prvně dědicem učiněno.
- k) Odmítne-li dědic dědictví pod podmínkou, s výhradou nebo jen zčásti, je odmítnutí dědictví neplatné a bude platit, že v takovém případě dědic se ve lhůtě nevyjádřil, neučiní-li ve lhůtě nové, platné prohlášení.
- l) Odmítá-li dědictví nepominutelný dědic, může dědictví odmítnout s výhradou povinného dílu.
- m) K odmítnutí dědictví se nepřihlíží, dal-li dědic již svým počínáním najevo, že chce dědictví přijmout.
- n) Je-li dědiců více, neujednají-li si nic jiného a není-li zůstavitelem povolán vykonavatel závěti či správce dědictví, stávají se neodmítnutím dědictví též správci pozůstalosti se všemi právy a povinnostmi vyplývajícími ze zákonné úpravy této funkce.

Poučení

Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Účastníci uvádí, že vyhlášenému usnesení o vyzumění o dědickém právu a poskytnutému poučení porozuměli a nehodlají využít lhůtu k vyjádření o odmítnutí dědictví, ani nežádají o její prodloužení a činí následující prohlášení:

prohlašuje: „*Dědictví neodmítám.*“

prohlašuje: „*Dědictví neodmítám.*“

prohlašuje: „*Dědictví neodmítám.*“

prohlašuje: „*Dědictví neodmítám.*“

Konstatuje se, že účastníci , , a mají nadále v řízení postavení dědiců, každý s právem na ??? (např. polovinu, třetinu atd.) pozůstalosti.

Následně je projednána související otázka přechodu dluhů zůstavitele na dědice a vyhlášeno toto:

USNESENÍ

III. Soud vyzumívá dědice , , a o tom, že:

- c) Dědic si může ve lhůtě do 1 měsíce ode dne, kdy byl o tomto svém právu tímto usnesením vyzuměn, vyhradit soupis pozůstalosti a uplatní-li své právo na výhradu soupisu, hradí dluhy zůstavitele do výše ceny nabytého dědictví.
- d) Neuplatní-li dědic právo na výhradu soupisu ve stanovené lhůtě, platí, že neuplatňuje výhradu soupisu, a tedy bude povinen hradit dluhy zůstavitele v plném rozsahu, i když přesáhnou cenu dědictví.

IV. Soud dává dědicům tato poučení:

- f) Z důležitých důvodů může být lhůta k uplatnění práva na výhradu soupisu pozůstalosti prodloužena, žádost o prodloužení musí být podána před skončením lhůty.
- g) Právo na výhradu soupisu lze uplatnit ve stanovené lhůtě prohlášením učiněným ústně do protokolu před soudem, **anebo prohlášením zaslaným soudu v písemné formě, které musí soudu dojít ve stanovené lhůtě.**
- h) Prohlášení musí být bezvýhradné, vyhradí-li si dědic soupis s výhradami nebo podmínkami, nebude k nim přihlíženo.
- i) Pokud dědic uplatní výhradu soupisu pozůstalosti, bude nařízen a proveden soupis pozůstalosti, neshledá-li soudní komisař důvody pro jeho nahrazení seznamem pozůstalostního majetku vyhotoveným správcem pozůstalosti a potvrzeným všemi dědici nebo společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku (§ 1687 o.z.).
- j) Dědic ztratí právo na výhradu soupisu pozůstalosti a bude odpovídat za dluhy zůstavitele bez omezení:
  - ujme-li se on (nebo jeho zástupce), aniž je k tomu oprávněn, plné správy pozůstalosti (tedy bude-li činit víc, než co je nutné k zachování majetku v pozůstalosti) nebo
  - prokáže-li se, že pozůstalostní majetek úmyslně zatajil,
  - smísí-li části pozůstalosti s částmi svého majetku, aniž lze rozlišit, komu patří, pokud tomu tak nebylo již před smrtí zůstavitele.

V. Neuplatní-li výhradu soupisu více dědiců, hradí dluhy zůstavitele společně a nerozdílně (§ 1704 o.z.).

Poučení

Protí tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Účastníci uvádí, že vyhlášenému usnesení o vyznění o právu na výhradu soupisu a poskytnutému poučení porozuměli, nehodlají využít lhůtu k vyjádření, ani nežádají o její prodloužení a činí následující prohlášení:

prohlašuje: „**Výhradu soupisu neuplatňuji.**“

prohlašuje: „**Výhradu soupisu neuplatňuji.**“

prohlašuje: „**Výhradu soupisu neuplatňuji.**“

prohlašuje: „**Výhradu soupisu neuplatňuji.**“

Poté účastníci souhlasně žádají o nahrazení soupisu pozůstalosti společným prohlášením dědiců, které předkládají, a které se zařazuje do spisu na č.l. _____.

Pouze pokud budou známí věřitelé:

Účastníci se poučují, že souhlasné prohlášení dědiců o pozůstalostním majetku bude v souladu s § 1689 o.z. zasláno jako oznámení známým věřitelům k vyjádření.

Účastníci **nežádají / žádají**, aby soud vyzval věřitele zůstavitele, aby u soudu přihlásili a listinami doložili své pohledávky ve smyslu § 174 z.ř.s.

Účastníci prohlašují, že mají mezi sebou za zcela nesporné, že pozůstalost zůstavitele je tvořena majetkem uvedeným ve společném prohlášení dědiců, k němuž připojují i ocenění jednotlivých majetkových hodnot, které je mezi nimi rovněž zcela nesporné. Skutečnost, že tento soupis majetku je úplný, je mezi nimi nesporná.

Vyhlášeno toto:

USNESENÍ

Soud nahrazuje soupis pozůstalosti zůstavitele společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku.

Poučení

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze, a to prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 10 se sídlem: Justiční areál Na Míčáncích, 28. pluku 1533/29b, Vršovice, 100 00 Praha 10, nebo prostřednictvím pověřeného soudního komisaře ..., notáře v Praze, s notářskou kanceláří na adrese: ... .

Účastníci prohlašují, že se vzdávají práva na odvolání proti vyhlášenému usnesení, které je vyhotoveno na č.l. _____, a potvrzují jeho doručení v písemném vyhotovení.

a. Společné jmění manželů

Z evidence listin o manželském majetkovém režimu zjištěno, že zde není evidována žádná listina o modifikaci společného jmění manželů zůstavitele a pozůstalé manželky .

nebo

Z evidence listin o manželském majetkovém režimu zjištěno, že zde je evidována listina o modifikaci společného jmění manželů zůstavitele a pozůstalé manželky , a to smlouva o zúžení / rozšíření rozsahu společného jmění manželů sepsaná XB ze dne ..., pod NZ ..., N .... ohledně ...

nebo

Zůstavitel pořídil závěti o veškerém majetku, jehož součástí je i majetek, který vlastnil ve společném jmění s pozůstalou manželkou .

nebo

Z dosavadních výsledků řízení vyplývá, že společné jmění manželů netvoří žádný majetek.

Pro účely vypořádání společného jmění manželů účastníci prohlašují, že:

- a) rozsah společného jmění manželů nebyl manžely nijak smluvně ani rozhodnutím soudu oproti zákonnému režimu modifikován,
- b) na získání a udržení společného majetku se zasloužili oba manželé stejnou měrou, že nikdo z nich ze svého majetku na společný majetek nebo ze společného majetku na svůj majetek nic nevynaložil, oba manželé se stejnou měrou starali o rodinu, takže při vypořádání společného jmění manželů lze vycházet z toho, že jejich podíly na shora uvedeném majetku jsou stejné.

Konstatuje se, že nábytek a ostatní bytové zařízení, včetně elektrospotřebičů je základní, a jako takové patří dle § 1667 o.z. pozůstalé manželce , v řízení k němu tudíž nebude nadále přihlíženo.

Z dosavadních výsledků řízení vyplývá, že společné jmění manželů tvoří:

Majetek ve společném jmění manželů

- 1) ???
- 2)

Dluhy ve společném jmění manželů

Nezjištěny.

K tomu účastníci prohlásili, že tato zjištění jsou z hlediska rozsahu i ocenění úplná a nesporná.

NEBO

Mezi účastníky zůstává sporné, zda zůstavitel měl s pozůstalou manželkou ve společném jmění následující majetek a dluhy:

- 1)
- 2)

O sporném majetku a o sporných dlužích uvedli tato tvrzení:

„.....“

Účastníci jsou poté poučeni, že soud se v tomto řízení o pozůstalosti omezí jen na zjištění spornosti a že při vypořádání společného jmění zůstavitele a pozůstalé manželky nebude k tomuto majetku a k těmto dluhům přihlíženo.

Účastníci poté (*vědomi, si tobo, že dohoda o rozdělení dluhů zde učiněná se práv věřitelů nedotýká a platí jen mezi nimi*) uzavírají

dohodu pozůstalé manželky s dědici o vypořádání majetku patřícího do společného jmění manželů

v tomto znění:

- a. **Pozůstalé manželce** do jejího výlučného vlastnictví **případně** tento majetek:
  - 1) ???
  - 2)
- b. **Do aktiv pozůstalosti případně** tento majetek:
  - 1) ???
  - 2)

NEBO autoritativně

Vzhledem k tomu, že účastníci neuzavřeli dohodu dle § 162 odst. 1 z.ř.s. o vypořádání majetku patřícího do společného jmění zůstavitele a pozůstalé manželky , bude společné jmění manželů vypořádání podle zásad uvedených v o.z. takto:

Společné jmění zůstavitele a pozůstalé manželky se vypořádává tak, že:

- a. **Pozůstalé manželce** do jejího výlučného vlastnictví **případně** tento majetek:
  - 1) ???
  - 2)
- b. **Do aktiv pozůstalosti případně** tento majetek:
  - 1) pohledávka zůstavitele za pozůstalou manželkou z titulu vypořádání majetku patřícího do společného jmění manželů, podle níž je povinna dědicům zůstavitele zaplatit ve lhůtě ??? částku ve výši ???,00 Kč.

b. POZŮSTALOST

Za předpokladu, že bude soudem schválena shora uvedená dohoda o vypořádání společného jmění manželů, pořizuje se na základě výsledků řízení a shodných tvrzení účastníků tento seznam aktiv a pasiv pozůstalosti:

NEBO při výhradě

Na základě společného prohlášení dědiců o pozůstalostním majetku, shodných údajů dědiců o pasivech a navrženého vypořádání společného jmění manželů je zjištěno jmění zůstavitele připadající do pozůstalosti, z něhož se sestavuje seznam aktiv a pasiv pozůstalosti:

Aktiva

- 3) ???
- 4)

Pasiva

- 3) ???
- 4)

Účastníci k výslovnému dotazu prohlašují, že uvedli všechny údaje o majetku a dluhích zůstavitele, které jim jsou známy, že nic o majetku a dluhích zůstavitele nezamlčeli a že ocenění majetku zůstavitele uvedená v seznamu aktiv pozůstalosti souhlasí s jejich prohlášením.

NEBO

Mezi účastníky zůstává sporné, zda do aktiv a pasiv pozůstalosti patří následující majetek a dluhy:

3) ???

4) ???

O sporném majetku a o sporných dluzích uvádí tato tvrzení:

„.....“

Účastníci se poučují, že soud se v tomto řízení o pozůstalosti omezí jen na zjištění spornosti aktiv a pasiv pozůstalosti a že při určení obvyklé ceny majetku, výše dluhů a čisté hodnoty pozůstalosti, popřípadě výše předlužení, nebude k tomuto majetku a k těmto dluhům přihlíženo.

Rozdělení pozůstalosti – **VARIANTA 1 – DOHODA - § 1693/1 O.Z.**

Konstatuje se, že zůstavitel nezanechal žádné pořízení pro případ smrti.

Vzhledem k výše uvedenému dědici uvádí, že uzavřeli

dohodu o rozdělení pozůstalosti

v tomto znění:

- a. **Pozůstalá manželka** z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyla:
  - 1) ...
  - 2) ...
- b. **Pozůstalý syn / Pozůstalá dcera** z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyt / nabyla:
  - 1) ...
  - 2) ...
- c. **Pozůstalý syn / Pozůstalá dcera** z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyt / nabyla:
  - 1) ...
  - 2) ...
- d. **Pozůstalý syn / Pozůstalá dcera** z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyt / nabyla:
  - 1) ...
  - 2) ...

NEBO

Pozůstalý syn / Pozůstalá dcera ??? z majetku připadajícího do pozůstalosti nic nenabyt, neboť nic nežádal.

NEBO

Pozůstalý syn / Pozůstalá dcera ??? a pozůstalý syn/ pozůstalá dcera ??? z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyli rovným dílem, tj. každý **jednu polovinu:**

- 1) ...
- 2) ...

NEBO

Veškerý majetek připadající do pozůstalosti, tj:

- 1) ...
- 2) ...

nabyla **pozůstalá dcera / nabyl pozůstalý syn ????**.

nebo

s tím, že je povinna vyplatit na dědický podíl **pozůstalému synovi ???** částku ve výši **.....,00 Kč** (..... korun českých), a to na účet č. ???? do ??? // od právní moci rozhodnutí o pozůstalosti.

nebo

nabyli **pozůstalá dcera ??? a pozůstalý syn ???** rovným dílem, tj. **každý jednu polovinu.**

Ohledně dluhů pozůstalosti dědici uvádí, že uzavřeli tuto dohodu:

- 1) AB uhradí dluh .....
- 2) CD uhradí dluh .....

příčemž si jsou vědomi toho, že odpovídají za dluhy zůstavitele a pasiva dědictví společně a nerozdílně (§ 1704 o.z.) a dohoda o jejich úhradě zde učiněná platí jen mezi nimi, práv věřitelů se nedotýká (§ 1699 odst. 1 o.z.).

Rozdělení pozůstalosti – VARIANTA 2 - ZÁVĚŤ

Konstatuje se, že zůstavitel:

- a) zanechal pořízení pro případ smrti,
- b) ve své závěti ze dne ..... nenařídil provést započtení na dědický podíl některého z dědiců (§ 1663). (Poznámka : Pokud by zůstavitel nařídil započtení, postupovalo by se s přihlédnutím k § 1662 podle § 1658 až 1661 o.z.),

- c) ve své závěti ze dne .....připustil / nepřipustil, že se dědici mohou dohodnout i na jiných dědických podílech, než jim závětí vyměřil a mohou si také pozůstalost dle své dohody jakkoli rozdělit.

Účastníci tak berou na vědomí, že bude vydáno usnesení o rozdělení pozůstalosti dle nařízení zůstavitele takto:

- a. **Pozůstalá manželka** z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyla:
  - 1) ...
  - 2) ...
- b. **Pozůstalý syn / Pozůstalá dcera** z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyt / nabyla:
  - 1) ...
  - 2) ...
- c. **Pozůstalý syn / Pozůstalá dcera** z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyt / nabyla:
  - 1) ...
  - 2) ...

Účastníci dále uvádí, že uzavřeli **dohodu o vypořádání povinného dílu nepominutelného dědice** v tomto znění:

- b. Dědici AB a CD vyplatí nepominutelnému dědici GH odbytné na úhradu jeho povinného dílu částkou ???,00 Kč (??? korun českých) a to tak, že každý dědic zaplatí polovinu této částky, a to do jednoho měsíce od právní moci usnesení o potvrzení nabytí dědictví, do té doby bezúročně a bez zajištění.

Rozdělení pozůstalosti – VARIANTA 3 – potvrzení podle podílů

Účastníci uvádí, že uzavřeli dohodu o výši dědických podílů, dle které pozůstalá dcera ??? má dědický podíl, který činí jednu třetinu pozůstalosti a pozůstalý syn ??? má dědický podíl, který činí dvě třetiny pozůstalosti, a žádají, aby jim bylo dle těchto podílů potvrzeno nabytí dědictví.

Rozdělení pozůstalosti – VARIANTA 4 – POTVRZENÍ DLE ZÁKONA

Konstatuje se, že zůstavitel nezanechal žádné pořízení pro případ smrti.

Konstatuje se, že k výše uvedenému dědici neuzavřeli dohodu o rozdělení pozůstalosti, ani o výši jejich dědických podílů, a proto bude potvrzeno nabytí pozůstalosti více dědicům podle jejich zákonných podílů ve smyslu § 185 odst. 1 písmeno g) z.ř.s. takto:

- a. **Pozůstalá manželka** z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyla:
  - 1) ...
  - 2) ...
- b. **Pozůstalý syn / Pozůstalá dcera** z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyl / nabyla:
  - 1) ...
  - 2) ...
- c. **Pozůstalý syn / Pozůstalá dcera** z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyl / nabyla:
  - 1) ...
  - 2) ...
- d. **Pozůstalý syn / Pozůstalá dcera** z majetku připadajícího do pozůstalosti nabyl / nabyla:
  - 1) ...
  - 2) ...

u nezletilého

Účastníci berou na vědomí, že spis bude předložen opatrovnickému oddělení příslušného okresního/obvodního soudu, s návrhem na schválení právních jednání opatrovníka nezletilého účastníka řízení, kterým dědictví po zůstaviteli neodmítl, učinil prohlášení o pozůstalostním majetku a uzavřel dohodu o rozdělení pozůstalosti, jež jsou obsaženy v tomto protokolu.

Na základě výsledků tohoto jednání všichni účastníci:

- h) prohlašují, že u žádného z nich nejsou dány důvody pro přiznání náhrady nákladů řízení,
- i) s ohledem na případný postup podle § 169 odst. 2 o.s.ř. shodně navrhují, aby soud prostřednictvím pověřeného soudního komisaře vydal usnesení, kterým v této věci rozhodne, že se:
  - stanoví obvyklá cena majetku ve společném jmění manželů,
  - schvaluje dohoda o vypořádání společného jmění manželů, jak je navrženo v tomto protokolu,
  - určuje obvyklá cena majetku a jiných aktiv pozůstalosti, výše dluhů a dalších pasiv a čistá hodnota pozůstalosti v částkách, které vyplývají ze seznamu aktiv a pasiv pozůstalosti obsaženého v tomto protokolu,
  - schvaluje dohoda o rozdělení pozůstalosti obsažená v tomto protokolu, rozděluje pozůstalost podle nařízení zůstavitele, potvrzuje nabytí dědictví podle dědických podílů, jejichž výše byla stanovena v souladu se zákonem dohodou dědiců, potvrzuje nabytí dědictví více dědicům podle dědických podílů ze zákona,
  - schvaluje dohoda o vypořádání povinného dílu obsažená v tomto protokolu,

– žádnému z účastníků nepřiznává náhrada nákladů řízení,
NEBO s ohledem na případný postup podle § 169 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů berou na vědomí, že v bude vydáno konečné usnesení ve věci.

- j) berou na vědomí, že pověřený soudní komisař vydá též rozhodnutí o určení odměny pověřeného soudního komisaře dle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský tarif), ve znění pozdějších předpisů,
- k) byli poučeni o povinnosti učinit oznámení o osvobozených příjmech fyzických osob, pokud je tento příjem v průběhu zdaňovacího období vyšší než 5 000 000,00 Kč,
- l) byli poučeni o povinnosti podat přiznání k dani z nemovitých věcí,
- m) byli poučeni, že cenné papíry, které považují bez hodnoty, jejichž hodnota není na kapitálovém trhu známa a ze kterých nechtějí platit žádné poplatky, je možné darovat Nadačnímu fondu Centrálního deponitáře cenných papírů,
- n) byli poučeni o povinnosti provést novou registraci vozidla do 10 dnů od právní moci usnesení o pozůstalosti (jinak může být uložena pokuta až do výše 50 000,00 Kč.

Vzhledem k tomu, jsou splněny požadavky § 1691 o.z. a 184 z.ř.s. pro potvrzení dědictví a vydání konečného rozhodnutí ve věci, tedy bylo zjištěno dědické právo a pozůstalostní jmění, byla splněna zůstavitelova nařízení, nedošlo k nařízení likvidace pozůstalosti a bylo prokázáno, že byly splněny povinnosti vůči odkazovníkům, vyhlášeno konečné rozhodnutí ve věci:

USNESENÍ

VI. Stanovuje obvyklou cenu majetku patřícího do společného jmění zůstavitele a pozůstalé manželky ke dni smrti zůstavitele částkou..... **???,00 Kč.**

VII. Schvaluje dohodu o vypořádání společného jmění zůstavitele a pozůstalé manželky uzavřenou mezi dědici zůstavitele a pozůstalou manželkou v tomto znění:
???

Určuje, že z majetku patřícího do společného jmění manželů:

???

VIII. .... U

rčuje

- d. obvyklou cenu majetku a jiných aktiv pozůstalosti částkou..... ???,00 Kč,
- e. výši dluhů a dalších pasiv pozůstalosti částkou..... ???,00 Kč,
- f. čistou hodnotu pozůstalosti částkou ..... ???,00 Kč.

IX. Schvaluje dohodu dědiců o rozdělení pozůstalosti a **potvrzuje** podle této dohody nabytí dědictví více dědici v tomto znění:

Rozděluje pozůstalost podle nařízení zůstavitele a **potvrzuje** nabytí dědictví více dědici dle nařízení zůstavitele v **tomto znění**:

Potvrzuje nabytí dědictví podle dědických podílů, jejichž výše byla stanovena v souladu se zákonem dohodou dědiců, takto:

Potvrzuje nabytí dědictví více dědicům podle dědických podílů ze zákona v tomto znění:

X. Schvaluje dohodu o vypořádání povinného dílu pro nepominutelného dědice uzavřenou v tomto znění:

???

XI. Přiznává odměnu, náhradu hotových nákladů notáře jako soudního komisaře a náhradu 21 % daně z přidané hodnoty **notáři ...**, se sídlem ... , IČO: ..., jako pověřenému soudnímu komisaři v částce **???,00 Kč**, **kteřou jsou účastníci povinni uhradit notáři ...** bezhotovostně na účet č. ... do 15 dnů od právní moci tohoto usnesení tak, že:

- a. uhradí částku ???,00 Kč,
- b. uhradí částku ???,00 Kč,
- c. uhradí částku ???,00 Kč,
- d. uhradí částku ???,00 Kč.

XII. Určuje, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze, a to prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 10 se sídlem: Justiční areál Na Míčáncích, 28. pluku 1533/29b, Vršovice, 100 00 Praha 10, nebo prostřednictvím pověřeného soudního komisaře ... , notáře v Praze, s notářskou kanceláří na adrese: ...

Účastníci prohlašují, že se vzdávají práva na odvolání proti vyhlášenému usnesení, které je vyhotoveno na č.l.____, a potvrzují jeho doručení v písemném vyhotovení.

Jednání skončeno v _____ hodin, protokol byl přečten, schválen a podepsán.

:

notář jako soudní komisař

Za pověřeného soudního komisaře:

USNESENÍ

Obvodní soud pro Prahu 10 rozhodl ..., notářem se sídlem v Praze, se sídlem notářské kanceláře: ..., pověřeným tímto soudem jako soudním komisařem k provedení úkonů ve věci **řízení o pozůstalosti**

zůstavitele: **Jméno Příjmení**, datum narození: , rodné číslo:
poslední trvalý pobyt:
datum úmrtí:
za účasti: 1., datum narození: , rodné číslo: ,
bydliště: ,

takto:

VÝROK

Odůvodnění

1. Zůstavitel byl v době své smrti státním občanem České republiky a měl na území České republiky obvyklý pobyt. Řízení o pozůstalosti se řídí českým právním řádem, zejména zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „o.z.“), a zákonem č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „z.ř.s.“).
2. Zůstavitel zemřel bez zanechání právního jednání pro případ smrti, proto nastává zákonná dědická posloupnost. Zůstavitel byl **svobodný / rozvedený / vdovec / bezdětný** a **měl jedno dítě**. V **???** dědické třídě dědí v souladu s **§ 1635** o.z. pozůstalý syn / pozůstalá dcera , jako dědic ze zákona, který dědictví neodmítl a **uplatnil / neuplatnil výhradu soupisu**.

NEBO KDYŽ JE ZÁVĚŤ

Zůstavitel byl **svobodný / rozvedený / vdovec** a **měl jedno dítě**. V **???** dědické třídě přicházeli v úvahu jako dědici ze zákona v souladu s **§ 1635** o.z. pozůstalý syn / pozůstalá dcera . Zůstavitel však zanechal právní jednání pro případ smrti, a to **???**, kterým povolal za dědice **???**, který dědictví neodmítl. Pravost ani platnost pořízení pro případ smrti nebyla/**byla** v řízení napadena. **Neuplatnil / Uplatnil výhradu soupisu**.

3. Dědic uplatnil výhradu soupisu a požádal o nahrazení soupisu pozůstalosti prohlášením dědice o pozůstalostním majetku, jež předložil, a tak soud postupoval podle § 177 odst. 2 z.ř.s. a vydal usnesení č. j. 27 D 1910/2019-???, kterým se soupis pozůstalosti nahrazuje tímto prohlášením.
4. Soud na základě výsledků provedeného šetření a z údajů dědice/na základě prohlášení dědice o pozůstalostním majetku ve výroku sub. I. určil dle § 180 odst. 1 z.ř.s. obvyklou cenu majetku a jiných aktiv pozůstalosti, výši dluhů a dalších pasiv pozůstalosti a čistou hodnotu pozůstalosti.
5. Ve výroku sub. II. bylo potvrzeno nabytí dědictví jedinému dědici v souladu s § 185 odst. 1 písm. a) z.ř.s. Jelikož dědic uplatnil výhradu soupisu, hradí dluhy zůstavitele dle § 1706 o.z. pouze do ceny nabytého dědictví. V řízení o pozůstalosti nebyla kromě nákladů pohřbu zjištěna pasiva, za která by dědic odpovídal. // V řízení o pozůstalosti byla zjištěna tato pasiva: ...
6. Dále byla stanovena odměna notáře, jejímž základem je obvyklá cena pozůstalosti, tj. částka podle § 12 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský tarif), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „notářský tarif“), která se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru podle § 25 notářského tarifu a která činí ???,00 Kč. Odměna byla vypočtena podle § 13 odst. 1 notářského tarifu a poté zaokrouhlena podle § 25 notářského tarifu na celé desetikoruny nahoru a činí tak výslednou částku ???,00 Kč.
7. Povinnost uhradit odměnu notáře, jeho hotové výdaje a daň z přidané hodnoty ve výši 21 % ve výroku sub. ???, byla stanovena podle § 108 odst. 1 písm. d) z.ř.s.
8. Aktuálně pověřenému soudnímu komisaři ... byla přiznána odměna vypočtená dle odstavce 6. Dále mu byly přiznány jeho hotové výdaje ve výši ???,00 Kč a náhrada daně z přidané hodnoty 21% (z odměny a hotových výdajů) ve výši ???,00 Kč, když notář ... je registrovaným plátcem daně z přidané hodnoty. Tj. odměna, hotové výdaje a náhrada daně z přidané hodnoty 21 % ... činí celkem částku ve výši ???,00 Kč.
9. Ve výroku sub. ???, soud podle § 128 z.ř.s. nepřiznal žádnému účastníkovi náhradu nákladů řízení.

Potvrzení

Soud dle § 185 odst. 4 z.ř.s. potvrzuje, že:

- i. důvodem dědictví je zákonná posloupnost / závět' ze dne ???;
- ii. pozůstalá dcera / pozůstalý syn je jediným dědicem zůstavitele;
- iii. dědic neuplatnil / uplatnil výhradu soupisu;
- iv. nebyla nařízena dědická posloupnost zřízením svěřenského nástupnictví ani jinak.

Pro účely postupu dle § 193 odst. 2 z.ř.s. soud potvrzuje výši dědických podílů takto:

- i. pozůstalá dcera / pozůstalý syn má dědický podíl ve výši 100 %.
Dodatečně najevo vyšlý majetek nabývá jediný dědic uvedený výše.

Poučení

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze, a to prostřednictvím Obvodního

soudu pro Prahu 10 se sídlem: Justiční areál Na Míčovkách, 28. pluku 1533/29b, Vršovice, 100 00 Praha 10, nebo prostřednictvím pověřeného soudního komisaře ..., notáře se sídlem v Praze, s notářskou kanceláří na adrese: ... .

Praha ???

Notář v.r.

notář jako soudní komisař

USNESENÍ

Obvodní soud pro Prahu 10 rozhodl ..., notářem se sídlem v Praze, se sídlem notářské kanceláře: ..., pověřeným tímto soudem jako soudním komisařem k provedení úkonů ve věci **řízení o pozůstalosti**

zůstavitele: **Jméno a Příjmení**, datum narození: ..., rodné číslo:
poslední trvalý pobyt:
datum úmrtí:

- za účasti:
1. , datum narození: rodné číslo: ,
bydliště: ,
  2. , datum narození: rodné číslo: ,
bydliště: ,
  3. , datum narození: rodné číslo: ,
bydliště: ,
  4. , datum narození: rodné číslo: ,
bydliště: ,

takto:

VÝROK

Odůvodnění

10. Zůstavitel byl v době své smrti státním občanem České republiky a měl na území České republiky obvyklý pobyt. Řízení o pozůstalosti se řídí českým právním řádem, zejména zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „o.z.“), a zákonem č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „z.ř.s.“).
11. Zůstavitel zemřel bez zanechání právního jednání pro případ smrti, proto nastává zákonná dědická posloupnost. Zůstavitel byl ženatý a **měl ??? děti**. V **???** dědické třídě dědí v souladu s **§ 1635** o.z. pozůstalá manželka , pozůstalý syn / pozůstalá dcera , pozůstalý syn / pozůstalá dcera a pozůstalý syn / pozůstalá dcera , jako dědici ze zákona, kteří dědictví neodmítli a **uplatnili / neuplatnili výhradu soupisu**.

NEBO KDYŽ JE ZÁVĚŤ

Zůstavitel byl ženatý a **měl ??? děti**. V **???** dědické třídě přicházeli v úvahu jako dědici ze zákona v souladu s **§ 1635** o.z. pozůstalá manželka , pozůstalý syn / pozůstalá

dcera , pozůstalý syn / pozůstalá dcera a pozůstalý syn / pozůstalá dcera. Zůstavitel však zanechal právní jednání pro případ smrti, a to **???**, kterým povolal za dědice **???**, kteří dědictví neodmítli. Pravost ani platnost pořízení pro případ smrti nebyla/**byla** v řízení napadena. **Neuplatnili výhradu soupisu.**

12. Dědici uplatnili výhradu soupisu a požádali o nahrazení soupisu pozůstalosti společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku, jež předložili, a tak soud postupoval podle § 177 odst. 2 z.ř.s. a vydal usnesení č. j. ... D .../2019-**???**, kterým se soupis pozůstalosti nahrazuje tímto prohlášením.
13. Soud podle výsledků provedeného šetření a ze shodných údajů dědiců **/na základě společného prohlášení dědiců** stanovil ve výroku sub. I. obvyklou cenu majetku patřícího do společného jmění zůstavitele a pozůstalé manželky ke dni úmrtí zůstavitele **//** v souladu s § 162 odst. 1 z.ř.s. a ve výroku sub. II. schválil dohodu pozůstalé manželky s dědici o vypořádání majetku patřícího do společného jmění manželů, jelikož zůstavitel nezanechal žádné pokyny ohledně svého majetku pro případ smrti, se kterými by byla tato dohoda v rozporu **/NEBO/** v souladu s § 162 odst. 1 z.ř.s. a ve výroku sub. II. schválil dohodu pozůstalé manželky s dědici o vypořádání majetku patřícího do společného jmění manželů, která není v rozporu se zanechanými pokyny zůstavitele o majetku stanovenými v jeho pořízení pro případ smrti. **/NEBO/** v souladu s § 162 odst. 1 z.ř.s. a poté ve výroku sub. II. dle § 162 odst. 2 z.ř.s. vypořádal společné jmění manželů, neboť dohoda pozůstalé manželky s dědici o vypořádání majetku a dluhů patřících do společného jmění manželů **nebyla uzavřena. Soud nepřihlížel k základnímu vybavení domácnosti zůstavitele a pozůstalé manželky, neboť náleží pozůstalé manželce ze zákona dle § 1667 o.z.**
14. Soud na základě výsledků provedeného šetření a ze shodných údajů dědiců **/na základě společného prohlášení dědiců o pozůstalostním majetku** ve výroku sub. III. určil dle § 180 odst. 1 z.ř.s. obvyklou cenu majetku a jiných aktiv pozůstalosti, výši dluhů a dalších pasiv pozůstalosti a čistou hodnotu pozůstalosti.
15. Ve výroku sub. IV. byla schválena dohoda dědiců o rozdělení pozůstalosti vzhledem k tomu, že není v rozporu se zákonem, a potvrzeno nabytí dědictví více dědici v souladu s **§ 185 odst. 1 písm. d)** z.ř.s. **/NEBO** Ve výroku sub. **IV.** byla rozdělena pozůstalost podle nařízení zůstavitele mezi více dědiců a potvrzeno nabytí dědictví více dědici dle nařízení zůstavitele v souladu s **§ 185 odst. 1 písm. b)** z.ř.s. **/NEBO** Ve výroku sub. IV. bylo potvrzeno nabytí dědictví více dědici podle dědických podílů, jejichž výše byla stanovena v souladu se zákonem dohodou dědiců, v souladu s **§ 185 odst. 1 písm. f)** z.ř.s. **/NEBO** Ve výroku sub. IV. bylo potvrzeno nabytí dědictví více dědici podle dědických podílů ze zákona v souladu s **§ 185 odst. 1 písm. g)** z.ř.s., když nebyla rozdělena pozůstalost na základě dohody dědiců a ani nebyla dědici uzavřena dohoda o výši dědických podílů. Dědici odpovídají za pasiva pozůstalosti v poměru dle svých dědických podílů. **Jelikož dědici uplatnili výhradu soupisu, hradí dluhy zůstavitele dle § 1706 o.z. pouze do ceny nabytého dědictví.** V řízení o pozůstalosti nebyla **kromě nákladů pohřbu** zjištěna pasiva, za která by dědici odpovídali. **//** V řízení o pozůstalosti byla zjištěna tato pasiva: **...** . Soud zařadil do pasiv pozůstalosti též dluhy, které byly součástí společného jmění manželů. Pro účely řízení o pozůstalosti je ocenil jednou polovinou jejich celkové výše, neboť dle zásad uvedených v občanském zákoníku týkajících se vypořádání společného jmění jsou podíly obou manželů na vypořádávaném jmění, tedy i dlužích, stejné.
16. Dále byla stanovena odměna notáře, jejímž základem je **součet poloviny obvyklé ceny společného jmění manželů** a obvyklá cena pozůstalosti, tj. částka podle § 12 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách

notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský tarif), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „notářský tarif“), která se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru podle § 25 notářského tarifu a která činí ???,00 Kč. Odměna byla vypočtena podle § 13 odst. 1 notářského tarifu a poté zaokrouhlena podle § 25 notářského tarifu na celé desetikoruny nahoru a činí tak výslednou částku ???,00 Kč.

17. Povinnost uhradit odměnu notáře, jeho hotové výdaje a daň z přidané hodnoty ve výši 21 % ve výroku sub. ???, byla stanovena podle § 108 odst. 1 písm. d) z.ř.s.
18. Aktuálně pověřenému soudnímu komisaři ... byla přiznána odměna vypočtená dle odstavce 6. Dále mu byly přiznány jeho hotové výdaje ve výši ???,00 Kč a náhrada daně z přidané hodnoty 21% (z odměny a hotových výdajů) ve výši ???,00 Kč, když notář ... je registrovaným plátcem daně z přidané hodnoty. Tj. odměna, hotové výdaje a náhrada daně z přidané hodnoty 21 % ... činí celkem částku ve výši ???,00 Kč.
19. Ve výroku sub. ???, soud podle § 128 z.ř.s. nepřiznal žádnému účastníkovi náhradu nákladů řízení.

Potvrzení

Soud dle § 185 odst. 4 z.ř.s. potvrzuje, že:

- v. důvodem dědictví je zákonná posloupnost / **závěť ze dne ???;**
- vi. dědici **neuplatnili / uplatnili** výhradu soupisu;
- vii. důvodem rozdělení pozůstalosti je dohoda dědiců / **nařízení zůstavitele / (pís-
meno iii nebude** v případě **barvy a barvy);**
- viii. nebyla nařízena dědická posloupnost zřízením svěřenského nástupnictví ani jinak.

Pro účely postupu dle § 193 odst. 2 z.ř.s. soud potvrzuje výši dědických podílů takto:

- ii. pozůstalá manželka má dědický podíl ve výši ??? %,
- iii. pozůstalá dcera / pozůstalý syn má dědický podíl ve výši ??? %,
- iv. pozůstalá dcera / pozůstalý syn má dědický podíl ve výši ??? %,
- v. pozůstalá dcera / pozůstalý syn má dědický podíl ve výši ??? %.

Dodatečně najevo vyšlý majetek nabývají dědici podle svých dědických podílů uvedených výše.

Poučení

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze, a to prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 10 se sídlem: Justiční areál Na Míčáncích, 28. pluku 1533/29b, Vršovice, 100 00 Praha 10, nebo prostřednictvím pověřeného soudního komisaře ..., notáře se sídlem v Praze, s notářskou kanceláří na adrese: ....

nebo

Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné, protože se tohoto práva účastníci vzdali při jednání před soudním komisařem.

Praha ???

Notář v.r.

notář jako soudní komisař

USNESENÍ

Obvodní soud pro Prahu ... rozhodl ..., notářem v Praze, se sídlem notářské kanceláře: ..., pověřeným tímto soudem jako soudní komisař k provedení úkonů ve věci **řízení o pozůstalosti**

Obvodní soud pro Prahu ... rozhodl ..., notářskou kandidátkou ustanovenou dle § 24 odst. 1 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, zástupcem ..., notáře v Praze, se sídlem notářské kanceláře: ..., pověřeným tímto soudem jako soudní komisař k provedení úkonů ve věci **řízení o pozůstalosti**

zůstavitele: **Jméno a Příjmení**, datum narození:, rodné číslo:
poslední trvalý pobyt:
datum úmrtí:

za účasti: , datum narození:, rodné číslo: ,
bydliště: ,

takto:

- I. **Zastavuje řízení o pozůstalosti po ...**, datum narození: , rodné číslo: , poslední trvalý pobyt:, datum úmrtí:.
- II. **Vydává ...**, který/á se postaral/a o pohřeb zůstavitele, tento majetek zůstavitele nepatrné / bez hodnoty hodnoty:
  - 1)
  - 2)
- III. **Přiznává odměnu**, náhradu hotových nákladů notáře jako soudního komisaře a náhradu 21 % daně z přidané hodnoty **notáři ...**, IČO: ..., se sídlem ..., jako pověřenému soudnímu komisaři v částce **???,00 Kč, kterou je povinen uhradit notáři ... stát Česká republika** z rozpočtových prostředků Obvodního soudu pro Prahu ..., a to bezhotovostně na účet č. ..., do 15 dnů od právní moci usnesení.

Odůvodnění

V řízení o pozůstalosti bylo zjištěno, že zůstavitel zanechal pouze shora uvedený majetek nepatrné hodnoty / bez hodnoty. Soud proto ve výroku sub. I. a II. postupoval v souladu s § 154 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „z.ř.s.“), řízení zastavil a zjištěný majetek

zůstavitele vydal vypraviteli pohřbu, který s jeho nabytím vyslovil souhlas. Vypravitel pohřbu není dědicem ani právním nástupcem zůstavitele, proto neodpovídá za jeho případné dluhy.

Dále byla stanovena odměna notáře jako soudního komisaře za úkony provedené v tomto řízení podle § 11 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský tarif), ve znění pozdějších předpisů, ve výši 400,00 Kč. Soudnímu komisaři mimo odměny přiznány také jeho hotové výdaje ve výši ???,00 Kč a náhrada daně z přidané hodnoty 21 % (z odměny a hotových výdajů) ve výši ???,00 Kč, když notář ... je registrovaným plátcem daně z přidané hodnoty. Ve výroku sub. III. soud rozhodl podle § 108 odst. 1 písmeno d) z.ř.s., že tuto odměnu, hotové výdaje a náhradu za daň z přidané hodnoty platí stát Česká republika z rozpočtových prostředků Obvodního soudu pro Prahu ...

Poučení

Protí tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Praha ???

v. r.

notář jako soudní komisař

v. r.

notářská kandidátka

zástupce ...

notáře jako soudního komisaře

USNESENÍ

Obvodní soud pro Prahu ... rozhodl ..., notářem v Praze, se sídlem notářské kanceláře: ..., pověřeným tímto soudem jako soudní komisař k provedení úkonů ve věci **řízení o pozůstalosti**

Obvodní soud pro Prahu ... rozhodl ..., notářskou kandidátkou ustanovenou dle § 24 odst. 1 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, zástupcem ..., notáře v Praze, se sídlem notářské kanceláře: ..., pověřeným tímto soudem jako soudní komisař k provedení úkonů ve věci **řízení o pozůstalosti**

zůstavitele: **Jméno Příjmení**, datum narození:, rodné číslo:
poslední trvalý pobyt:
datum úmrtí:
za účasti: , datum narození: , rodné číslo: ,
bydliště: ,

takto:

IV. Zastavuje řízení o pozůstalosti po ..., datum narození: ..., rodné číslo: , poslední trvalý pobyt: ..., datum úmrtí:..., neboť zůstavitel nezanechal majetek.

V. Přiznává odměnu, náhradu hotových nákladů notáře jako soudního komisaře a náhradu 21 % daně z přidané hodnoty **notáři ...**, IČO: ..., se sídlem ..., jako pověřenému soudnímu komisaři v částce **???,00 Kč, kterou je povinen uhradit notáři ... stát Česká republika** z rozpočtových prostředků Obvodního soudu pro Prahu ..., a to bezhotovostně na účet č. ..., do 15 dnů od právní moci usnesení.

Odůvodnění

V řízení o pozůstalosti bylo zjištěno, že zůstavitel nezanechal majetek, který by byl předmětem pozůstalosti. Soud proto ve výroku sub. I. postupoval v souladu s § 153 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „z.ř.s.“), a řízení zastavil. Zůstavitel tedy nemá dědice ani právní nástupce, kteří by neodpovídali za jeho případné dluhy.

Dále byla stanovena odměna notáře jako soudního komisaře za úkony provedené v tomto řízení byla stanovena podle § 11 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský tarif), ve znění pozdějších předpisů, ve výši 400,00 Kč. Soudnímu komisaři mimo odměny přiznány také jeho hotové výdaje ve **výši ???,00 Kč** a náhrada daně z přidané hodnoty 21 % (z odměny a hotových

výdajů) ve výši ???,00 Kč, když notář ... je registrovaným plátcem daně z přidané hodnoty. Ve výroku sub. II. soud rozhodl podle § 108 odst. 1 písmeno d) z.ř.s., že tuto odměnu, hotové výdaje a náhradu za daň z přidané hodnoty platí stát Česká republika z rozpočtových prostředků Obvodního soudu pro Prahu ....

Poučení

Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Praha ???

v. r.

notář jako soudní komisař

v. r.

notářská kandidátka

zástupce

notáře jako soudního komisaře

Spisová značka ... D

.../...

Nd .../...

DORUČENKA

Odesílatel:

Notář

Adresát:

??

??

totožnost osoby přebírající zásilku ověřena z dokladu OP č.: ???

Označení písemnosti předaných adresátovi:

usnesení ... D .../... č. 1. ???

Potvrzuji převzetí této zásilky dne:

Podpis osoby, která zásilku převzala

.....

Podpis osoby, která provedla doručení

.....

Příloha č. 12

Verze formuláře: 3-4

Předložení pravomocně skončené věci

Soud, kterému je věc předložena k archivaci :

Označení soudního komisaře:

titul před	osobní jméno	příjmení	titul za
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

se sídlem:

ulice, číslo popisné	<input type="text"/>		
PSC	<input type="text"/>	město	<input type="text"/>

spisová značka

<input type="text"/>	D	<input type="text"/>	/	<input type="text"/>
----------------------	---	----------------------	---	----------------------

Zůstavitel

	osobní jméno	příjmení
	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	datum narození	
	<input type="text"/>	
bydliště:		
ulice, číslo popisné	<input type="text"/>	
PSC	<input type="text"/>	město
stát	<input type="text"/>	

Informace o vyřízení

Rozhodnutí

způsob vyřízení	<input type="text"/>		
poznámka k vyřízení	<input type="text"/>		
č.j.	D	-	<input type="text"/>
	vydáno	právní moc	vykonatelnost
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

výrok č. 1	<input type="text"/>		<input type="button" value="+"/>	<input type="button" value="-"/>
text výroku	<input type="text"/>			
		právní moc	vykonatelnost	
		<input type="text"/>	<input type="text"/>	

příloha *)

---

poznámka soudního komisaře

příloha *)

Soudní komisař prohlašuje, že v příloze nezaslal konečné rozhodnutí ve věci.

Způsob doručení na soud Datová schránka ePodatelna MSp

datum předložení podpis

*) Celková velikost příloh nesmí přesahovat velikost 10 MB

Strana č. 2 Tento formulář slouží pro potřeby soudního komisaře a soudu

- Zdroj: webová stránka ministerstva spravedlnosti: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/epo1200new/novinky.jsp#>